

адаптированные тексты для чтения
на финском языке

Tove Jansson
MUUMIREIKKO JA PYRSTÖTÄNTI

Тове Янссон
МУМИ-ТРОЛЬ И КОМЕТА



VICTORY

Адаптированные тексты для чтения

На финском языке

TOVE JANSSON

Мuumipeikko ja pyrstötähti

ТУВЕ ЯНССОН

Муми-тролль и комета

Подготовила Виктория Чернявская

VICTORY

Санкт-Петербург

2010

УДК 80
ББК 81.2 Фин -9
Я65



Серия «Адаптированные тексты для чтения» (на финском языке).
Янссон, Т.

Я65 Муми-тролль и комета [= Muumipeikko ja pyrstötähti] / Туве Янссон; адаптация, коммент., словарь В. В. Чернявской. — СПб.: Виктория плюс, 2010. — 128 с. — (Адаптированные тексты для чтения) (на финском языке)

ISBN 978-5-91673-017-3

Серия книг «Адаптированные тексты для чтения» предназначена не только для тех, кто профессионально изучает финский язык в высших учебных заведениях, на факультетах иностранных языков или языковых курсах, но и для тех, кто, самостоятельно проштудировав основы финской грамматики и набрав базовый словарный запас, хочет, наконец, почитать настоящую финскую литературу.

Вниманию читателей предлагается литературная сказка знаменитой финской писательницы Туве Янссон, которая обрела всемирную известность благодаря забавным и трогательным историям о жителях Долины Муми-троллей.

Текст повести Туве Янсон «Муми-тролль и комета» приведен в данной книге практически полностью, за исключением небольших, не влияющих на общий сюжет, сокращений и замен редких слов чаще употребляемыми синонимами. При этом от читателя не требуется глубоких знаний финского, так как книга снабжена полным словарем, а усложненные языковые конструкции, устойчивые выражения, сказочные реалии и т.п. комментируются в сносках или иллюстрируются картинками к тексту. При этом автор адаптированной версии старалась не разрушить сказочную атмосферу произведения, сохранить своеобразие персонажей Туве Янсон и дать читателю насладиться живым финским языком.

Печатается по изданию Tove Jansson *Muumipeikko ja pyrstötähti*. Porvoo: WSOY, 1955

Переводчик со шведского Laila Järvinen.

УДК 80
ББК 81.2 Фин -9

Интернет-магазин: «Скандинавская книга»

(812) 541-85-03, 303-86-96

www.nordicbook.ru

По вопросам приобретения книг оптом просьба обращаться:
Заказы по **Санкт-Петербургу** и **России**: (812) 516-58-11, 516-58-05

E-mail: victory@mailbox.alkor.ru, www.victory.sp.ru

В Москве: Филиал: (495) 488-30-05

Налоговая льгота — Код 95 3000 ОК 005-93 (ОКП)

ООО «Виктория плюс»

196605, Санкт-Петербург, Пушкин, Петербургское ш., д. 13/1

Подписано в печать 20.11.09. Формат 60×88 1/16

Тираж 2 000 экз. Заказ № 536

Отпечатано в ОАО «Информационно-издательском центре Правительства Санкт-Петербурга «Петроцентр», ОП «Пушкинская типография», 196601, Санкт-Петербург, г. Пушкин, ул. Средняя, 3/8.

ISBN 978-5-91673-017-3

© ООО «Виктория плюс», оформление, 2009

© В. В. Чернявская, адаптация, комментарии, словарь, 2009

© Tove Jansson, 1955

Предисловие

Серия «Адаптированные тексты для чтения» предназначена прежде всего для тех, кто, проштудировав основы финской грамматики и набрав базовый словарный запас, хочет, наконец, почитать настоящую финскую литературу.

Существует распространённое заблуждение среди тех, кто приступает к изучению иностранного языка, что первую книгу для чтения нужно выбирать из числа сказочных текстов. Ведь, постигая премудрости родного языка, мы все в детстве начинали учиться читать по сказкам. «Сказка о колобке», «Сказка про курочку-рябу» или «Сказка про репку» — наши первые друзья, которые открыли нам дорогу во взрослую литературу. Но никогда не задумывались вы над тем, как мучился бы какой-нибудь иностранец, пытаясь перевести на свой язык с русского такие фразы, как «...по коробу поскребла, по сусекам помела...», «...тянут-потянут, вытянуть не могут...» и, наконец, кто-то-какая эта самая «Ряба»? Сказочный язык красив и музыкален, но очень часто пестрит несуществующими в действительности, или, напротив, вышедшими из употребления словами.

И все же... Чтобы не разрушать чьи-то иллюзии и дать возможность вновь окунуться в беззаботное детство — предлагаю вам в качестве первой книги для самостоятельного чтения литературную сказку финской писательницы Туве Янссон, которая обрела всемирную известность, благодаря своим книгам о Муми-троллях. Писала, к слову сказать, Туве Янссон, несмотря на то, что жила в Финляндии, на шведском языке, так как происходила из семьи финских шведов.

Детские книги Туве Янссон переведены более чем на 30 языков мира, в числе которых и русский. Вот почему с детских лет по книгам и мультфильмам нам хорошо знакомы и стали такими родными обитатели Муми-дома — дома, в котором всегда горит свет, тебя ждут близкие, готова вкусная еда и тёплая постель. Думаю, людям любого возраста, будет не только познавательно, но и интересно очутиться вновь в долине Муми-троллей, жизнь которых так чудесно имитирует настоящую жизнь с точки зрения ребенка — неизвестно откуда берутся продукты и предметы домашнего обихода, соседи хоть и ворчливы, но чаще всего доброжелательны. Долина — это единственное на земле место безопасности и любви, одна мысль о которой позволяет преодолеть любые невзгоды и куда всегда можно вернуться, как в своё детство.

Текст повести Туве Янсон «Муми-тролль и комета» приведен в данной книге практически полностью, за исключением небольших, не влияющих на общий сюжет, сокращений и замен редких слов чаще употребляемыми синонимами. При этом я старалась не разрушить сказочную атмосферу произведения, сохранить своеобразие персонажей Туве Янсон и дать читателю насладиться живым финским языком.

Серия книг «Адаптированные тексты для чтения» рекомендована для высших учебных заведений и факультетов иностранных языков в качестве текстов для домашнего чтения. Эти книги можно использовать также на курсах или для самостоятельного чтения книг на финском языке. При этом от читателя не требуется глубоких знаний финского, так как книга снабжена полным словарем, а усложненные языковые конструкции, устойчивые выражения, сказочные реалии и т. п. комментируются в сносках или иллюстрируются картинками к тексту.

Виктория Чернявская



Tove Jansson (1914–2001) kirjailija kuvittaja, fäidemaalari.

Muumipeikko syntyi kauan sitten Tove Janssonin kynästä. Muumitarinoista tuli pian valtavan suosittuja ja niinpä¹ Tove kirjoitti heistä kirjan ja toisen ja kolmannenkin²... ja sitten vielä vähän sarjakuvia ja jälleen lisää kirjoja. Ajan mittaan Muumien seikkailut työllistivät Toven lisäksi myös pikkuveli Larsin, joka alkoi piirtää Muumisarjakuvia Toven keskittyessä kirjoittamiseen. Niin syntyi koko joukko hienoja Muumikirjoja sekä kuva³ — ja sarjakuvateoksia.



¹ niinpä

² kolmannen

³ kuvateos

так, например,...

от порядкового номера kolmas

иллюстрированное издание, книга с иллюстрациями

Muumiperhe.



Muumipeikko/Муми-троль

Muumipeikko on lasten suuri suosikki! Hän asustelee Muumitalon ylimmässä kerroksessa, josta hän on rakentanut köysitikkaat¹ alas pihalle. Muumipeikko ihailee Nuuskamuikkusta ja istuu mielellään² hänen kanssaan kalassa³. Muumipeikko on ihastunut Niiskuneitiin ja välillä⁴ vähän mustasukkainenkin.



Muumimamma/Муми-мама

Muumimamman tunnistaa iloisen punavalkoisesta esiliinasta ja mustasta käsilaukusta. Hän on ystävällinen ja löytää aina sopivan ratkaisun ongelmaan⁵ kuin ongelmaan. Muumimamma on myös erinomainen kokki ja valmistaa mielellään maistuvia herkkujaan, erityisesti lätyjä ja vattuhilloa.



Muumipappa/Муми-папа

Muumipappa rakastaa merta ja myrskyä. Hän kertoo mielellään tarinoita seikkailuistaan. Muumipappaa harmittaa kyllä eräs asia: hän ei ole vielä kukaan saanut muistelmiaan valmiiksi⁶. Ehkäpä tänä kesänä...

¹ köysitikkaat

² mielelläni, -si, -än, -mme,...

³ istua kalassa

⁴ Välillä

⁵ Ongelma

⁶ saada valmiiksi

= köysiportaat

с удовольствием

= kalastaa

= joskus, silloin tällöin

= проблема, kysymys

закончить, завершить

Nipsu ja Nuuskamuikkunen.



Nipsu/Снифф

Nipsu pitää kaikista kiiltävistä esineistä, ja niitä hänen kokoelmiinsa onkin jo kertynyt aika tavalla¹. Nipsu on Muumilaakson suurin pelkuri, hän pelkää erityisesti vettä eikä siksi uskalla mennä edes laiturille. Nipsu on myös aika laiska, hän väsyä ja valittaa aina ensimmäisenä.



Nuuskamuikkunen / Снусмумрик

Nuuskamuikkunen on Muumilaakson suuri seikkailija, jolla on paljon elämänviisautta. Hän viettää paljon aikaansa kalastellen² ja huuliharppuaan soitellen. Muikkunen on seurallinen erakko, joka on kaikkien kaveri³. Talveksi⁴ hän vaeltaa etelään.

Niiskuneiti ja Niisku.



Niiskuneiti/Фрекен Снорк

Niiskuneiti on hyvin romanttinen ja naisellinen, siksi hänellä on kultainen nilkka-rengas vasemmassa jalassaan. Niiskuneiti unelmoi palavasti⁵ unelmiensa prinsseistä.

¹ aika tavalla

² Kalastella

³ Kaveri

⁴ Talveksi

⁵ Palavasti

изрядно, порядком

= kalastaa

= toveri, ystävä

на зиму

горячо, искренне



Niisku /Снопк

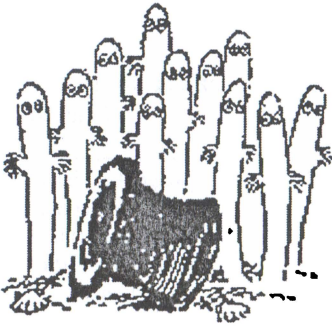
Niiskuneidin kekseliäs veli, Niisku, rakentaa verstaallaan jos jonkinmoisia vempaimia¹. Viimeksi Niisku keksi eriskummallisen lentohärvelin², mutta se onkin jo toinen tarina. Niisku on melkoinen lukutoukka³ ja puuhastelee usein yksikseen keksintöjensä parissa.

Muut hahmot



Hemuli/Хемуль

Hemuli on hajamielinen kasvien- ja perhostenkeräilijä. Hän viihtyy mainiosti yksinään vaikkapa postimerkkikokoelmaansa lajitellen tai uusia kasvilajeja etsien. Täydellisestä kasviosta puuttuvat enää vesihierakka⁴ ja maariankämme⁵.



Hattivatit/Хаттифнаты

Hattivatit esiintyvät aina suurissa laumoissa. Kukaan ei oikein tiedä mistä ne ovat tulossa ja mihin menossa, mutta niiden läsnäolon voi aistia sähkönä ilmassa. Ukkosella Hattivatit hehkuvat salaperäistä valoa.

какие угодно вещи, чего душе угодно сказочный летательный аппарат в виде лодки со штурвалом, перемещающийся при помощи цилиндрического воздушного шара, у которого справа и слева располагаются по три винта. книгоед, книгочей водный щавель (растен.) кукушкины слёзки (цветок)

¹ jos jonkinmoisia vempaimia

² lentohärveli

³ lukutoukka

⁴ Vesihierakka

⁵ Maariankämme

Piisamirotta/Ондатр



Piisamirotta on sukupuoleltaan mies ja ammatiltaan filosofi. Piisamirotalla on enimmäkseen harmaa turkki, mutta kasvoissa ja hännän päässä on mustaa. Lisäksi Piisamirotalla on eräänlaiset viikset. Hän on yleensä hyvin vakavan ja äreän näköinen, sillä Piisami-setä ei naura juuri koskaan.

Silkkiapina/Карликовая шёлковая обезьянка



Silkkiapina on pieni puissa kiipeilevä apina. Silkkiapina nauraa kovaa ja se on musta ja sen naama on paljon vaaleampi, kuin se muuten.

Ensimmäinen kappale.

Samana aamuna, jolloin Muumipeikon isä sai joen yli vievän sillan valmiiksi¹, keksi pikku otus Nipsu erään kummallisen asian. Hän löysi salaperäisen tien.

Se painui metsään eräässä varjoisessa paikassa, ja Nipsu seiso i kauan vihreässä hämärässä katselemassa sitä.

— Tästä täytyy kertoa Muumipeikolle, hän sanoi itsekseen². Meidän pitää yhdessä tulla tutkimaan tämä tie, sillä yksin en uskalla lähteä.

Hän kaiversi kynäveitsellään suuren kiemuran petäjänrunkoon löytääkseen paikan uudelleen ja ajatteli ylpeänä: Kyllä Muumipeikko mahtaa hämmästyä. Sitten hän lähti loikkimaan³ kotiin minkä k äpälistään⁴ pääsi.

He olivat jo asuneet muutamia viikkoja laaksossa viimeisen onnettomuuden jälkeen (kai muistatte sen). Heidän talonsa oli tallella⁵, mutta yhä oli paljon muuta, mitä he eivät vielä olleet löytäneet.

Se oli ihmeellinen laakso, täynnä onnellisia pikku mönkiäisiä⁶ ja kukkivia puita. Vuorilta virtasi kapea ja kirkasvetinen joki, joka kiemurteli sinisen muumitalon⁷ ohi ja katosi toisille seuduille, missä toiset pikku mönkiäiset taas ihmettelivät mistä se mahtoi tulla.”

Teissä ja joissa on jotakin hyvin ihmeellistä, Nipsu mietti. Kun katselee niiden kulkua, tulee sydän rauhattomaksi ja kaihoisaksi. Tuntee valtavaa halua olla jossakin muualla, lähteä mukaan katsomaan mihin ne loppuvat...

Nipsun palatessa kotiin⁸ oli Muumipeikko parhaillaan pystyttämässä keinaua.

— Uusi tie, hän sanoi. Hyvä on⁹. Lähdetään heti paikalla¹⁰. Näyttikö se vaaralliselta¹¹?

¹saada valmiiksi

²sanoa itsekseen

³lähteä loikkimaan

⁴minkä k äpälistään

⁵olla tallella

⁶mönkiäinen

⁷muumitalo

⁸Nipsun palatessa kotiin

⁹hyvä on

¹⁰heti paikalla

¹¹näyttää + -lta/-ltä

закончить

сказать самому себе

припуститься бежать

со всех ног

быть в сохранности, уцелеть

маленькое волшебное существо, которое в сказках бывает различного вида. Например, мохнатое животное, которое неуклюже передвигается или ползает по земле.

муми-дом

= kun Nipsu oli palannut kotiin

хорошо, согласен

сейчас, сразу, сию минуту

выглядеть (каким образом), напр. Maailma näyttää isolta. = Мир выглядит большим.

— Kauhean¹ vaaralliselta! Nipsu sanoi ylpeänä. Ja minä löysin sen aivan yksin.

— Meidän täytyy ottaa evästä mukaan, sanoi Muumipeikko. Se saattaa olla hyvin pitkä tie, eihän sitä koskaan tiedä.

Hän meni omenapuun alle ja etsi nurmikolta. Mutta kun tänä aamuna ei ollut vielä ehtinyt pudota paljon, hän ravisti varovasti puuta, ja heti satoi hänen ympärilleen pieniä keltaisia ja punaisia omenia.

— Sinä saat kantaa eväitä, sanoi Nipsu. Minä en ehdi, kun minun täytyy olla oppaana.

Hän oli hyvin kiihtynyt, ja hänen kuononsa oli hieman kalpea.

Ylhäällä rinteellä he pysähtyivät ja katselivat laaksoon. Muumitalo näytti pieneltä pisteeltä, ja joki oli vain kuin kapea vihreä nauha. Keinua ei näkynyt täältä ylhäältä ollenkaan.

— Näin kaukana emme ole koskaan aikaisemmin olleet, Muumipeikko sanoi juhlallisesti.

Nipsu meni puiden väliin ja alkoi etsiä tietään.

Hän nuuski ja tutki auringon asemaa ja ilmansuuntia ja käyttäytyi kaikin tavoin² kuten opas ainakin.

— Tässä on sinun merkkisi, sanoi Muumipeikko ja osoitti kiemuraa petäjän rungossa.

— Ei, tässä se on! sanoi Nipsu ja osoitti kiemuraa kuusen rungossa. Ja sitten he keksivät yhtäaikaa kolmannen kiemuran pihlajassa, mutta se oli kauhean ylhäällä, vähintään metrin korkeudella³ maasta. — Tuossa se on, sanoi Nipsu oikaisten itsensä⁴. En ole koskaan tiennyt olevani noin pitkä⁵!

— Katso! kuiskasi Muumipeikko. Täällä on salaisia merkkejä joka paikassa! Ja muutamat niistä ovat ainakin sadan metrin korkeudella. Tiedätkö mitä minä epäilen? Sinä olet löytänyt kummitustien, ja nyt kummitukset yrittävät viedä meidät harhaan⁶. Mitä sinä siitä sanot?

Nipsu ei sanonut mitään erikoista⁷, mutta hänen kuonokarvansa alkoivat vapista.

¹ kauhean + adj.

ужасно + прилаг., напр. kauhean kaunis –
ужасно красивый

² kaikin tavoin

всеми способами

³ Gen.+ korkeudella

на высоте ...

⁴ oikaisten itsensä

выпрямляясь, распрямляясь

⁵ En ole koskaan tiennyt olevani
noin pitkä

= En ole koskaan tiennyt, että olen ollut
noin pitkä

⁶ viedä harhaan

вести в заблуждение, сбить с толку

⁷ ei mitään erikoista

ничего особенного

Ja juuri silloin he kuulivat kummitusnauria. Se tuli suoraan heidän yläpuoleltaan, eikä se kuulunut kauniilta¹. Samassa suuri, sininen luumu lensi alas ja oli vähällä sattua² keskelle Muumipeikon silmää.

Nipsu huusi minkä jaksoi, mutta Muumipeikko vihastui niin että uskalsi katsoa vihollistaan. Ja silloin hän näki, että se oli silkkiapina.

Se oli pieni ja musta ja hyvin notkea, ja se oli käpristynyt istumaan oksalle. Sen naama oli pyöreä ja paljon vaaleampi kuin kaikki muu mikä siitä näkyi (suunnilleen niin kuin Nipsun naama silloin kun hän oli peseytynyt huolimattomasti), ja sen nauru oli kymmenen kertaa suurempi kuin se itse.

— Lopeta tuo tylsä nauraminen! huusi Muumipeikko huomattuaan³ että vihollinen oli pienempi kuin hän itse. Tämä on meidän laaksomme. Saat jatkaa nauramistasi jossakin muualla.

— Ilkeyttä tai tyhmyyttä, mutisi Nipsu ja häpesi että oli huutanut niin hirveästi.

— Sinä pelkäsit minua, sanoi silkkiapina. Se jättäytyi riippumaan hännästään pää alaspäin, heitti vielä muutamia luumuja ja lähti sitten metsään.

— Hän pakenee! Nipsu huusi. Ajetaan häntä takaa!

He lähtivät painumaan suoraan läpi pensaiden ja tiheikköjen, kävyt ja kukat ja lehdet ryöppysivät heidän korviensa ympärillä ja kaikki pikku mönkiäiset pakenivat koloihinsa niin nopeasti kuin pääsivät.

Silkkiapina loikki puusta puuhun heidän edellään, eikä sillä ollut kokonaiseen viikkoon ollut näin hauskaa.

— Oikeastaan on aika arvotonta juosta tuollaisen pienen mitättömän apinan perästä, sanoi Nipsu, joka alkoi jo väsyä. Ei viitsitä olla tietääksemmekään hänestä⁴.

Niin he istuutuivat erään puun alle sen näköisinä kuin olisivat miettineet jotakin hyvin tärkeätä asiaa.

Silkkiapina istuutui uudelle oksalle ja yritti sekin olla tärkeän näköinen, ja sillä oli yhtä hauskaa kuin aikaisemminkin.

— Älä katso häneen, kuiskasi Muumipeikko, muuten hän luulee olevansa⁵ jotakin erikoista. Ääneen⁶ hän sanoi: — Tämä on hyvä paikka.

¹ kuulua + -lta/-ltä
kuulostaa

² olla vähällä sattua

³ Muumipeikko huusi huomattuaan
että ...

⁴ Ei viitsitä olla tietääksemmekään
hänenästä

⁵ hän luulee olevansa...

⁶ ääneen

звучать (каким образом), напр. Musiikki kuuluu hyvältä. = Музыка хорошо звучит. чуть было не попала

= Muumipeikko huusi, kun hän huomasi, että ...

Давай притворимся, будто мы не знаем её.

= hän luulee, että hän on...

вслух

— Tasainen ja hyvä istua, sanoi Nipsu.

— Aivan kuin tie, Muumipeikko sanoi. Ja silloin he molemmat pomppasivat pystyyn¹ ja huusivat: — Tämähän on meidän salaperäinen tiemme!

Ja se näytti todellakin hyvin salaperäiseltä.

Puiden oksat punoutuivat sen yläpuolella tiheäksi holviksi, ja tie johti heidän edessään kapeaan, vihreään tunneliin.

— Nyt meidän on otettava² asia vakavasti³, sanoi Nipsu muistaen⁴ äkkiä oppaan tehtävänsä. Minä katson sivuteitä, ja sinä koputat kolme kertaa jos näet jotakin vaarallista.

— Mihin minä koputan? kysyi Muumipeikko.

— Mihin vain, sanoi Nipsu, älä puhu. Missä sinulla muuten on eväät? Olet tietenkin kadottanut ne. Pitääkö minun ajatella aina kaikkea.

Muumipeikko rypisti kuonoaan mutta ei sanonut mitään.

Ja niin he tassattelivat varovaisesti eteenpäin vihreään tunneliin. Nipsu katsele sivuteitä, Muumipeikko piti silmällä⁵ vaaroja, ja silkkiapina loikki heidän edellään oksalta oksalle.

Tie kiemurteli sinne tänne⁶, muuttui kapeammaksi⁷ ja lopulta se katosi sammaleen eikä ollut enää mikään tie.

— Tähänkö se loppui, sanoi Muumipeikko nolona. Olisihan sen pitänyt viedä johonkin.

He seisoivat hiljaa ja katsoivat toisiinsa hieman pettyneinä. Ja silloin he kuuluivat puiden takaa hiljaista pauhua. He tunsivat nenässään kostean tuulen, ja se tuoksui hauskalta⁸.

— Täällä on vettä, sanoi Muumipeikko ja nuuhki.

Hän astui askelen⁹ merituulta kohti, vielä toisenkin, ja sitten hän alkoi juosta, sillä Muumipeikko rakasti yli kaiken¹⁰ uimista¹¹.

¹ pompata pystyyn

² meidän on otettava asia

³ ottaa asia vakavasti

⁴ muistaen

⁵ pitää silmällä

⁶ sinne tänne

⁷ muuttua + -ksi

⁸ tuoksua + -lta/-ltä

⁹ astua askel

¹⁰ yli kaiken

¹¹ uiminen

вскакивать, вскочить; подпрыгнуть

= meidän täytyy ottaa asia

отнестись к делу серьезно

вспомнив

присматривать, высматривать, следить

туда сюда

изменяться, превращаться (во что-нибудь),
напр. Prinsesa muuttui sam makoksi = Принцесса превратилась в лягушку

пахнуть, благоухать (чем-либо), напр.
Kuusi touksuu metsältä = Ель пахнет лесом.

сделать шаг

больше всего, превыше всего

= uinti

— Odota! huusi Nipsu. Älä jätä minua yksin! Mutta Muumipeikko pysähtyi vasta nähdessään¹ meren edessä. Silloin hän istuutui juhmallisesti hiekkaan ja katseli laineita, jotka vyöryivät valkoharjaisina toinen toisensa jälkeen rantaan.

Hetken kuluttua Nipsu tuli esille² metsänlaidasta ja istuutui hänen viereensä.

— Täällä on kylmä, hän sanoi. Muistatko, kun me purjehdimme hattivatien kanssa kauheassa pyörremyrskyssä ja minä voin niin kauhean pahoin³?

— Se oli toinen juttu, mutta nyt minä tahdon⁴ uida, sanoi Muumipeikko.

Ja sitten hän kömpi suoraan hyrskyihin (muumipeikkojen olemus on näet⁵ niin käytännöllisesti järjestetty etteivät⁶ he juuri koskaan tarvitse vaatteita).

Silkkiapina tuli alas puustaan katsomaan.

— Älä viitsi⁷! se huusi. Se on kylmää ja märkää!

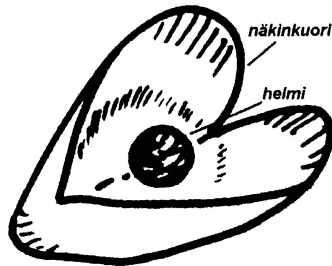
— No niin⁸, sanoi Nipsu. Me teemme häneen vaikutuksen!

— Osaatko sukeltaa silmät avoimina? kysyi Muumipeikko.

— Osaan mutta en tahdo, Nipsu vastasi. Eihän sitä koskaan tiedä mitä siellä alhaalla sattuu näkemään! Jos sinä haluat sukeltaa, niin ole hyvä vain, mutta tee se omalla vastuullasi⁹!

— Äh, sanoi Muumipeikko, ja sitten hän sukelsi suureen laineeseen, jonka läpi aurinko paistoi suoraan. Ensin hän tajusi vain vihreitä valokuplia, mutta kun hän sukelsi syvemmälle, tuli näkyviin hiekalla keiuvia ruskolevämetisiä.

Hiekka oli valkoista ja hienosti laineikasta, ja sitä koristivat näkinkuoret, jotka olivat sisäpuolelta ruusunpunaisia ja ulkopuolelta valkeita. Ulompana



¹ Muumipeikko pysähtyi vasta
nähdessään...

² tulla esille

³ voida hyvin/pahoin

⁴ tahtoa

⁵ näet

⁶ etteivät

⁷ älä viitsi!

⁸ no niin

⁹ omalla vastuullaan

= Muumipeikko pysähtyi vasta kun hän
näki...

выйти

чувствовать себя хорошо/плохо

= haluta

= kuten sinä näet

= että he eivät

перестать! не стоит! да ладно!

ну, хорошо

на свой страх и риск, на свою голову

vihreä hämärä muuttui tummemmaksi ja sitten oli vain musta aukko, joka johti pohjattomuuteen.

Silloin hän kääntyi, kohosi suoraan erälle laineelle ja tanssi sen harjalla takaisin rantaan. Siellä Nipsu ja silkkiapina istuivat ja huusivat apua¹.

— Me luulimme sinun hukkuneen², sanoi Nipsu. Tai että hai oli syönyt sinut.

— Äh, sanoi Muumipeikko. Minähän olen tottunut mereen. Ollessani³ tuolla vedessä sain muuten aatteen. Hyvin hienon aatteen. Mutta en tiedä voinko kertoa sitä vieraille. Ja sitten hän katsahti silkkiapinaan.

— Mene tiehesi, me puhumme salaisuuksia, Nipsu sanoi.

— Mutta minä rakastan salaisuuksia, huomautti silkkiapina. Ja minä lupaan, minä vannon pitäväni⁴ suuni kiinni⁵!

— Annammeko hänen vanna? Muumipeikko kysyi.

— Nojaa⁶, sanoi Nipsu. Mutta sen pitää olla luja vala⁷!

— Sano minun jäljessäni. Muumipeikko saneli hitaasti: Nielköön⁸ minut syvyys, syökööt korppikotkat kuivuneet luuni ja älköön suuni koskaan maistako jäätelöä, jollen⁹ säilytä salaisuuksien salaisuutta. No?

Silkkiapina toisti valan mutta aika huolimattomasti ja aivan väärässä järjestyksessä, sillä sillä oli hyvin huono muisti.

— Nojaa, sanoi Muumipeikko. Ehkä se pätee kuitenkin. Nyt saatte kuulla. Minä aion ruveta helmenkalastajaksi ja kaivaa kaikki helmeni laatikossa tänne rannalle.

— Entä mitä meistä tulee? kysyi Nipsu.

— Te voitte olla sellaisia, jotka etsivät laatikkoa helmenkalastajalle, Muumipeikko vastasi.

— Minun pitää nähtävästi aina tehdä vaikein työ, Nipsu sanoi synkkänä. Sinä otat osallesi aina kaiken hauskan.

— Saithan sinä olla äsken oppaana. Ja ethän sinä sitä paitsi osaa sukeltaa, sanoi Muumipeikko ja kahlasi huolettomana takaisin hyrskyihin.

Nipsu töllisteli hetken tekemättä mitään¹⁰, mutta sitten hän alkoi kävellä

¹ huutaa apua

² Me luulimme sinun hukkuneen

³ Ollessani...

⁴ vannon pitäväni...

⁵ pitää suu kiinni

⁶ nojaa

⁷ luja vala

⁸ Nielköön minut ...!

⁹ jollen

¹⁰ olla tekemättä mitään

звать на помощь

= Me luulimme, että sinä olit hukkunut

= Kun olin ...

= vannon, että minä pidän...

держат язык за зубами, держать рот на замке

ну да, хорошо, ладно

страшная клятва

Пусть меня проглотит...!

= jos en

ничего не делая, бездельничая

pitkin vedenrajaa. Silkkiapina pyydysti pieniä keltaisia, tappisilmäisiä rapuja.

— Kuule! Sinun pitää etsiä laatikkoa! sanoi Nipsu.

— Mitä laatikkoa? Kenen laatikkoa? silkkiapina kysyi hämmästyneenä.

Hän oli jo unohtanut salaisuuden.

Nipsu huokasi ja jatkoi matkaansa nientä¹ kohti, jossa jyrkät, liukkaat, mustat ja epäystävälliset kalliot kohosivat hiekasta. Toisinaan ne laskeutuivat suoraan mereen ja jäljelle jäi² ainoastaan pieni, kapea, märkä kallionpengermä, jota pitkin heidän oli tasapainotaiteiltava eteenpäin. Nipsu pysähtyi.

— Pelkäätkö sinä? kysyi silkkiapina.

— Pelkääkö? Minäkö? En koskaan! sanoi Nipsu. Minusta tuntuu vain että³ toisella puolella on kauniimpi näköala.

Silkkiapina tuhahti ja loikkasi hänen ohitseen häntä ilmassa. Nipsu näki ylpeän hännänpään pistävän esiin aaltojen kuohuista ja katoavan erään kallionkielekkeen taakse, ja kohta sen jälkeen hän kuuli silkkiapinan huutavan⁴.

— Luola! tämä huusi. Hieno luola, joka on täynnä rapuja!

Nipsu ei liikahtanutkaan, mutta hän vinkaisi kaihoisesti. Hän oli koko elämänsä ajan unelmoinut löytävänsä⁵ oikean luolan. Ja nyt se oli tuolla noiden vaarallisten, liukkaiden kallioiden takana...

Hän astui muutamia askelia, ja hänen sydämensä pompotti. — Kaikkien pikkueläinten suojelija, hän ajatteli, ole kiltti, ole kiltti⁶, sillä minä olen hyvin pieni ja pelkään kauheasti.

Sitten hän sulki silmänsä ja meni vaaralliselle pengermälle.

Aaltojen kuohu löi useita kertoja hänen ylitseen. Hän kulki pienen pienin askelin ja jalat jäykkänä, ja koko ajan⁷ hän piti silmänsä tiukasti kiinni⁸ päästäkseen näkemästä⁹ tanssivaa vettä.

Nipsu ei eläissään ollut pelännyt näin kovin — ja tuntenut itseään näin rohkeaksi.

Kun hän vihdoinkin tuli toiselle puolelle, oli silkkiapina kadonnut. Jännityksestä väristen Nipsu katsoi luolaan. Se oli suuri, juuri sellainen kuin sen pitkin olla. Kallioseinät kohosivat tasaisina ja hienoina ylös siniseen taivasikkunaan

¹ nientä (Part.) устаревш. от niemi

мыс, нос

² jäädä jäljelle

оставаться, остаться

³ Minusta tuntuu että...

Мне кажется, что...

⁴ hän kuuli silkkiapinan huutavan...

= hän kuuli, että silkkiapina huusi...

⁵ Hän oli unelmoinut löytävänsä...

= Hän oli unelmoinut, että hän löytää....

⁶ ole kiltti

будь добр, будь милостив

⁷ koko ajan

всё время

* pitää silmänsä kiinni

зажмурить глаза

⁹ päästäkseen näkemästä

чтобы не видеть

saakka, ja hiekka lattialla oli yhtä tasaista ja valkoista kuin meren pohjassa.

Hän kaivoi tassunsa hiekkaan ja huokaisi. Täällä minä asun koko elämäni, hän ajatteli. Minä teen pieniä hyllyjä ja kaivan itselleni hiekkaan makuupaikan, ja iltaisin minulla palaa täällä kynttilä. Ja ehkä minä laitan köysiportaat voidakseni¹ kiivetä katolle katselemaan merta. Kyllä Muumipeikko varmaan hämmästy...

Nipsu ei pelännyt enää yhtä paljon palatessaan² takaisin yli vaarallisen kalion. Minun luolani, hän ajatteli koko ajan. Minun luolani, jonka minä löysin. (Ja hän uskoi todella, että hän oli sen löytänyt.)

Hän vaelsi syvissä mietteissä siihen paikkaan mihin oli jättänyt Muumipeikon kalastamaan helmiä. Siellä oli jo pitkä rivi kauniisti kimmeltäviä helmiä, ja Muumipeikko pomppi hyskyissä sinne tänne kuin korkki.

Silkkiapina istui hiekalla tärkeän näköisenä³. — Minä olen saanut tehtävän, se sanoi. Minä olen aarremestari⁴. Nyt olen laskenut helmet viisi kertaa ja kirjoittanut joka kerran⁵ muistiin erilaiset tulokset.

Muumipeikko kahlasi maihin syli täynnä simpukoita. Vieläpä hännässäänkin hänellä oli niitä koko läjä.

— Nyt tämä saa riittää, hän sanoi ja pudisteli meriruohoa silmistään. Missä on laatikko?

— Tällä rannikolla ei näy olevan⁶ erikoisen⁷ hyviä laatikoita, sanoi Nipsu. Mutta minä olen tehnyt löydön! Hyvin suuren löydön!

— Mitä? sanoi Muumipeikko, sillä löydöt olivat parasta mitä hän tiesi (salaperäisten teiden, uinnin ja salaisuuksien jälkeen). Nipsu piti taidetaun ja sitten hän sanoi hitaasti: — Luolan.

— Oikean luolanko? huudahti Muumipeikko. — Jossa on aukko, mistä voi ryömiä sisään? Ja kallioseinät? Ja hiekkalattia?

— Kaikki, Nipsu sanoi ylpeänä. Se on aivan oikea luola, jonka minä löysin. Aivan omin päin⁸!

— Mutta sehän on paljon parempi kuin laatikko, huusi Muumipeikko. Kannetaan helmet sinne heti paikalla!

¹ voidakseni

чтобы я мог

² palatessaan...

= kun hän palasi...

³ Gen.+ näköisenä

выглядеть (как кто-то, что-то), напр. Olen isäni näköinen – Я похож на отца / выгляжу как мой отец.

⁴ aarremestari

хранитель сокровищ, казначей (слово придумано автором)

⁵ joka kerran

каждый раз

⁶ ei näy olevan...

= ei näy, että on... не похоже, что есть

⁷ erikoisen + adj.

особенно + прилаг.

⁸ omin päin

сам, самостоятельно

— Täsmälleen minun ajatukseni, Nipsu sanoi. Sitähän minä ajattelin koko ajan.

Sitten he kantoivat helmet luolaan ja panivat ne sievästi riviin hiekkalattialle.

Suolaisia pärskeitä räiskähti silloin tällöin¹ aukosta sisään ja aurinko loi kultaisia siltojaan kattoikkunasta. He laskeutuivat selälleen pehmeään hiekkään ja katsoivat taivaalle.

— Tiedätkö mitä, Muumipeikko sanoi. Jos lentää satoja, satoja kilometrejä ylös ilmaan, ei taivas enää olekaan sininen. Siellä ylhäällä se on aivan musta. Päivälläkin.

— Mitä varten?? kysyi Nipsu.

— Niin se on, sanoi Muumipeikko. Ja siellä ylhäällä lentelevät kaikki taivaan hirviöt, skorpionit, karhut ja oinaat.

— Ovatko ne vaarallisia? Nipsu kysyi.

— Eivät meille, mutta toisinaan ne nappaavat joitakin tähtiä, selitti Muumipeikko.

Sitten he vaikenivat jälleen, makasivat ja katselivat miten auringonsäteet ryömivät pitkin hiekkaa aina Muumipeikon helmiin asti.

Muumipeikon ja Nipsun palatessa³ laaksossa olevaan siniseen taloon oli iltapäivä jo pitkällä⁴. Joki juoksi illalla hiljaa ja sen yläpuolella loisti uusi silta juuri maalattuna.

Muumipeikon äiti oli parhaillaan järjestämässä näkinenkiä kukkapenkki- en ympärille.

— Me olemme jo syöneet, hän sanoi. Katsokaa mitä löydätte ruokakomerosta.

— Me olemme olleet ainakin sadan peninkulman⁵ päässä! Muumipeikko kertoi. Me kuljimme erästä salaperäistä tietä, ja sitten minä hyppäsin valta- viin aaltoihiin ja löysin hurjan hienoja asioita, jotka alkavat H:lla ja päättyvät Ä:hän... Mutta minä en voi sanoa mitä ne ovat sillä vala sitoo minua!

— Ja minä löysin sellaisen, joka alkaa L:llä ja päättyy A:han! huusi Nipsu. Ja jossakin keskellä on U ja O ja L, mutta enempeä en sano!

— Sehän oli ihmeellistä, sanoi Muumimamma. Noin monta suurtapausta yhtenä päivänä! Liemi on lämpölaatikossa⁶. Älkääkää kolisko liikaa, sillä isä kirjoittaa.

¹ silloin tällöin

² mitä varten

³ Muumipeikon ja Nipsun palatessa...

⁴ olla pitkällä

⁵ peninkulma

⁶ lämpölaatikko

= joskus

для чего, зачем

= Kun Muumipeikko ja Nipsu palasivat...

быть на исходе

миля

специальный ящик, обычно располагающийся рядом с печкой / плитой, в котором, помещённая туда еда, долго остаётся тёплой

Sitten hän jatkoi näkinkenkien järjestämistä, asetti vuorotellen sinisen, kaksi valkoista ja punaisen, ja se näytti kovin hienolta. Hän vihelteli hiljaa itseksensä ja ajatteli, että näytti vähän siltä kuin sade olisi ollut tulossa.

Rauhaton tuuli kiiti läpi puiden, jotka huokailivat, taipuivat ja käänsivät kaikki lehtensä nurin. Parvi harmaita pilvenhattaroita purjehti taivaalle.

— Toivottavasti ei tule kaatosadetta, ajatteli Muumipeikon äiti. Hän keräsi ylijääneet näkinkengät ja meni taloon, kun ensimmäiset sadepisarat alkoivat putoilla.

Nipsu ja Muumipeikko olivat nukahtaneet keskelle salongin mattoa. Äiti levitti huovan heidän päälleen ja sitten hän istuutui ikkunan ääreen paikkaamaan Muumipapan yönuttua.

Sade ropisi nyt hiljaa katolle, se rapisi puissa, suhisi läpi metsän ja tippui kaukana Nipsun luolaan.

Jossakin ontossa puussa silkkiapina ryömi syvemmälle koloon ja kietoi häntänsä kaulansa ympärille lämmittääkseen itseään¹.

Myöhään yöllä kaikkien nukkuessa² Muumipappa kuuli valittavaa ääntä. Hän nousi ylös ja kuunteli.

Sade kuohui vesikouruissa ja jokin ikkunaluukku kolisi tuulessa. Ja sitten kuului jälleen surkeaa vikinää. Silloin hän otti yönutun päälleen ja lähti tarkastamaan taloan.

Hän katsoi taivaansiniseen huoneeseen, sitten auringonkeltaiseen ja viimeksi pilkulliseen, mutta kaikkialla oli hiljaista. Sitten hän veti ovesta raskaan puomin ja silmäsi ulos sateeseen.

Hänen taskulamppunsa heitti valokeilan yli tien, jolla sadepisarat kimmelsivät kuin timantit.

— Mitä kummaa tämä on? sanoi Muumipeikon isä, sillä portailta istui jokin märkä ja kurja olento, jolla oli mustat, kiiltävät silmät.

— Minä olen Piisamirotta, sanoi kurja olento heikolla äänellä. Eipä siltä että sillä olisi mitään merkitystä³... Mutta teidän siltarakennelmanne on hävittänyt kotini joentörmässä. Tietenkin — filosofin mielestä on täsmälleen yhdentekevää eläkö hän vai kuolee — mutta tämän vilustumisen jälkeen on epävarmaa⁴ kuinka minun käy⁵...

¹ lämmittääkseen itseään

² kaikkien nukkuessa...

³ Eipä siltä että sillä olisi
mitään merkitystä...

⁴ olla epävarmaa,

⁵ minun käy...

чтобы согреть себя

= kun kaikki nukkuivat....

Извините, что беспокою вас по пустякам...

неизвестно, ...

мне станет..., со мной станет...

— Olen tavattoman pahoillani¹, sanoi Muumipeikon isä. Minä en tiennyt, että te asuite sillan alla. Tulkaa kaikin mokomin² sisään. Vaimoni voi varmasti järjestää vuoteen jossakin.

— En minä välitä erikoisemmin vuoteista — ne ovat tarpeettomia huonekaluja, Piisamirotta sanoi sävyisästi. Minun kotini oli vain kolo, mutta minä viihdyin siellä. Tosin filosofista on yhdentekevää viihtyykö hän vai ei — mutta se oli hyvä kolo joka tapauksessa³.

Sitten hän pudisti veden itsestään ja kuunteli joka suuntaan.

— Mikä talo tämä oikein on? hän kysyi.

— Aivan tavallinen muumitalo, vastasi Muumipeikon isä kunnioittavasti. Minä olen rakentanut sen itse. Saanko ehkä tarjota lasillisen viiniä? Vilustumista vastaan?

— Se on oikeastaan turhaa, Piisamirotta sanoi. Mutta ehkä sittenkin.

Muumipeikon isä hiipi keittiöön ja aukaisi pimeässä viinikaapin. Hän kurkotti ylimmältä hyllyltä palmuviinipulloa, mutta silloin hän töytäisi alas erään vadin ja kuului kauhea rämähdyk.

Nyt syntyi talossa elämää; huudettiin ja paukutettiin ovia, ja Muumipeikon äiti tuli juosten⁴ kynttilä kädessänsä.

— Sinäkö se vain olitkin, hän sanoi. Minä luulin, että joku lurjus on murtautunut sisään.

— Minä tahdoin vain ottaa palmuviiniä, sanoi Muumipappa. Ja joku aasi oli pannut tämän tylsän vadin aivan laidalle.

— Hyvä vain, että se meni rikki⁵; se olikin aika ruma, sanoi Muumipeikon äiti. Kiipeä tuolille, niin saat paremmin. Muumipeikon isä teki niin ja sai käsiinsä pullon ja kolme lasia.

— Kenelle tuo kolmas on? kysyi Muumimamma.

— Se on Piisamirotalle, sanoi isä. Hänen kotinsa on särkynyt, niin että hän muuttaa nyt meille asumaan.

He sytyttivät kuistille öljylampun ja joivat toistensa maljat⁶, ja Muumipeiko ja Nipsu saivat olla mukana⁷ vaikka oli keskiyö.

Sade tanssi jatkuvasti katolla ja tuuli oli yhä yltynyt. Se ulvoi savupiipussa, ja kaakeliuunin luukut kalisivat huolestuttavasti.

¹ olla pahoilla/ni,-si,-an...

² kaikin mokomin

³ joka tapauksessa

⁴ juosten

⁵ mennä rikki

⁶ juoda toistensa maljat

⁷ olla mukana

огорчаться, жалеть

во что бы то ни стало; ради бога, конечно, пожалуйста

в любом случае

бегом

ломаться, разбиться

выпить за здоровье друг друга, за знакомство

быть вместе, присутствовать

Piisamirotta kohotti kuononsa kuistin ikkunaan ja tuijotti synkkänä ulos pimeyteen. — Tämä ei ole mikään luonnollinen sade, hän sanoi.

— Eivätkö kaikki sateet ole luonnollisia, ihmetteli Muumimamma.

Piisamirotta oli hetken hiljaa, sitten se kasto i surullisena viiksensä palmuviiniin ja sanoi: — Ei sitä koskaan tiedä... Ilmassa on jotain kummallista — aavistuksia... Minusta on tietenkin aivan yhdentekevää tapahtuuko jotakin vai ei, mutta on aivan varmaa, että jotakin tapahtuu.

— Jotakin kauheatako? kysyi Nipsu hätkähtäen¹.

— Ei sitä koskaan tiedä, sanoi Piisamirotta uudelleen. Maailmankaikkeus on niin suuri ja maailma niin hirveän pieni ja kurja...

— Minusta tuntuu, että meidän on parasta mennä nyt nukkumaan, Muumi-peikon äiti sanoi äkkiä, sillä hän huomasi, että Nipsu alkoi väristä.

Niin käpristyi jokainen omaan erikoisasentoonsa odottamaan unta ja lämpöä.

Mutta aina aamuun saakka sadepilvet kiitivät taivaalla ja tuuli pieksi märkää puutarhaa ja satoi ja satoi ja satoi...

Toinen kappale.

Seuraava päivä oli pilvinen. Piisamirotta meni puutarhaan ja laskeutui riippumattoon mietiskelemään, ja Muumipeikon isä istui taivaansinissä huoneessa kirjoittamassa muistelmiaan. Muumipeikko vetelehti keittiön ovella.

— Äiti, luuletko että Piisami-setä tarkoitti jotakin noilla aavistuksillaan?

— Luultavasti, sanoi äiti. Jos koti on särkynyt ja itse on viluinen, tulee ajatelleeksi² hyvin paljon. Mutta älä ole levoton³. Mitähän jos ottaisit Nipsun mukaasi ja menisitte poimimaan nuo päärynät⁴? Ennen kuin⁴ alkaa jälleen sataa.

— Hienoa, sanoi Muumipeikko. Mutta hän oli jatkuvasti hyvin mielteliäs ja päätti puhua asiasta enemmän Piisamirotan kanssa.

Kun he tulivat päärynäpuun alle, istui silkkiapina sen latvassa ja vilkutti heille.

— Hei, hei! se huusi. Huono ilma tänään. Koko metsässä ei ole ainuttaakaan kuivaa oksaa. Tuletteko pyydystämään rapuja?

— Meillä ei ole aikaa, Muumipeikko sanoi. Äiti keittää päärynähilloa. Ja sitä paitsi meidän täytyy ajatella tärkeitä asioita.

¹ hätkähtäen

² tulla ajatelleeksi

³ älä ole levoton!

⁴ ennen kuin

вздрогнув

приходить на ум, подумать

не беспокойся! не тревожься!

прежде чем

— Kertokaa, pyysi silkkiapina.

— Jotakin tapahtuu pian, enempiä en voi sanoa, Muumipeikko sanoi. Jotakin kummallista ja luonnotonta, jota kukaan ei oikein tiedä... Viime aikoina on nimittäin ollut aavistuksia ilmassa!

— Puhu niin että siitä ymmärtää jotakin, sanoi silkkiapina. — Tiedätkö sinä jotakin...? kysyi Nipsu vapisevalla äänellä.

Mutta Muumipeikko pudisti päätään ja pystytti tikapuut päärynäpuuta vasten¹. — Odottakaa, en vielä, hän sanoi.

Nämä päärynät olivat ulkomaista lajia ja erikoisen hauskoja poimia. Hedelmät saattoi näet heittää alas miten tahansa², ja pudotessaan³ maahan ne pomppasivat kuin kumipallot. Keltaiset hedelmät lentelivät iloisissa kaarissa, pomppivat ja hyppivät kunnes ne kaikki lojuivat puun alla loistavana mattona.

— Hilloa koko vuodeksi! hikkaisi Muumipeikko. Nyt järjestämme jokikuljetuksen⁴!

Silkkiapina alkoi heti vierittää päärynöitä rinnettä alas. Toinen toisensa jälkeen ne pomppivat alas jokeen, loiskahtivat sinne ja alkoivat kieppua veden pyörteissä. Nipsu juoksi edestakaisin pitkä oksa kädälässään ja auttoi irti sellaiset päärynät, jotka tarttuivat rantakiviin. Ja Muumipeikko seisoi alhaalla sillan luona ja otti päärynät haaviin.

Sitten hän nosti ne rannalle valtavaan läjään.

— Ruoalle! huusi Muumimamma talosta. Tulkaa syömään, lapset! Hän tassutteli näkyviin jasmiinipensaiden välistä ja löi samalla silloin tällöin kolmiääniseen gonggongiin.

— Mitäs sanot, Muumipeikko kysyi ylpeänä. Hänen äitinsä tarkasteli⁵ päärynäläjää. — Voi! Onko tämä totta⁶? hän huudahti. Kylläpä te osaatte.

— Ja nyt me mietimme voisimmeko viedä ruoan mukaan salaiseen paikkaamme ja syödä siellä?

— Paljon ruokaa, niin että sitä riittää silkkiapinallekin! Nipsu huusi. Ja limonaattia!

— Tietenkin, sanoi Muumimamma.

Ja sitten hän latoi suuren määrän salaperäisiä paketteja koriin ja pani saateensuojan kaiken varalta⁷ sen päälle.

¹ pystyttää Part. + vasten

² miten tahansa

³ pudotessaan....

⁴ jokikuljetus

⁵ tarkastella

⁶ onko tämä totta?

⁷ kaiken varalta

приставить к чему-либо

как угодно, как попало

= kun ne olivat pudonneet.....

сплав по реке

= tarkastaa

это правда?

а всякий случай

Heidän saapuessaan¹ luolaan ilma oli jatkuvasti tyyni ja harmaa. Muumipeikko oli ollut matkalla hyvin hiljainen, hän oli huolissaan helmistään.

Ja heti heidän tullessaan² luolan suulle hän huudahti:

— Täällä on ollut joku!

— Minun luolassani! huusi Nipsu. Ilkeyttä tai ymmärtämättömyyttä³!

Joku oli todellakin ollut siellä. Joku oli järjestänyt helmet hiekalle tähden muotoon. Siinä oli tähti, jolla oli pitkä pyrstö.

— Ihmeellistä, sanoi Muumipeikko.

— Laske ne, laske ne nopeasti! huusi Nipsu. Ja silkkiapina laski ne neljään kertaan ja vielä yhden kerran varmuuden vuoksi⁴ ja sai aina eri tuloksen.

— Kuinka monta niitä oli viime kerralla⁵? Nipsu kysyi.

— En minä muista, silkkiapina sanoi. Mutta silloinkin sain aina eri tuloksen.

— No, siinä tapauksessa, Muumipeikko sanoi ja sitten hän kaivoi kuopan hiekkaan ja peitti helmensä siihen.

Sitten hän purki äidin korin ja jakoi pannukakun, hillon, voileivät, pihvit ja limonaatin kolmeen täsmälleen yhtä suureen osaan. He söivät hiljaisuuden vallitessa⁶.

Kun kaikki oli syöty, sanoi Muumipeikko: — Nyt minä olen syönyt ja ajattellut ja nyt minusta alkaa tuntua, että asia rupeaa⁷ selviämään. Tuo pyrstötähti on varmasti varoitus tai uhkaus. Joltakin salaiselta koplalta, joka on meille vihainen⁸ jostakin salaperäisestä syystä.

— Luuletko, että se on täällä jossakin lähellä? Nipsu kysyi peloissaan⁹. Minulle ne eivät ainakaan voi olla vihaisia.

— Juuri sinulle ne voivatkin, sanoi Muumipeikko. Se on hyvin mahdollista. Sinä olet ehkä löytänyt heidän luolansa.

Nipsu valahti aivan kalpeaksi¹⁰ ja sanoi: — Minusta tuntuu että meidän täytyy lähteä kotiin.

Heidän tullessaan ulos luolasta tuuli oli tyyntynyt kokonaan. Taivas oli harmaa ja meri oli harmaa. Mutta meren pinnalla lepäsi sadoittain¹¹ valkoisia

¹ heidän saapuessaan...

= kun he olivat saapuneet...

² heidän tullessaan...

= kun he olivat tulleet...

³ ilkeyttä tai ymmärtämättömyyttä

безобразие или безрассудство

⁴ varmuuden vuoksi

на всякий случай

⁵ viime kerralla

в прошлый раз, в последний раз

⁶ Gen.+ vallitessa

окруженный чем-либо, в окружении чего-либо

⁷ rupeaa (inf. ruveta)

= alkaa

⁸ olla vihanen -lle /-sta

сердиться, злиться на кого-то /по за что-то

⁹ peloissaan

боязливо, в страхе

¹⁰ valahtaa kalpeaksi

побледнеть

¹¹ sadoittain

сотнями

merilintuja, kaikki päät kääntyneinä merelle päin. Ja ne muodostivat yhdessä suuren tähtikuvion. Suuren tähden, jolla oli pyrstö...

— Katsokaa! huusi silkkiapina. Salainen kopla...

Nipsu kiljaisi. Hän alkoi juosta yli kallioiden muistamatta¹ edes pelätä niitä. Hiekkarannassa hän suuntasi kulkunsa² suoraan Muumilaaksoon³. Hän kompasteli mättäisiin ja juuriin, sotkeutui oksiin ja tiheikköihin, mätkähti pensaidan läpi ja saapui aivan sekapäisenä laaksoon, missä hän ampaisi nuolen nopeudella muumitaloon.

— Mikä nyt on hätänä? kysyi Muumipeikon äiti, joka oli parhaillaan laittamassa hilloa. Nipsu ryömi aivan häneen kiinni ja peitti kuononsa hänen esihiinaansa.

— Salainen kopla ajaa minua takaa⁴, hän kuiskasi. Ne saavat minut käsiinsä ja...

— Eivät saa kun minä olen täällä, Muumimamma sanoi. Tästä saat hillovadin nuoltavaksi⁵.

— Minä en voi, vaikersi Nipsu. En nyt. Ehkä en koskaan! Mutta hetken kuluttua hän sanoi: Ehkä sentään reunat. Sillä aikaa kun odotellaan⁶.

Muumipeikon ehtiessä portaille äidin suurin hillopurkki oli jo täynnä ja Nipsu nuoli parhaillaan vadin pohjaa.

— No? Näitkö niitä? Nipsu kysyi ja katsoi peloissaan ylös vadista.

— En, en, Muumipeikko sanoi rauhoittaen. Hei sitten⁷, minä menen puhumaan hetkeksi Piisami-sedän kanssa.

Piisamirotta makasi yhä riippumatossa.

— Hei, setä, sanoi Muumipeikko.

— Älä häiritse minua⁸, minä työskentelen! vastasi Piisamirotta.

— Mitä sinä teet? Muumipeikko kysyi hämmästyneenä.

— Minä ajattelen, murisi Piisamirotta vihaisena. Minä ajattelen miten kaikki on turhaa.

— Minun mielestäni on hyvin vähän sellaista mikä on turhaa, Muumipeikko väitti kainosti. Ehkä itsensä peseminen⁹ ja puuron syöminen ja...

¹ muistamatta

= ei muista

² suunnata kulkunsa

взять курс

³ Muumilaakso

долина Муми-троллей

⁴ ajaa Part. + takaa

гнаться за кем-то/чем-то

⁵ saat nuoltavaksi

можешь облизать

⁶ odotella

= odottaa

⁷ hei sitten

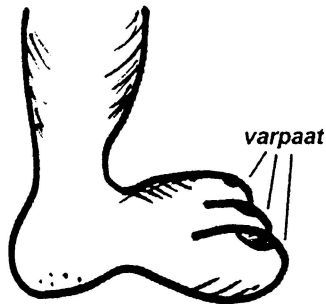
пока

⁸ Älä häiritse minua

не мешай мне, не беспокой меня

⁹ itsensä peseminen

= суш. от pestä itsensä



Piisamirotta huokasi ja heitti huovan päältään. Hän katsoi taivaalle ja sitten varpaitaan¹, ja sitten hän kohautti harteitaan². Tämän kaiken hän teki osoittaakseen, että tämän päivän työ oli tullut häirityksi³.

Sitten hän sanoi: — No, mikä nyt on hätänä⁴?

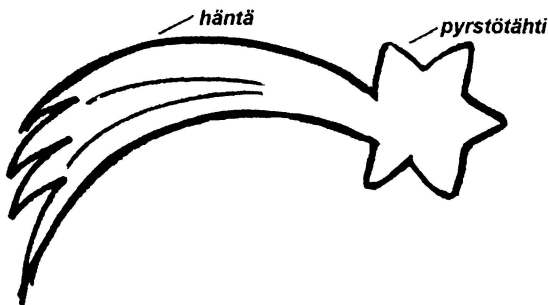
Muumipeikko punastui ja sanoi nopeasti: — Salaisia merkkejä! Joku kuljeskelee ja asettelee merkkejä, uhkauksia tai varoituksia tai jotakin... Esimerkiksi äidin hillopäärynät — ne oli järjestetty aivan kuin suureksi, suureksi...

— Tähdiksi, jolla oli häntä, täydensi Piisamirotta ja nyökkäsi synkästi.

— Juuri niin, Muumipeikko sanoi. Ja nyt minusta tuntuu, että jokin salainen kopla uhkaa pikku Nipsu-otusta kostolla⁵.

— Pikku otukset saavat päähänsä⁶ paljon kaikenlaista, sanoi Piisamirotta. He kuvittelevat, havaitsevat ja uskovat yhtä ja toista⁷. He eivät ajattele koskaan. Ja siksi he erehtyvät.

— Voi, miten ihanaa, Muumipeikko sanoi.



¹ varpaat

² kohauttaa harteitaan

³ tulla häirityksi

⁴ mikä hätänä?

⁵ uhkata kostolla

⁶ saada päähän

⁷ uskoa yhtä ja toista

(от varvas) пальцы ноги

пожать плечами

пойти насмарку

что случилось?

угрожать мезтью

приходить в голову

доверять всем и каждому

— Niinkö sinä luulet, sanoi Piisamirotta synkästi. No jaa¹. Usko vain ihanteen niin kauan kuin se on mahdollista!

— Kiltti setä! Muumipeikko pyysi kurjana.

Piisamirotta katsoi häneen kauan kuono rypyssä². Sitten hän sanoi äkkiä: — Tähti, jolla on häntä, ei ole muu kuin pyrstötähti! Hehkuva pyrstötähti, joka kiittää läpi mustan, tyhjän maailmankaikkeuden tulinen häntä perässään!

— Tuleeko se tänne? Muumipeikko kuiskasi ja, hänen silmänsä muuttuivat kauhusta mustiksi³.

— Siitä minulla ei ole pienintäkään aavistusta, Piisamirotta sanoi ja laskeutui takaisin riippumattoon. Ehkä meistä tulee muhennosta, ehkä ei. Ja se on aivan yhdentekevää, koska kaikki on turhaa. Nyt minä aion nukkua. Mene leikkimään, pikku ötökkä⁴. Leiki niin kauan kuin saat leikkiä!

Muumipeikko katsoi taivaalle. Se näytti harmaalta ja rauhalliselta ja arkipäiväiseltä. Mutta hän tiesi... Nyt hän tiesi, että jostakin pilvien takaa pyrstötähti tuli palavana ja ilkeänä lähemmäksi ja lähemmäksi⁵ Muumilaaksoa. Hän oli näkevinään⁶ sen pitkän, punaisen hännän sähähtävän esille pelästyneiden tähtien välistä ja oli tuntevinaan⁷ palaneen kankaan⁸ hajun. (Muumipeikko näet uskoi että taivas oli verhoiltu sinisellä sametilla.)

— Setä, hän sanoi. Setä!

— Mikä nyt on hätänä! Piisamirotta sanoi huopansa alta.

— Anteeksi, mutta milloin se tulee? Muumipeikko kysyi.

— Kysy professoreilta, Piisamirotta sanoi välinpitämättömänä, Yksinäisten Vuorten⁹ Tähtitornin professoreilta. Ja nyt minä nukun!

Muumipeikko meni hitaasti tiehensä¹⁰.

— Mitä hän sanoi? kysyi Nipsu, joka odotti kuistin kulman takana. Onko olemassa¹¹ salainen kopla?

— Ei ole, sanoi Muumipeikko.

— Eikä mitään noita taivaan hirviöitäkään? Nipsu kysyi peloissaan. Ei skorpioneja eikä karhuja?

¹ no jaa

² olla rypyssä

³ muuttua mustaksi

⁴ pikku ötökkä

⁵ lähemmäksi ja lähemmäksi

⁶ olla näkevinään

⁷ olla tuntevinaan

⁸ palaneen kankaan

⁹ Yksinäiset Vuoret

¹⁰ mennä tiehen

¹¹ olla olemassa

ну да

быть сморщенным, в морщинах

почернеть

малыш (о маленьком животном)

всё ближе и ближе

мерещиться

чудиться

= Gen. от palanut kangas

Одинокие Горы

идти своей дорогой

существовать

— Ei, ei, sanoi Muumipeikko. Juokse leikkimään, pikku ötökkä. Leiki niin kauan kuin saat leikkiä!

— Mutta miksi sinä näytät niin vakavalta!?! puuskahti Nipsu.

— Minä ajattelen, sanoi Muumipeikko. Minä ajattelen, että sinun ja minun pitäisi tehdä jokin uusi löytöretki, joka olisi pitempi kuin mikään entinen. Minä ajattelen, että meidän pitäisi etsiä Yksinäisten Vuorten Tähtitorni ja katsoa tähtiä maailman suurimmalla tähtikiikarilla. Ja että meidän on parasta lähteä mahdollisimman pian¹.

Kolmas kappale

Seuraavana aamuna ennen kuin Muumipeikko oli edes kunnolla herännyt hän tunsi, että jotakin tavatonta oli tapahtumassa. Hän nousi istumaan ja haukotteli — ja samassa hän muisti sen.

Pyrstötähti. Juuri tänäänhän hänen ja pikku Nipsun piti lähteä suurelle matkalleen.

Hän juoksi ikkunaan tutkimaan ilmaa. Oli jatkuvasti harmaata, pilvet riippuivat alhaalla rinteillä, eikä ainutkaan lehti liikahdannut puutarhassa. Muumipeikko ei pelännyt enää. Mutta hän oli niin jännittynyt, ettei kyennyt² juomaan edes aamukahviaan.

Meidän täytyy saada selville³ milloin pyrstötähti tulee, hän ajatteli. Ehkä me voimme jollakin tavoin⁴ estää sen... Ja lienee⁵ parasta olla puhumatta siitä mitään⁶ Nipsulle. Muuten hän säikähtää niin ettei minulla ole hänestä mitään hyötyä... — Ylös senkin⁷ pikku otus! hän huusi. Nyt lähdetään.

Muumipeikon äiti oli noussut varhain ylös pakkaamaan heidän selkärepujaan. Hän liehui sinne tänne kuljettaen villahousuja ja voileipäpaketteja, ja alhaalla sillalla Muumipappa laittoi heidän lauttaansa kuntoon⁸.

— Äiti hyvä, meidän on aivan mahdotonta ottaa kaikkea tuota mukaamme. Meillehän nauretaan, sanoi Muumipeikko.

— Yksinäisillä vuorilla on kylmä, sanoi Muumimamma ja sulloi mukaan kaksi huopaa, sateensuojan ja ohukaispännun. Onko sinulla kompassi?

¹ mahdollisimman pian

как можно скорее

² kyetä

= voida

³ saada selville

разведать, прояснить

⁴ jollakin tavoin

каким-то образом

⁵ lienee

= voi olla, ehkä

⁶ olla puhumatta mitään

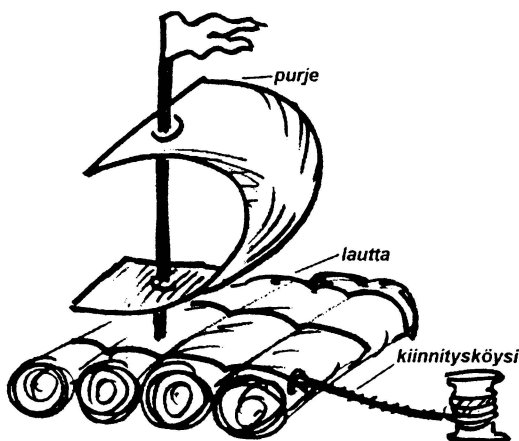
= ei puhuta mitään

⁷ senkin

этакий ты

⁸ laittaa kuntoon

приводить в порядок



— On, sanoi Muumipeikko. Mutta etkö voisi ottaa pois ainakin lautasia? Me ajattelimme syödä vihreitä lehdiltä.

— Kuten haluat, rakas muumilapseni, sanoi hänen äitinsä ja otti pois lautaset. Nyt on luullakseni¹ kaikki kunnossa².

Sitten hän saattoi heitä alas sillalle.

Piisamirotta oli selittänyt, ettei häntä saanut millään ehdolla³ häiritä hänen miettiessään⁴ kaiken turhuutta. (Sitä paitsi hän oli loukkaantunut, koska Nipsu oli edellisenä iltana pannut harjan hänen vuoteeseensa.)

Mutta silkkiapina oli tullut sillalle sanomaan jäähyväiset. Ja joen rannassa oli lautta valmiina purjeet ylhäällä.

— Muista purjehtia merimerkkien⁵ oikealta puolelta, sanoi Muumipeikon isä. Minä olisin mielelläni tullut mukaan, hän lisäsi kaihoisasti muistellen nuoruutensa hurjia retkiä hattivattien kanssa.

He syleilivät toisiaan kaikki järjestyksessä, kiinnitysköysi heitettiin sisään ja lautta alkoi liukua jokea alas.

— Älkää unohtako sanoa terveisiä serkuilleni talonpeikoille⁶! huusi Muumipeikon äiti. Niille karvaisille, tiedättehän, joilla on pyöreä pää. Ja pankaa villahousut jalkaanne jos tulee kylmä! Vatsatautipulveria on vasemmassa sivutaskussa!

¹ luullakseni

² kaikki on kunnossa

³ ei millään ehdolla

⁴ hänen miettiessään

⁵ merimerkki

⁶ talonpeikko

надо полагать, по-моему, мне кажется

всё в порядке

ни при каких условиях, ни за что

= kun hän on miettinyt

морской навигационный знак

домовой

Mutta lautta oli jo liukunut ensimmäisestä käänteestä ja heidän edessään avautui joki, joka aavana ja houkuttelevana virtasi kohti tuntematonta. Alkoi olla ilta. Heidän punainen purjeensa riippui höllänä, ja joki levisi hopeanharmaana hämärtyvien rantojen välissä. Ainoakaan lintu ei laulanut eikä ainoakaan kala polskahtanut vedenpinnassa.

— Ei ainoatakaan seikkailua koko päivänä, sanoi Nipsu, joka oli hetken saanut pitää perää virran hiljentyessä¹. Vain samanlaisia harmaita rantoja eikä ollenkaan seikkailua.

— Minusta on kyllin jännittävää liukua alas mutkittavaa jokea, Muumipeikko väitti. Ei koskaan tiedä mitä on seuraavan mutkan takana. Tiedätkö mitä sinä teet? Sinä ajat takaa seikkailua — ja sitten kun se tulee olet peloissasi ja juokset tiehesi.

— Minä en ole mikään jalopeura, Nipsu sanoi loukkaantuneena. Minä pidän pienistä seikkailuista. Parahiksi suurista².

Samassa lautta liukui hiljaa mutkan ympäri.

— Siinä sinulle on parahiksi suuri seikkailu, sanoi Muumipeikko silmät tapillaan³.

Keskellä heidän väyläänsä oli hiekkasärkkä. Se oli täynnä esineitä, jotka muistuttivat suuria, harmaita tukkeja. Ne oli asetettu tähden, hännällisen tähden muotoon. Pyrstötähden varoitus!

— Siinä se on taas! Nipsu huusi.

Silloin tukit alkoivat liikkua, ne saivat jalat alleen ja liukuivat kauhean nopeasti veteen.

— Krokotiileja! huusi Muumipeikko ja syöksyi peräsimeen. Kunpa ne eivät olisi nälkäisiä...

Ei näkynyt muuta kuin petojen silmät, jotka loistivat vihreinä vedenpinnan yläpuolella. Niitä oli joka puolella lautan ympärillä. Niitä suorastaan vilisi, ja yhä uusia varjoja ilmaantui rannoille ja liukui veteen. Nipsu istui aivan jäykänä pelosta ja tuijotti niitä.

Ja kun eräs krokotiili kohotti kuononsa aivan perän vieressä, hän menetti malttinsa⁴ ja paukautti petoa airolla päähän.

Silloin syntyi aivan kauhea meteli. Hännät piiskasivat valtavasti vettä, jätti läiskidat, joissa oli kaksi riviä neulanteräviä⁵ hampaita, aukenivat⁶, ja lautta keिनui sinne tänne. Muumipeikko ja Nipsu tarrautuivat mastoon ja huusivat apua.

¹ virran hiljentyessä

² parahiksi suurista

³ silmät tapillaan

⁴ menettää malttinsa

⁵ neulanterävä

⁶ aukenivat (aueta)

= kun virta oli hiljentynyt

как раз по росту/по размеру

выпучив/вытаращив глаза

потерять самообладание, выйти из себя

острый как иглока

= mennä auki

Ja juuri silloin puhalsi heikko maatuuli¹, lautta liukui joelle ja alkoi kulkea nopeammin myötävirtaan. Krokotiilit seurasivat sitä pitkänä rivinä kidat ammollaan².

Nipsu peitti kasvonsa kápáliinsä. Muumipeikko, joka kauhusta tuskin tiesi mitä teki, sai käsiinsä villahousupaketin ja heitti sen takaa-ajajille.

Silmänräpäyksessä krokotiilit syöksyivät mytyn kimppuun³ ja repivät villahousut tuhansiksi kappaleiksi. Ne tappelivat niin valtavasti, etteivät huomanneet lautan liukuvan edelleen, ja kun villahousut oli syöty loppuun⁴, olivat Muumipeikko ja Nipsu jo ehtineet niin pitkälle, ettei heitä enää kannattanut ajaa takaa.

— Kiitos ja ylistys⁵ villahousuille, sanoi Muumipeikko. No, oletko nyt tyytyväinen tähän parahiksi pieneen seikkailuun?

— Huusithan sinäkin, Nipsu sanoi.

— Huusinko? sanoi Muumipeikko. Sitä en huomannut... Joka tapauksessa äiti oli oikeassa sanoessaan⁶, että villahousuista on hyötyä.

Ilta-aikana vyöryi yli joen, ja he ohjasivat lautan maihin. He löysivät rannalta hauskan paikan suurten puunjuurien välissä, tekivät tulen ja paistoivat ohukaisia, jotka he söivät sitä mukaa kuin⁷ ne valmistuivat (ainoa oikea tapa syödä ohukaisia). Sitten he ryömivät kumpikin⁸ omaan makuusäkkiinsä ja yö laskeutui heidän ylleen.

Neljäs kappale

Päivästä toiseen oli harmaata, mutta ei satanut koskaan. Pilvet vaelsivat juhlallisesti loputtomina synkinä riveinä yli taivaan, ja niiden alapuolella maa odotti.

Muumipeikko ja Nipsu liukuivat lautallaan kauemmaksi ja kauemmaksi itää kohti. He eivät olleet tottuneet olemaan vailla auringonpaistetta, ja he muuttuivat surumielisiksi ja hiljaisiksi. Toisinaan he pelasivat erän pokeria tai kalastivat hiukan, mutta enimmäkseen he istuivat hiljaa ja vain katselivat miten rannat liukuivat ohi.

Muumipeikko tuijotti toisinaan taivaalle ja mielti, näkisikö hän pyrstötähdet jos pilvet hajaantuisivat. Mutta ne eivät liikkuneet paikaltaan. Usein hänen

¹ maatuuli

² ammollaan

³ syöksyä kimppuun

⁴ syödä loppuun

⁵ kiitos ja ylistys

⁶ sanoessaan

⁷ sitä mukaa kuin

⁸ kumpikin

ветер с берега

разинув

наброситься, напасть

съесть до конца, доесть

честь и хвала

= kun hän oli sanonut

по мере того как

= molemmat

teki tavattomasti mielensä¹ kertoa Nipsulle suuresta taivaan hirviöstä, jota he olivat etsimässä — mutta hän oli ääneti². Nipsu olisi pelännyt aivan kauheasti.

Kolme kertaa he näkivät hattivateja, pieniä vaeltajia, jotka alituisesti kulivat kaipauksen ja rauhottomuuden ajamina³ pitkin maailmaa pysähtymättä⁴ koskaan. Ne purjehtivat Muumipeikon ja Nipsun ympärillä pienissä, kevyissä veneissään tai ylittivät joen kahlauspaikoissa.

Mutta hattivateille ei voinut edes huutaa »hei». Ne eivät kuulleet mitään, ne eivät puhuneet koskaan, niiden värittömät silmät olivat aina suunnattuina⁵ jonnekin kaukaisuuteen.

Ne olivat tavallista rauhottomampia ja liikkuiivat suurissa joukoissa pieninä, valkeina ja kasvottomina.

Rannat olivat vähitellen muuttuneet. Lehtipuut ja valoiset niityt olivat poissa⁶. Tummat raskasoksaiset puut seisoivat yksinäisinä tyhjiällä hiekkarannoilla, ja kaukana kohosivat keltaisenharmaat vuoret jyrkinä pilviä kohti.

— Sydämeni on raskas, sanoi Muumipeikko. Tämä joki ei lopu koskaan.

— Pelataanko erä pokeria? Nipsu ehdotti. Muumipeikko pudisti päätään.
— Ei huvita.

— Minä povaan sinulle, Nipsu sanoi. Laitan sellaisen onnentähden⁷, josta näkee tulevaisuuden.

— Kiitos, Muumipeikko sanoi katkerasti. Minä olen saanut tarpeekseni tähdistä, sekä hännättömistä että⁸ hännällisistä. Enkä ole erikoisen ihastunut tulevaisuuteen.

Nipsu huokasi, kömpi keulaan ja nojasi kuononsa kapäliinsä.

Sitten he eivät sanoneet mitään pitkään aikaan⁹.

Mutta istuessaan siinä ja katsellessaan¹⁰ lohduttomana epäystävällisiä rantoja Nipsu huomasi jotakin ihmeellistä. Hän näki esineen, joka muistutti kirkkaan-keltaista sokeritoppaa¹¹. Se oli ensimmäinen iloinen väri yhteen viikkoon. Esine oli rannalla ja sen huipussa oli jokin lippua muistuttava.

¹ hänen teki mielensä

² hän oli ääneti

³ Gen. + ajamina

⁴ pysähtymättä

⁵ olla suunnattuina

⁶ olla poissa

⁷ laittaa onnentähti

⁸ sekä... että...

⁹ pitkään aikaan ei ...

¹⁰ istuessaan ja katsellessaan

¹¹ sokeritoppa

ему приходило на ум

= hän ei sanonut mitään

преследуемый, сопровождаемый кем-то/
чем-то

= ei pysähdy

быть устремленным

отсутствовать

составить гороскоп, чтобы определить
свою «счастливую звезду»

как... так и...

= давно не ...

= kun hän oli istunut ja katsellut

голова сахара

Tullessaan lähemmäksi he saattoivat erottaa ääntä, joka varmasti kuulosti musiikilta. Se tuli sokeritopasta ja tuntui iloiselta.

Muumipeikko ja Nipsu makasivat vatsallaan keulassa ja tuijottivat ja kuuntelivat ja antoivat lautan kulkea omia aikojaan. Ja sitten he huusivat yhtäkaa: — Se on telta!

Silloin musiikki vaikeni, ja teltasta tuli ulos Nuuskamuikkunen huuliharpu kupälissään. Hänellä oli sulka vanhassa, vihreässä hatussaan ja pitkä piippu suussaan.

— Heittäkää kiinnitysköysi tänne! hän huusi. Muumipeikko käänsi peräsiemen ja lautta kääntyi maata kohti ja pysähtyi lujasti rantaan.

— Halloo, sanoi Nuuskamuikkunen. Hauska nähdä teitä. Ei kai teillä satu olemaan hieman kahvia veneessä?

— Koko purkillinen¹! Nipsu sanoi innokkaasti². Ja sokeria myös.

— Asutko siis aivan yksin täällä erämaassa? kysyi Muumipeikko.

— Minä asun vähän siellä ja täällä, Nuuskamuikkunen vastasi ja pani kahvin tulelle. Tänäpäin satun olemaan täällä — huomenna jossakin toisessa paikassa. Minä kuljen kulkemistani³, ja kun löydän hauskan paikan, pystytän telttani ja soitan huuliharppua.

— Mutta ei kai täällä ole hauskaa? Nipsu sanoi hämmästyneenä ja katseli ympärillään olevaa autiutta⁴.

— Täällä on kaunista, Nuuskamuikkunen sanoi. Katsokaa tuota mustaa samettipuuta, jonka takana on joukoittain⁵ hopeisia värejä! Ja katsokaa kaukaisia vuoria, jotka muuttuvat purppuranpunaisiksi! Toisinaan suuri, sininen puhveli peilaa itseään joessa...

— Et kai sinä ole — tarkoitan et kai kirjoita runoja? Nipsu kysyi kainostellen.

— Minä teen vähän kaikkea, Nuuskamuikkunen vastasi huolettomasti. Mitä milloinkin sattuu. Ja te olette nähdäkseni⁶ löytöretkeilijöitä? Mitä te aiotte löytää?

Muumipeikko yskäisi kevyesti ja tunsu itsensä hyvin ylpeäksi.

— Kaikkea mahdollista, hän sanoi. Tähtiä esimerkiksi.

Nuuskamuikkunen oli syvästi kiinnostunut.

— Tähtiä! hän puuskahti. Siinä tapauksessa teidän pitää ottaa minut mukaan. Pidän tähdistä enemmän kuin mistään muusta. Minun on tapana maata ja

¹ purkillinen

= purkki

² innokkaasti

с жаром

³ kulke kulkemistaan

= kulkea ja kulkea

⁴ autius

= tila

⁵ joukoittain

во множестве

⁶ nähdäkseni

= kuin minä näen

katsella niitä ennen kuin nukun ja ihmetellä kuka mahtaa asua niissä ja miten sinne pääsisi. Koko taivas näyttää niin ystävälliseltä, kun se on täynnä pieniä silmiä.

— Se tähti, jota me etsimme, ei ole erikoisen ystävällinen. Muumipeikko sanoi. Pikemminkin päinvastoin.

— Mitä sinä puhut!? huudahti Nipsu. Muumipeikko punastui. — Minä tarkoitan — tähtiä yleensä, hän sanoi. Suuria ja pieniä, ystävällisiä ja epäystävällisiä ja noin ja noin...

— Voivatko ne olla epäystävällisiä? Nuuskamuikkunen kysyi.

— Kyllä. Ne, joilla on häntä, sanoi Muumipeikko. Nipsun silmät alkoivat kiiltää.

— Sinä salaat minulta jotakin! hän sanoi syyttään.

— Me olemme nähneet joka paikassa hännällisiä tähtiä, ja sinä olet sanonut ettei se merkitse mitään!

— Sinä olet liian pieni tietämään kaikkea, puolustautui Muumipeikko.

— Minäkö? huusi Nipsu. Onko sinusta oikein ottaa minut mukaan löytöretkelle ilman että saan tietää mitä minun on löydettävä¹?

— Ottakaa asia rauhallisesti, hyvät ystävät, sanoi Nuuskamuikkunen. Istuu du, Muumipeikko ja kerro mistä oikein puhutte.

Muumipeikko otti kahvikuppinsa ja istuutui, ja sitten hän kertoi kaiken mitä Piisamirotta oli sanonut. — Ja sitten minä kysyin isältä ovatko pyrstötähdet vaarallisia, ja isä sanoi että ovat, sillä ne ryntäävät kuin hullut ympäri avaruutta ja vetävät hehkuvaa häntää perässään. Kaikilla muilla tähdillä on kunnolliset ratansa, joita ne kulkevat aivan kuin junat kiskoillaan, mutta pyrstötähdet kulkevat ympäri aivan miten sattuu ja sukeltavat esille milloin missäkin kun kaikkein vähimmän² saattaa aavistaa.

— Aivan kuten minä, Nuuskamuikkunen sanoi virnistäen. Ne ovat jonkinlaisia taivaan kulkureita.

Muumipeikko katsoi häneen paheksuvasti.

— Tässä ei ole mitään nauramista³, hän sanoi. Siitä seuraa kauhea kurjuus, jos pyrstötähti lentää suoraan maapallon vatsaan.

— Mitä silloin tapahtuu? Nipsu kuiskasi.

— Kaikki menee rikki, Muumipeikko sanoi synkästi.

Syntyi pitkä hiljaisuus.

Sitten Nuuskamuikkunen sanoi hitaasti: — Olisi kauheata jos maapallo särkyisi. Se on niin kaunis.

¹ minun on löydettävä

² kaikkein vähimmän

³ ei ole mitään nauramista

= minun täytyy löytää

меньше всего

нет ничего смешного

— Entä me? sanoi Nipsu.

Mutta Muumipeikko tunsu itsensä nyt paljon iloisemmaksi, kun hän jakoi salaisuuden toisten kanssa. Hän oikaisi itseään ja sanoi:

— Me etsimme nyt Yksinäisten Vuorten Tähtitornia. Siellä on maailman suurin tähtikiikari ja sillä me näemme varmasti, aikooko pyrstötähti tänne päin vai ei.

— Hyvä, sanoi Nuuskamuikkunen. Ja me voimme kohottaa minun lippuni maston huippuun. Hyväksyttekö sen?

He katsoivat lippua. Ylimpänä oleva sininen on taivas, Nuuskamuikkunen selitti, ja alimpana oleva sininen on meri. Keskellä oleva viiva on tie. Vasemmalla oleva piste on se, mikä on, ja oikealla oleva piste on kaikki se, mitä voi tulla.

— Enempää tuskin saa mahtumaan yhteen lippuun, Muumipeikko sanoi. Me hyväksymme sen.

— Mutta minä en ole siinä, Nipsu sanoi.

— Vasemmalla oleva piste voi olla me kaikki hyvin ylhäältä katsottuna¹, Nuuskamuikkunen sanoi. Mitä ajattelette, tekisimmekö pienen kävelyretken ennen kuin tulee pimeä?

— Minne? kysyi Nipsu.

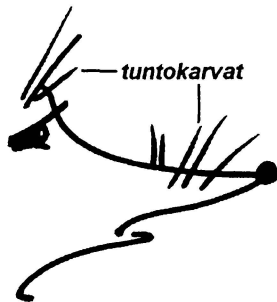
— Minne tahansa, Nuuskamuikkunen sanoi kohauttaen harteitaan. Mutta jos sinä välttämättä haluat päämäärän, niin voimmehan mennä katsomaan täällä lähellä olevaa rotkoa, joka on täynnä granaatteja.

— Granaatteja! Nuuskamuikkunen huusi. Ovatko ne oikeita?

— En tiedä, mutta ne ovat kauniita, sanoi Nuuskamuikkunen.

He lähtivät kulkemaan erämaahan kiipeillen² varovaisesti kallionlohkareiden ja piikkisten kasvien välissä.

— Vahinko ettei aurinko paista, Nuuskamuikkunen puheli. Silloin ne kimeltäisivät varmasti kaksin verroin³.



¹ ylhäältä katsottuna

² kiipeillä

³ kaksin verroin

= jos katsoa ylhäältä

= kiivetä

вдвое, в два раза



Nipsu ei vastannut. Hänen tuntokarvansa¹ seisoivat pystyssä odotuksesta.

Nyt he tallustelivat eteenpäin villin rotkon yli, joka oli täynnä halkeamia. Paikka tuntui hämärässä ilkeän hiljaiselta ja hylätyltä, ja he puhelivat keskenään kuiskaamalla².

— Täällä, Nuuskamuikkunen sanoi hiljaa.

He kumartuivat katsomaan. Alhaalla kapeassa halkeamassa hehkui ääretön määrä granaatteja. Ne kimmelsivät tummina pimeydessä kuin tulikukat³. Muumipeikko tuli ajatelleeksi mustaa maailmankaikkeutta, missä kimmelsi tuhansittain pieniä pyrstötähtiä.

— Voi, ovatko nämä kaikki sinun? Nipsu kuiskasi.

— Niin kauan kuin asun täällä, vastasi Nuuskamuikkunen huolettomasti. Minä omistan kaiken mitä näen ja mistä pidän. Minä omistan koko maailman.

— Luuletko että minä voisin saada muutamia, Nipsu kysyi väristen. Niillä voisi ostaa kaljaasin — tai potkulaudan...

— Ota niin paljon kuin haluat, Nuuskamuikkunen sanoi nauraen.

Nipsu alkoi kiivetä varovaisesti alas rotkoon. Hän raapi kuononsa naarmuille ja oli monta kertaa putoamisillaan⁴, mutta halu saada granaatteja teki

¹ tuntokarvat

² puhua kuiskaamalla

³ tulikukka

⁴ olla putoamisillaan

волоски/усы у животных, которые служат для осязания

= puhua millä tavalla? = puhua kuiskaten

корвяк (цветок)

чуть было не упал

hänet rohkeaksi. Päästyään¹ vihdoin alas hän veti syvään henkeään² ihastuksesta ja alkoi koota hohtavia kiviä vapisevin käpälin. Kimmeltävä läjä suureni suurenemistaan³, hän juoksi yhä kauemmaksi ja kauemmaksi rotkoon ja poimi kiviä aivan hiljaisena onnesta.

— Halloo, huusi Nuuskamuikkunen ylhäältä. Etkö tule jo pian?

— En vielä, Nipsu huusi. Täällä on niin paljon. ..

— Kaste laskeutuu ja tulee kylmä, huusi Muumipeikko.

— Kohta, sanoi Nipsu. Heti paikalla...

Ja hän meni vielä vähän kauemmaksi rotkoon, missä kaksi suurta granaattia loisti häntä vastaan.

Silloin granaatit alkoivat liikkua. Ne iskivät silmää⁴. Ne tulivat lähemmäksi. Ja niiden perässä tuli suomuinen ruumis, joka kalisi kylmästi kiviä vasten.

Nipsu vilkaisi yhden ainoan kerran, sitten hän kääntyi ja lähti juoksemaan. Hän hyppi, syöksyi, ryntäsi, nelisti kallionseinämälle ja alkoi kiivetä sitä ylös kauhusta kostein käpälin.

Hänen altaan kuului hiljaista, uhkaavaa sähinää.

— Mitä on tapahtunut? huusi Muumipeikko, joka kuuli hänen tulevan⁵. Miksi sinulla on tuollainen kiire⁶?

Nipsu ei vastannut, hän vain kiipesi, ja päästyään ylös hän lysähti kokoon pieneksi surkeaksi läjäksi.

Muumipeikko ja Nuuskamuikkunen kumartuivat katsomaan rotkoon, ja silloin he näkivät jättiläissisiliskon joka oli kyyryllään⁷ loistavan granaattiläjän vieressä.

— Kautta häntäni⁸, Muumipeikko sanoi. Nipsu istui maassa ja itki.

— Se on ohi nyt, sanoi Nuuskamuikkunen. Älä itke, ystäväiseni⁹.

— Granaatit, nyhkytti Nipsu. En saanut ainuttakaan mukaani!

Nuuskamuikkunen istuutui hänen viereensä ja sanoi ystävällisesti. — Minä tiedän. Kaikki muuttuu vaikeaksi jos haluaa omistaa esineitä, kantaa niitä mukanaan ja pitää ominaan¹⁰. Minä vain katselen niitä — ja kun lähden tieheni,

¹ Päästyään

= kun hän oli päässyt

² vetää henkeä syvään

глубоко вдохнуть, набирать воздух (в легкие)

³ suureta suurenemistaan

= suurenee ja suurenee

⁴ iskeä silmää

мигать, подмигивать

⁵ hänen tulevan

= että hän tuli

⁶ minulla on kiire

я спешу

⁷ olla kyyryllään

выгнув спину

⁸ kautta häntäni!

боже мой! клянусь своим хвостом! (сказочный вариант клятвы Vannoa kautta kiven ja kannon)

⁹ ystäväiseni

= minun ystäväni

¹⁰ pitää ominaan

держат при себе/у себя

ovat ne minulla päässäni. Minusta se on hauskeempaa kuin matkalaukkujen raa-
haaminen.

— Minä olisin voinut pitää ne selkäreppuni, Nipsu sanoi synkkänä. Ei
ole ollenkaan samaa vain katsella asioita kuin koskettaa niitä ja tietää ne omik-
seen¹.

— Kyllä me varmasti löydämme uusia aarteita, Muumipeikko lohdutti. Ei
viitsitä surra enää. Tule, Nipsu, täällä tulee kylmä. Ja niin he vaelsivat mietteis-
sään² ja hieman surullisina kotiin päin pimenevän rotkon kautta.

Viides kappale

Nuuskamuikkunen teki matkan hauskaksi. Hän soitti huuliharpuillaan sel-
laisia lauluja maailman kaikilta kulmilta³, joita he eivät koskaan aikaisemmin
olleet kuulleet.

Hän osasi korttitemppuja ja kertoi hurjia juttuja.

Näytti aivan siltä kuin jokikin olisi vilkastunut. Se virtasi nopeammin ja
muodosti pyörteitä siellä täällä. Se oli nyt kapeampi ja rannat olivat korkeam-
mat kuin ennen. Joka päivä tulivat siniset ja purppuranväriset vuoret yhä sel-
vempinä näkyviin. Niiden huiput kohosivat suoraan pilviin, ja maan yllä lepäsi
jatkuvasti aivan kuin raskas peite.

Eräänä aamuna Nuuskamuikkunen istui jalat vanavedessä vuoleskellen
pilliä.

— Minä muistan, hän alkoi ja pani päänsä kallelleen⁴. Silloin Nipsu ja Muu-
mipeikko siirtyivät heti hänen luokseen perään.

— Muistan maan, missä oli kuumia lähteitä, Nuuskamuikkunen kertoi.
Maanpinta oli mustana laavasta, ja laavan alla jyrisi yötä päivää. Maa näet nuk-
kui siellä sisässä ja liikahdelti⁵ toisinaan unissaan.

Kalliot olivat paiskottuina⁶ ympäri sikin sokin⁷ ja niiden yläpuolella oli kuu-
maa höyryä, joka näytti aina kummalliselta ja epätodelliselta.

Minä tulin sinne illalla. Hyvä paikka. Ruoan valmistaminen kävi siellä no-
peasti. Tarvitsi vain täyttää kasari lähteestä kuumalla vedellä.

— Eikö siellä polttanut itseään kauheasti, kysyi Nipsu.

— Minä kuljin puujaloilla, Nuuskamuikkunen sanoi. Puujaloilla voi kiivetä

¹ omikseen

² mietteissään

³ maailman kaikilta kulmilta

⁴ panna kallelleen

⁵ liikahdella

⁶ olla paiskottuina

⁷ sikin sokin

в собственности, свои собственные
погруженный в свои мысли/ в думы

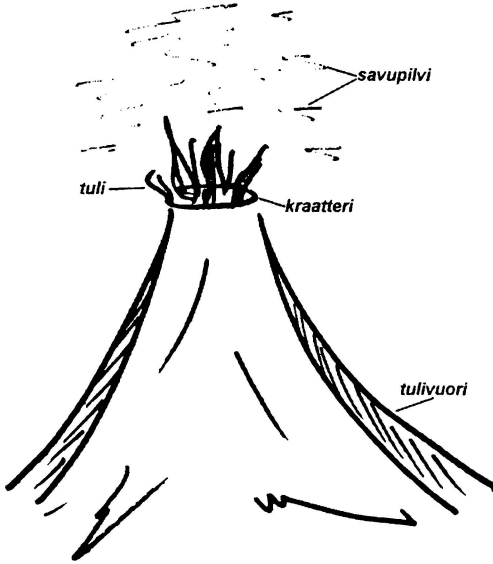
со всех концов мира

склонив набок

= liikkuu

быть раскиданным, разбросанным

в беспорядке, вперемешку, как попало



minkä kallioiden ja kuilujen yli tahansa. Vaikka tietenkin silloin täytyy varoa, etteivät ne tartu halkeamiin.

No niin, tulin sinne juuri kun alkoi pimetä. Joka paikassa kiehui ja höyrysi, eikä ainuttakaan elävää olentoa, ei ainuttakaan vihreätä kortta näkynyt missään. Ja äkkiä heräsi maa, joka nukkui pinnan alla.

Eräs kraatteri aukeni¹ minun edessäni kovasti jyristen ja karjuen, ja siitä syöksyi punaista tulta ja valtavia savupilviä.

— Tulivuori, Muumipeikko sanoi henkeään pidättäen².

— Juuri niin, vahvasti Nuuskamuikkunen. Se oli kaamottavan kaunist³. Ja sitten näin tulenhenkiä⁴ valtavan määrän. Niitä tuli vilisemällä⁵ maasta ja lensi ympäri kuin säkeniä. Sain tehdä suuren kierroksen⁶ päästäkseni tulivuoren ympäri. Kuumaa oli ja nokista niin että painelin tienheni⁷ minkä pääsin puujaloillani.

Alhaalla rinteessä löysin joen ja laskeuduin siihen vatsalleni juomaan (vesi oli tietenkin hieman lämmintä, mutta se ei kuitenkaan kiehunut.)

¹ aukeni (aueta)

² henkeään pidättäen

³ kaamottavan kaunis

⁴ tulenhenki

⁵ niitä tuli vilisemällä ...

⁶ saada tehdä kierros

⁷ painella tienheni

= mennä auki

затаив дыхание

= hirveän kaunis

дух огня

они роem вылетали ...

приходиться сделать крюк

удирать

Ja silloin eräs noista pienistä tulenhengistä tuli kelluen¹ pitkin jokea. Hän oli pudonnut jokeen ja oli melkein sammunut kuoliaaksi². Ainoastaan hänen päänsä hehkui vielä, muuten hän sähisi ja savusi ja huusi minkä jaksoi, että minun pitäisi pelastaa hänet.

— Pelastitko? sanoi Nipsu.

— Totta kai³, eihän minulla ollut mitään erikoista häntä vastaan, Nuuskamuikkunen sanoi. Mutta minä poltin itseni perusteellisesti. No, hän pääsi maihin ja alkoi vähitellen jälleen hehkua. Hän oli tietenkin iloinen ja antoi minulle lahjan ennen kuin lensi tiehensä.

— Minkä? puuskahti Nipsu.

— Pullollisen⁴ maanalaista aurinkoöljyä⁵, Nuuskamuikkunen sanoi. Sel-laista jota tulenhenget hierovat itseensä, kun heidän pitää mennä aivan maan palavaan sydämeen.

— Voitko mennä suoraan tulen läpi kun sinulla on tuota öljyä ihollasi? kysyi Nipsu silmät tapillaan.

— Totta kai, sanoi Nuuskamuikkunen.

— Ja tuon sinä sanot nyt vasta, huusi Muumipeikko. Silloinhan me olemme kaikki pelastetut. Kun pyrstötähti tulee, otamme vain...

— Mutta minulla ei ole paljon mitään jäljellä⁶, Nuuskamuikkunen sanoi. Käsittehen, olen pelastanut tavaroita palavista taloista... Enhän minä tiennyt... Ja nyt sitä on vain tilkkanen jäljellä pullon pohjalla.

— Riittäisikö se ehkä pienelle olennolle, sanotaan minun suuruiselleni? Nipsu kysyi.

— Tuskin häntään. Sen saat antaa palaa.

— Voi suutari⁷, sitten saa mieluummin savuta kaikki, Nipsu sanoi.

Mutta Nuuskamuikkunen ei kuunnellut häntä. Hän istui aivan suorana ja nuuhki ilmaa.

— Joki. Huomaatteko mitään erikoista? hän sanoi.

— Se panee aivan uudella äänellä, sanoi Nipsu. Se oli totta. Se kohisi rauhatomasti, oli täynnä pyörteitä ja käänteleviä ja kiemurteli kalliorantojen välissä.

— Laske purjeet alas, Nuuskamuikkunen sanoi ja meni keulaan tähystämään.

Joki syöksyi eteenpäin yhä nopeammin aivan kuin ihminen, joka on ollut pitkällä matkalla ja huomaa olevansa melkein kotona.

¹ tulla kelluen

² kuoliaaksi

³ totta kai

⁴ pullollinen

⁵ aurinkoöljy

⁶ olla jäljellä

⁷ Voi suutari!

скользить, двигаться по поверхности воды

на смерть

конечно, непременно

= pullo

масло для загара

быть в остатке, оставаться

Voi ei! Voi harmi!

Rannat lähenivät toisiaan ja puristivat kuohuvan veden kapeaan uomaan, jonka yläpuolella kalliot muuttuivat yhä terävämmiksi ja korkeammiksi.

— Eikö olisi parasta mennä maihin! Nipsu huusi yli joen pauhun.

— Se on nyt liian myöhäistä!¹ Muumipeikko huikkasi takaisin². Meidän on jatkettava³ kunnes joki rauhoittuu.

Mutta se ei rauhoittunut. Yhä hurjempana ja hurjempana se syöksyi Yksinäisten Vuorten välissä. Lautta pyöri eteenpäin ahtaan kuilun pohjalla, ja taivasta näkyi sen yläpuolella vain surkean kapea ja pieni kaistale. Jostakin heidän edestään kuului uhkaavaa pauhua.

— Nyt tulee putous! huusi Nuuskamuikkunen. Pidelkää kiinni!⁴ He tarttuivat toisiinsa maston juurella.

Kuilun seinät kiitivät heidän ohitseensa mustina ja vettä valuvina, jyrinä kiihtyi, lautta keikahti ja lensi ilmaan...

Kaikki oli nyt vain yhtä pauhua ja valkoista kuohuvaa hyökylainetta⁵. Pieni lautta kitisi liitoksissaan, sitten se syöksyi vesiputouksen mukana pimeyteen.

— Miksi on pimeätä? Nipsu huusi.

Kukaan ei vastannut. Kuohuva vesi loisti valkoisen vihreältä, kaikki muu oli mustaa. Vuoren seinät olivat sulkeutuneet heidän yläpuolellaan tunneliksi, missä pyörteet veivät avutonta lauttaa eteenpäin.

Toisinaan he törmäsivät vasten vuorenseniä ja pyörivät hetken ympäri. Takana olevan vesiputouksen jymy heikkeni vähitellen, vesi virtasi rauhallisemmin — ja lopulta heidän ympärillään oli vain pimeyttä ja hiljaisuutta.

— Oletteko vielä mukana? Nipsu kysyi väristen.

— Kyllä, sanoi Muumipeikko. Eikö kukaan löydä taskulamppua? He kuuluivat Nuuskamuikkusen penkovan⁶ pakkauksia⁷.

Lopulta syttyi kapea valokuojuova. Se lepatti pelokkaana kiviseinillä mustan, nopeasti virtaavan veden yllä, yrittäen turhaan tunkea läpi tunnelin pimeyden.

— Minusta näyttää, että tunneli muuttuu yhä kapeammaksi, sanoi Muumipeikko hyvin hiljaisella äänellä. Eikö se sinunkin mielestäsi kapene?

— Ehkä — hieman, Nuuskamuikkunen sanoi yrittäen olla rauhoittava⁸, mutta hänen äänensä ei kuulostanut vakuuttavalta.

¹ on liian myöhäistä!

² huikata takaisin

³ meidän on jatkettava

⁴ Pidelkää kiinni!

⁵ hyökylaine

⁶ Nuuskamuikkusen penkovan...

⁷ pakkaus

⁸ yrittäen olla rauhoittava

слишком поздно!

отозваться

= meidän täytyy jatkaa

Держитесь!

вал, штормовая волна

= että Nuuskamuikkunen penkoi...

упаковка, в данном случае - багаж, вещи

пытаюсь сохранить самообладание

Ja äkkiä tapahtui jotakin. Kuului risahdus, ja Nuuskamuikkusen lippu putosi kannelle.

Maston huippu oli taittunut tunnelin kattoa vasten.

— Paiskatkaa masto yli laidan¹, mutta nopeasti! huusi Nuuskamuikkunen. Masto loiskahti veteen ja katosi pimeyteen. He odottivat tiukasti toisiinsa painautuneina².

Ja silloin Nipsu tunsu, että jokin sipaisi hänen korviaan. — Minun korvani! hän huusi. Minun korvani sattui kattoon! Hän heittäytyi vatsalleen ja sulki silmänsä.

— Minä mietin, sanoi Muumipeikko pimeästä, minä mietin mitä äiti mahtaa sanoa, kun me emme enää milloinkaan³, milloinkaan tule kotiin...

Juuri silloin lautta pysähtyi nytkähtäen.

He odottivat kauan uskaltamatta⁴ liikahda. Sitten Nuuskamuikkunen kumartui eteenpäin ja katsoi varovasti veteen.

— Me olemme kiinni mastossa, hän sanoi. Se on ajautunut poikkipäin tunneliin.

He nousivat ylös ja katsoivat toisiinsa.

— Täällä on hiukan valoisampaa, sanoi Nuuskamuikkunen. He saattoivat nähdä selvästi mustan, kiiltävän veden virtaavan ohitseensa, ja tuolla — seuraavassa mutkassa — joki katosi poristen suoraan alas pohjattomaan aukkoon!

— Näettekö? kuiskasi Muumipeikko.

Nipsu alkoi itkeä. — Nyt minä tahdon kotiin! hän sanoi. Minä en enää tahdo olla mukana! Minä viis veisaan⁵ teidän vanhoista löytöretkistänne ja hupsuista pyrstötähdistänne...

— No, no, Nuuskamuikkunen sanoi ja pudisti häntä hiljaa. Katsohan ylös. Katso! Näetkö jotakin?

Nipsu niisti nenänsä ja katsoi. Hän näki vuoreissa kapean halkeaman päänsä yläpuolella ja kaikkein korkeimmalla kappaleen pilvistä taivasta.

— No mitä sitten, hän sanoi synkästi. Enhän minä ole mikään kärpänen. Ja vaikka olisinkin kärpänen, ei se auttaisi minua. Minulla on ollut taipumusta huimaukseen pienestä pitäen⁶, jolloin minulla oli korvatulehdus...

Ja sitten hän rupesi jälleen itkemään.

Silloin Nuuskamuikkunen otti esille huuliharppunsa ja alkoi soittaa. Hän soitti lauluja seikkailuista, jotka eivät olleet suuria vaan valtavia, ja lauluja

¹ yli laidan

² toisiinsa painautuneina

³ ei milloinkaan

⁴ uskaltamatta

⁵ viis veisaan +sta/-stä

⁶ pienestä pitäen

за борт

прижавшись друг к другу

= ei koskaan

= ei uskalla

наплевать на что/кого-либо

с малых лет

pelastuksesta ja suurista yllätyksistä, ja sitten hän soitti sadelaulun ja aamulaulun.

Vähitellen Nipsu hieman rauhoittui ja pyyhki kuonokarvansa.

Mutta musiikki lensi vuoren halkeaman kautta ylös ja herätti kaiun toisensa jälkeen, ja lopulta se herätti myöskin erään hemulin, joka nukkui istuallaan¹ ruohikossa perhoshaaavi vieressään.

— Mitä tämä nyt oikein on, hemuli sanoi ja katsoi ympärilleen. Hän katsoi taivaalle ja haaviinsa, ja sitten hän kiersi auki² hyönteispurkin kannen ja katsoi sinnekin.

— Melua, hän sanoi. Joku pitää melua³. (Hemuli ei näet ollut musikaalinen.)

Lopulta hän otti suurennuslasinsa ja alkoi etsiä ruohikosta. Hän etsi ja kuunteli ja nuuski ja nuuski, ja vähitellen hän tuli maassa olevalle halkeamalle⁴.

Siihen melu kuului vielä voimakkaampana.

— Niiden täytyy olla hyvin harvinaisia hyönteisiä, hemuli sanoi itsekseen. Varmasti harvinaisia — ehkä ennen keksimättömiä⁵!

Tämä ajatus oli hyvin kiihdyttävä, ja hemuli pisti suuren nenänsä rakoon nähdäkseen⁶ paremmin.

— Katsokaa, katsokaa, Muumipeikko huusi. Hemuli! Nuuskamuikkunen jätti huuliharppunsa ja alkoi huutaa apua.

— Pelasta meidät! Pelasta meidät! ulvoi Nipsu.

— Nyt he ovat aivan järjiltään⁷, hemuli sanoi itsekseen. Hän laski varovasti perhoshaaavinsa kuiluun.

— Hypätkää sisään! huusivat oudot hyönteiset. Hemuli hinasi haavinsa takaisin ylös ja sitten hän katsoi mitä oli saanut siihen.

— Hyvin kummallista, hän sanoi ja pudisti Muumipeikon, Nuuskamuikkusen, Nipsun ja kolme selkäreppua maahan.

— Kiitos, rakas hemuli, sanoi Muumipeikko ja räpytteli silmiään valossa⁸. Sinä pelastit meidät aivan viime hetkessä!

— Olenko minä pelastanut teidät? hemuli kysyi hämmästyneenä. Ei se ollut tarkoitukseni. Minä etsin eräitä hyönteisiä, jotka melusivat tuolla alhaalla. (Hemulit ovat yleensä huonoja ymmärtämään, mutta ne ovat kiltejä ellei⁹ niitä ärsytä.)

¹ istuallaan

² kiertää auki

³ pitää melua

⁴ maassa olevalle halkeamalle

⁵ ennen keksimättömiä

⁶ nähdäkseen paremmin

⁷ olla järjiltään

⁸ räpytellä silmiään valossa

⁹ ellei

сидя, в сидячем положении

открутить, отвинтить

= melua

= halkeamalle, joka on maassa

прежде не открытые/не обнаруженные

= koska halusi nähdä paremmin

быть не в своём уме

жмурясь от света/хлопая глазами на свету

= jos ei

— Olemmeko me nyt Yksinäisillä Vuorilla? kysyi Nuuskamuikkunen katseen ympärilleen. Heidän ympärillään kohosivat mahtavat, suunnattoman aiot ja hiljaiset vuorijonot. Ilma tuntui kolealta¹.

— Missä Tähtitorni mahtaa olla? kysyi Nipsu.

— En tiedä, mutta täällä on kiintoisia yöperhosia, sanoi hemuli.

— Siitä meidän on otettava² selvä³, Muumipeikko sanoi. Se on kai kaikkein korkeimmalla kohdalla. Mutta ensin minä tahdon kahvia.

— Kahvipannu jäi tuonne alas, sanoi Nuuskamuikkunen.

Muumipeikko ryntäsi kuilulle ja tähysteli⁴ alas.

— Lautta on irronnut, hän valitti, ja kahvipannu on mennyt maan uumeeniin⁵! Kuinka me selviämme ilman kahvia!

— Vähältä piti, ettemme itse suistuneet maan uumeeniin, sanoi Nuuskamuikkunen huolettomasti. Yksi kahvipannu sinne tai tänne — ei kai se suuria merkitse kun ollaan etsimässä pyrstötähtiä.

— Ovatko ne harvinaisia? kysyi hemuli luullen toisen puhuvan yöperhosista.

— Niin voi sanoa, Nuuskamuikkunen sanoi. Suunnilleen yksi sadassa vuodessa.

— Tavatonta, ihmetteli hemuli. Siinä tapauksessa minun on saatava⁶ kiinni⁷ yksi sellainen. Miltä ne näyttävät?

— Luultavasti punaisilta. Ja niillä on pitkä häntä, Nuuskamuikkunen sanoi.

Hemuli otti esille muistikirjan ja kirjoitti merkit muistiin. Sen täytyy olla Filicnarcus Snufsigalonica-sukua, hän sanoi juhlallisesti. Vielä eräs kysymys, oppineet ystäväni⁸. Millä tämä kummallinen hyönteinen elää?

— Hemuleilla, tirskei Nipsu.

Hemulin kasvot punastuivat. — Hyvin sopimatonta pilaa, pikku otus, hän sanoi ankarasti. Teissä ei ole yhtään tieteellistä vakavuutta. Nyt minä menen.

Ja niin hän pisti purkit taskuunsa, otti haavinsa maasta ja lähti tiehensä.

— Ajatella, miten hullua! Hän luuli että pyrstötähti on kovakuoriainen tai jokin sentapainen⁹! Nipsu huusi ihastuneena.

— Sinun ei olisi pitänyt laskea leikkiä hänen kanssaan, sanoi Muumipeikko yhtä ihastuneen näköisenä.

¹ kolea

² meidän on otettava

³ ottaa selvä

⁴ tähystellä

⁵ maan uumenet

⁶ minun on saatava

⁷ saada kiinni

⁸ oppineet ystäväni

⁹ tai jokin sentapainen

= kylmä

= meidän täytyy ottaa

прояснить, выяснить

= tähystää

недра земли

= minun täytyy saada

поймать

мои учёные друзья

или что-то в том же/в этом же роде

Ja sitten he valitsivat kaikkein korkeimman vuorijonon ja alkoivat vaeltaa hitaasti huippua kohti.

Kuudes kappale

Oli myöhäinen ilta.

Alkuvuoret¹ seisoivat juhlallisina ja uneksivat. Huiput katselivat toisiaan yli valtaviin kuiluihin, joista nousi harmaanvalkoista, hyytävän kylmää sumua.

Jokin pieni pilvenhattara irtosi silloin tällöin raskaista pilvenlongista ja liukui hitaasti yli vuorensinämän², missä kotkalla ja kondorilla oli pesänsä.

Ja jotkin salaperäiset kädet olivat hakanneet luotisuoraan kallioseinämään pyrstötähden varoituksen, tähden, jolla oli pitkä, häilyvä häntä.

Erään vuorenhuipun alapuolella loisti pienen pieni³ valo. Lähemmäksi mennessään⁴ huomasi, että se oli keltainen silkkitelta, joka oli valaistu sisältäpäin⁵.

Nuuskamuikkusen huuliharppu kuulosti hyvin yksinäiseltä tässä autiossa maisemassa, ja kaukana hyeena kohotti kuononsa ja kuunteli musiikin vierasta ääntä. Sitten se alkoi ulvoa kauheasti ja pitkävetaisesti.

— Mikä tuo oli? kysyi Nipsu kömpien lähemmäksi lamppua.

— Ei mitään vaarallista, Nuuskamuikkunen sanoi. Otetaan nyt laulu kimalaisesta, joka meni naamiaisiin. Ja sitten hän alkoi taas soittaa.

— Se oli hyvä laulu, Muumipeikko sanoi. Mutta siitä ei oikein saanut selvää, kuinka kimalaisen kävi ja olivatko naamiaiset hauskat. Kerro meille mieluummin jotakin.

Nuuskamuikkunen mietti hetkisen. Sitten hän sanoi:

— Olenko minä kertonut teille Niiskuista, jotka kerran tapasin?

— Et, Muumipeikko sanoi innoissaan⁶. Keitä Niiskut ovat?

— Etkö todellakaan tunne Niiskuja, Muumipeikko? Nuuskamuikkunen sanoi hämmästyneenä. Heidänhän täytyy olla sinun kanssasi sukua, sillä te olette täsmälleen samanlaiset. Vaikka sinä olet tietenkin valkoinen, ja ne vaihtavat väriä järkyttyessään⁷.

— Emme me ole sukulaisia, Muumipeikko sanoi vihaisena. En minä ole sellaisten sukua, jotka vaihtavat väriään. Muumipeikkoja on vain yhtä lajia ja ne ovat valkoisia!

¹ alkuvuoret

² vuorensinämä

³ pienen pieni

⁴ lähemmäksi mennessään

⁵ olla valaistu sisältäpäin

⁶ innoissaan

⁷ järkyttyessään

первозданные горы

= vuorensinä

маленький-маленький

подойдя ближе

быть освещенным изнутри

в восторге, с энтузиазмом

= kun he järkyttyvät

— Nämä Niiskut ovat joka tapauksessa hyvin sinun kaltaisiasi, Nuuskamuikkunen sanoi rauhallisesti. Niisku oli vaalean violetti ja hänen pikkusisarensa vaaleanvihreä. Minun täytyy sanoa, että hän oli hyvin suloinen! Hän oli kokonaan hienon, pehmeän karvan peitossa¹ ja hänellä oli otsatukka, jota hän aina harjasi...

— Miten hassua², sanoi Muumipeikko haukotellen.

— No, mutta kuinka sitten kävi? kysyi Nipsu.

— Ei tapahtunut mitään erikoista, mutta hän oli hauska, sanoi Nuuskamuikkunen. Hän kutoi ruohosta pieniä vuodemattoja ja keitti mietoja yrttijuomia, jos jollakin oli vatsa kipeä³. Ja sitten hän kulki aina kukkia korviensa takana ja pieni kultarengas jalassaan.

— Mutta eihän tuo ole mikään kertomus, Nipsu sanoi.

Nuuskamuikkunen kohautti harteitaan ja alkoi jälleen soittaa.

— Tytöt ovat hupsuja ja niin olet sinäkin, sanoi Muumipeikko, ryömi mausäkkiinsä ja kääntyi teltan seinään päin.

Mutta sinä yönä hän uneksi pienestä Niiskuneidistä, joka muistutti häntä itseään ja jolle hän antoi ruusun korvan takana pidettäväksi⁴.

— Olipa se tyhmää⁵, tuumi Muumipeikko herättyään⁶ seuraavana aamuna. Nipsu ja Nuuskamuikkunen olivat silloin jo purkamassa telttaa.

— Tänään me menemme korkeimmalle huipulle, Nuuskamuikkunen sanoi.

— Kuinka sinä tiedät että se on oikea? Nipsu kysyi ja oikaisi niskaansa⁷ nähdäkseen huipun. Mutta se oli pilven peitossa.

— Katso ympärillesi, sanoi Nuuskamuikkunen ylpeänä. Joukoittain savukkeiden pätkiä⁸, joita Tähtitornin professorit ovat heitelleet⁹ alas!

— Ai, vai niin, Nipsu sanoi nolona kun ei ollut itse sitä huomannut.

He vaelsivat hitaasti ylöspäin¹⁰ pitkin pientä kiemurtelevaa vuoristopolkua, ja toisesta toiseen kulki köysi, jonka he olivat varmuuden vuoksi sitoneet vatsansa ympärille.

— Muistakaa, että tämä tapahtuu teidän vastuullanne¹¹! sanoi Nipsu, joka kulki viimeisenä.

¹ olla Gen. + peitossa

² miten hassua

³ olla kipeä

⁴ korvan takana pidettäväksi

⁵ tyhmä

⁶ herättyään

⁷ oikaista niskaansa

⁸ savukkeiden pätkä

⁹ heittää

¹⁰ ylöspäin

¹¹ teidän vastuullanne

быть покрытым чем-либо

какие глупости, что за глупости

болеть

= jotta hän voisi pitää sitä korvan takana

= tylsä

= kun hän oli herännyt

вытянуть шею

окурок сигареты

= heittää

= ylös

под вашу ответственность, на ваш страх и риск

Yhä korkeammalle, yhä jyrkempiä rinteitä.

— Kuumaa, Muumipeikko sanoi ja pyyhki otsaansa. Ja äiti luuli meidän palelevan! Olipa onni, että krokotiilit söivät villahousumme!

He katsoivat laaksoon. Kaikki heidän ympärillään oli ikivanhaa, jättiläismäistä ja yksinäistä, äärettömän yksinäistä. Paljaiden jyrkänneiden välissä purjehti kondorikotka siivet levällään²; se oli ainoa näkyvissä oleva elollinen olento.

— Kauhean suuri lintu, Nipsu sanoi. Hänellä mahtaa olla ikävä tuolla ylhäällä aivan yksin.

— Kyllä hänellä on rouva³ jossakin lähetyvillä⁴ ja ehkä koko rivi kondorinpoikasia, sanoi Nuuskamuikkunen.

Kondori liukui majesteettillisena eteenpäin, käänteli päätään, jossa oli kylmät silmät ja kupera, voimakas nokka. Se pysähtyi aivan heidän yläpuolelleen siivet väristen.

— Mitähän se nyt miettii? Nipsu sanoi.

— Se näyttää vihaiselta, Muumipeikko sanoi levottomana. Ei kai se aio... ja samassa Nuuskamuikkunen huusi: — Se tulee! Ja kaikki kolme heittäytyivät vuorensinämää vasten.

Siivet suhisten kondorikotka syöksyi heitä kohti. He painautuivat pieneen vuorenhalkeamaan, pitelivät lujasti kiinni toisistaan⁵ ja odottivat kauhun lamaannuttamina ja avuttomina.

Nyt se tulee!

Tuntui aivan siltä kuin valtava myrsky olisi kulkenut heidän ohitseensa, leivät siivet pieksivät kalliota ja saarsivat heidät hetkeksi — seuraavassa hetkessä kaikki oli jälleen hiljaista.

Vapisten he katsoivat ulos vuorenkolosta.

Kaukana alapuolellaan he näkivät kondorin. Se liukui eteenpäin suuressa puoliympyrässä — sitten se äkkiä kohosi ja jatkoi matkaansa vuoriston⁶ sisäosiin päin.

— Se häpeää, ettei onnistunut⁷, Nuuskamuikkunen sanoi. Kondorit ovat hyvin ylpeitä. Se ei tee uutta yritystä.

Nipsu seiso i ja laski sormillaan. — Krokotiilit, jättiläissilisko, vesiputous, maanalainen tunneli, kondori... viisi kauheata elämystä! Ja niin pienellä eläimellä kuin minä!

¹ luulla meidän palelevan

² siivet levällään

³ rouva

⁴ lähetyvillä

⁵ pidellä kiinni +sta

⁶ vuoristo

⁷ ettei onnistunut

= luulla, että me palelemme

раскинув крылья

в данном случае жена

= lähellä

держаться за кого/что-либо

= vuoret

= että ei onnistunut

— Suurin seikkailu meillä on vielä jäljellä¹, Muumipeikko sanoi vakavana. Pyrstötähti.

Kaikki kolme katsoivat ylös raskaita pilviä kohti.

— Toivon, että taivas olisi näkyvissä, Muumipeikko sanoi hermostuneena. Tulkaa, mennään eteenpäin.

Myöhemmin iltapäivällä he olivat kiivenneet niin korkealle, että tulivat pilviin asti. Kosteita vaippoja ja verhoja liehui yli vuoren, joka oli liukas ja vaarallinen kulkea. He palelivat kauheasti (Muumipeikko ajatteli kaivaten² villahousujaan) ja minne he katsoivatkin oli heidän ympärillään pelkkää tyhjyyttä³.

— Minä luulin, että pilvet ovat pehmeitä ja villavia ja että niissä on hauska kulkea, Nipsu sanoi ja avasti. Koko tämä löytöretki on aivan hupsu.

Samassa Muumipeikko pysähtyi ja hänen korvansa seisoivat aivan pystyssä.

— Odota, tuolla kiiltää jotakin! hän sanoi. Pieni kynttilä... timantti...

— Timantti! huusi Nipsu, joka rakasti jalokiviä. Muumipeikko lähti kulkemaan pientä kiiltävää kohti ja veti toiset köydessä perässään.

— Pieni kultainen rannerengas, hän sanoi.

— Ole varovainen, se on aivan kuilun partaalla, Nuuskamuikkunen sanoi.

Mutta Muumipeikko ei kuunnellut häntä. Varovasti hän ryömi kuilua kohti ja ojensi kypälänsä ottaakseen rannerenkaan. Nuuskamuikkunen ja Nipsu pitelevät lujasti köydestä, ja Muumipeikko kumartui pitkälle yli laidan.

Vihdoin hänellä oli kultainen ketju kypälissään.

— Luuletko, että tämä on Niiskuneidin jalkarengas, hän kysyi.

— Luulen. Se on hänen, Nuuskamuikkunen sanoi surullisena. Ja hän oli niin kaunis. Hän meni aina vaarallisiin paikkoihin poimimaan kukkia...

Muumipeikko ei sanonut sanaakaan⁴.

Ja niin he vaelsivat surumielisinä edelleen.

Pilvet ohenivat vähitellen heidän ympärillään, ja ilma muuttui lämpimämmäksi.

He pysähtyivät eräälle ulkonemalle lepäämään ja katselivat ääneti pilvi-vaippon kulkua.

Ja juuri silloin pilveen tuli repeämä.

Se levisi nopeasti, ja äkkiä he näkivät koko pilvimeren jalkojensa alla. Täältä ylhäältä katsottuna⁵ se näytti niin pehmeältä ja kauniilta, että teki mieli⁶ mennä siihen kahlaamaan, sukeltamaan ja tanssimaan.

¹ meillä on vielä jäljellä

у нас еще впереди

² kaivaten

с тоской, с печалью

³ olla pelkkää tyhjyyttä

находиться одна лишь/только лишь пустота

⁴ ei sanonut sanaakaan

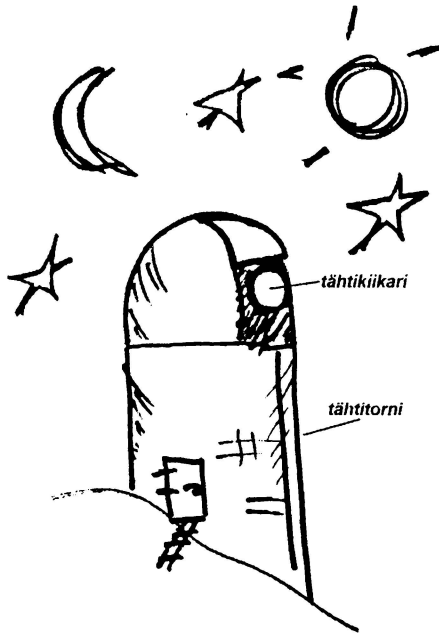
= ei sanonut yhtään sanaa

⁵ täältä ylhäältä katsottuna

= kun katsotaan täältä ylhäältä

⁶ tehdä mieli

приходить на ум, приходит мысль



— Nyt me olemme pilvien yläpuolella, Nuuskamuikkunen sanoi juhlallisesti. Ja sitten he kääntyivät katsomaan taivaalle, joka oli ollut niin kauan piilossa¹.

— Mitä tuo on? Nipsu kysyi kauhistuneena. Taivas ei näet enää ollut sininen. Siinä oli lievästi punainen² vivahdus, joka ei vaikuttanut luonnolliselta³.

— Ehkä se on auringonlasku, Nuuskamuikkunen sanoi epäröiden. Mutta Muumipeikko sanoi hyvin vakavasti:

— Ei, pyrstötähti tekee taivaan punaiseksi. Se on matkalla maata kohti.

Korkeimmalla paikalla piikkisessä vuorijonossa oli Tähtitorni, missä professorit tekivät tuhansia ihmeellisiä huomioita ja polttivat tuhansia savukkeita ja elivät yksinäisyydessä tähtien kanssa.

Muumipeikko meni heidän torninsa pientä ovea kohti, ja toiset seurasivat häntä ääneti.

He aukaisivat oven, tassuttelivat ylös portaita ja astuivat suureen huoneeseen, missä he jäivät hartaina seisomaan kynnykselle.

¹ olla piilossa

² lievästi punainen

³ vaikuttaa +lta

прятаться, спрятаться, укрываться, быть в укрытии

чуть/слегка красный

казаться каким-либо, производить впечатление чего-либо

Pimeydessä surisi jokin kone. Valtava tähtikiikari liikkui hiljaa edestakaisin tähystellen lasikaton läpi avaruuden vaaroja. Ja professorit kulkivat lattialla, kiertelivät ruuveja, asenelivat kojeita ja tekivät muistiinpanoja¹. Muumipeikko yskäisi kohteliaasti ja sanoi: — Hyvää päivää. Mutta professorit eivät huomanneet häntä.

— Kaunis ilma, hän sanoi hieman kovemmalla äänellä mutta ei saanut mitään vastausta. Silloin hän meni lähemmäksi ja nykäisi varovasti lähintä professoria takinhihasta.

— Me olemme matkustaneet monta sataa kilometriä tapaamaan setää, sanoi Muumipeikko.

— Joko sinä taas olet täällä, professori sanoi.

— Anteeksi, mutta minä en ole ollut täällä koskaan aikaisemmin, Muumipeikko sanoi.

— Sitten täällä kävi pari muuta, jotka muistuttivat sinua tavattomasti, professori murahti. Mutta minulla ei ole aikaa kaikille, jotka juoksentelevat² ympäri ja tekevät lapsellisia kysymyksiä. Tämä pyrstötähti on mielenkiintoisin minkä olen nähnyt yhdeksäänkymmeneenkolmeen vuoteen. No, mitä sinä tahdot?

— Minä tahtoisin vain tietää kuka täällä on ollut ennen minua, Muumipeikko änkytti. Ei kai se ole voinut olla eräs pieni, vaaleanvihreä Niiskuneiti — hienosti karvainen...ehkä kukka korvan takana.

Professori huokaisi. — Ei, minä en tiedä mitään karvaisuudesta ja kukista ja neideistä... Niin, kyllä täällä kävi eräs pieni neitonen³ häiritsemässä minua. Puhui pötyä jostakin korusta, jonka hän oli kadottanut. Mene nyt tiehesi. Minulta on mennyt sinun takiasi hukkaan 45 sekuntia.

— Kiitos! Muumipeikko sanoi. Voi, kiitos! Kiitos! Hän kumarsi ja peräytyi takaperin ovelle.

— No, tiedusteli Nipsu. Tuleeko se?

— Milloin se iskee alas? Nuuskamuikkunen kysyi.

— Kuka?... Mikä? Muumipeikko sanoi sekapäisenä.

— Pyrstötähti tietenkin! huudahti Nuuskamuikkunen.

— Unohdin kysyä, vastasi Muumipeikko. Mutta hän on ollut täällä! Se pieni — Niiskuneiti. Hän elää. Hän ei ole pudonnut kuiluun!

— Jo nyt jotakin, puuskahti Nuuskamuikkunen.

— Todellakin, Muumipeikko sanoi hymyillen tylsästi.

— Sinä olet hupsu, sanoi Nipsu. Nyt minä menen kysymään. Ja hän tassuteli toisen professorin luo.

¹ tehdä muistiinpanoja

² juoksennella

³ neitonen

записывать, делать заметки

= juosta

= neiti

— Saisinko katsoa hieman kiikariin? hän kysyi kohteliaasti. Minä olen hyvin kiinnostunut pyrstö tähdistä ja olen kuullut puhuttavan¹ miten etevä setä on löytämään niitä.

Professori työnsi silmälasinsa otsalleen.

— Oletko todellakin? hän sanoi aika tavalla imarreltuna². No, kyllä kai sinun sitten on saatava katsoa.

Ja sitten hän asensi kiikarin Nipsulle.

Ensin Nipsua pelotti³. Taivas oli aivan musta ja suuret tähdet tuikkivat aivan kuin ne olisivat olleet eläviä. Ja kaukana niiden keskellä loisti jokin punainen aivan kuin ilkeä silmä.

— Onko tuo pyrstötähti? kuiskasi Nipsu.

— On, vastasi professori.

— Mutta eihän se liiku ollenkaan, Nipsu sanoi ällistyneenä. Eikä sillä ole häntääkään.

— Sillä on häntä takanaan, professori selitti. Se kiittää suoraan maata kohti, siksi se näyttää liikkumattomalta. Mutta se suurenee joka päivä.

— Milloin se tulee perille⁴? Nipsu kysyi ja tuijotti kauhusta lamaantuneena pientä punaista kipinää kiikarissa.

— Minun laskelmieni mukaan sen pitäisi koskettaa maata lokakuun seitsemäntenä päivänä kello 8.42 illalla. Mahdollisesti neljä sekuntia myöhemmin, professori sanoi.

— Ja mitä silloin tapahtuu? Nipsu kysyi.

— Mitä tapahtuu? toisti professori hämmästyneenä. Sitä minä en ole ajatellut. Mutta minä kirjoitan hyvin tarkasti muistiin tapahtumien kulun.

— Tietääkö setä mikä päivä tänään on? Nipsu kysyi. — Lokakuun kolmas, vastasi professori. Ja kello on täsmälleen 6.28.

— Siinä tapauksessa meidän taitaa⁵ pitää lähteä, Nipsu sanoi. Kiitoksia hyvin paljon.

Hän tuli toisten luo nenä pystyssä⁶ ja sanoi: — Meillä on ollut professorin kanssa hyvin mielenkiintoinen keskustelu. Ja me olemme yhdessä tulleet siihen tulokseen että pyrstötähti aikoo iskeä maahan lokakuun seitsemäntenä kello 8.42. Tai ehkä neljä sekuntia myöhemmin.

— Siinä tapauksessa meidän on kiiruhdettava⁷ kotiin, Muumipeikko sanoi.

¹ olen kuullut puhuttavan...

= olen kuullut, että puhutaan...

² aika tavalla imarreltuna

весьма польщённый

³ Part. + pelottaa

напугать кого-то

⁴ tulla perille

прибыть на место, добраться до цели

⁵ taitaa

= voi olla, ehkä

⁶ nenä pystyssä

задрав нос

⁷ meidän on kiiruhdettava

= meidän täytyy kiiruhtaa

Kunpa vain ehtisimme äidin luo ennen kuin se tulee, niin ehkä se ei olisi niin vaarallinen. Ehkä äiti voisi järjestää asian jotenkin... Hän ryntäsi alas portaita ja paiskasi oven auki. — Kiiruhtakaa! hän huusi.

— Ota asia rauhallisesti, tynnytti Nuuskamuikkunen. Me iskemme itseme kuoliaiksi¹, jos juoksemme pimeässä tuolla tavalla. Pyrstötähtihän tulee vasta neljän päivän kuluttua!

— Äh, pyrstötähti, Muumipeikko sanoi kärsimättömänä. Meidän on tavoitettava² Niiskun sisarukset! Sen tytön on saatava takaisin³ nilkkarensa.

Seitsemäs kappale

Lokakuun neljäs koitti kirkkaana, mutta auringon yllä leijaili kummallinen usva. Sen himmennyt kehä kieri hitaasti ylös vuorenharjojen takaa ja alkoi kulkea rataansa yli punaisen taivaan.

Matkamiehet eivät olleet pystyttäneet telttaa yöksi, vaan olivat vaelta-
neet yhtä mittaa⁴.

Kaukana laaksossa he saattoivat erottaa jokien kapeat nauhat ja metsien tummia läiskä.

— Vihreää metsää, Nuuskamuikkunen sanoi. Kyllä minä jo kaipaankin pois tästä kivisestä maisemasta!

— Minua väsyttää⁵, Nipsu kitisi. Minä en aio enää kiskoa mukani tätä vanhaa telttaa. Kantakaa sitä itse!

— Mutta mehän kannamme kaikkia muita pakkauksia, huomautti Muumipeikko.

Nipsu alkoi itkeä.

— Tosin se on hyvin hieno keltainen telttä. Mutta pitää varoa kiintymästä omaisuuteen, sanoi Nuuskamuikkunen. Heitä se menemään!

— Laidan ylikö? kysyi Nipsu hämmästyneenä ja lopetti itkemisen.

Nuuskamuikkunen nyökkäsi. Nipsu meni jyrkänteen partaalle telttäkäärö mukanaan.

— Heitänkö kasaritkin? hän kysyi.

— Heitä minun puolestani, sanoi Nuuskamuikkunen kohauttaen harteitaan.

Silloin Nipsu heitti koko pakkauksensa ilmaan. Se teki valtavia pompahduksia kallionkielekkeiden välissä, kasarit rämisivät ja kolisivat, ja vasta pitkän ajan kuluttua viimeinen kasari vaikenä alhaalla kuilussa.

¹ iskeä kuoliaiksi

² meidän on tavoitettava

³ tytön on saatava takaisin

⁴ yhtä mittaa

⁵ minua väsyttää

разбиться до смерти

= meidän täytyy tavoittaa

= tytön täytyy saada takaisin

беспрестанно, то и дело

я устал, утомился

Nipsu kalpeni. — Nyt minua pyörryttää¹, hän sanoi. Sitten hän laskeutui litteäksi maahan ja kieltäytyi kulkemasta² eteenpäin.

— Meillä on kiire, sanoi Muumipeikko. Minun täytyy mahdollisimman pian tavata pieni...

— Tiedän, tiedän, sinun hupsu Niiskuneitisi, Nipsu keskeytti. Mutta älä koske minuun, sillä silloin minä annan ylen³.

— Anna hänen olla⁴, Nuuskamuikkunen sanoi. Pyöritetään kiviä sillä aikaa kun hän toipuu. Oletko koskaan pyörittänyt kiviä?

— En, sanoi Muumipeikko.

Nuuskamuikkunen valitsi suuren kiven ja vieritti sen kalliojyrkänteelle. — Katso nyt! hän sanoi. Sitten hän antoi kivelle vauhtia⁵, ja se katosi yli laidan. Muutaman sekunnin kuluttua alhaalta kuului jyrähdys. Vielä yksi. Ja sitten tuntui aivan siltä kuin ukkonen olisi käynyt, ja pitkän aikaa perästäpäin jyrisevä kaiku heittelehti edestakaisin vuorenhuippujen välissä.

— Siitä syntyi vuoren vieremä! Nuuskamuikkunen sanoi ihastuneena.

— Saanko minäkin yrittää, Muumipeikko huudahti. Minä vieritän tämän! Ja sitten hän ryntäsi erään valtavan suuren kallionlohkareen luo, joka nipin napin⁶ pysyi jyrkänten laidalla.

— Ole varovainen! Nuuskamuikkunen huusi. Mutta liian myöhään, lohkare lähti jo liikkeelle⁷. Ja samaa vauhtia onneton Muumipeikko.

Nyt olisi maailmassa luultavasti ollut yksi muumipeikko vähemmän, ellei köysi olisi ollut sidottuna hänen vyötäisilleen. Nuuskamuikkunen heittäytyi selälleen ja ponnisti nykäystä vastaan⁸. Se oli voimakas; hänestä tuntui aivan kuin hän olisi mennyt keskeltä poikki⁹. Muumipeikko heilui alhaalla kuilussa avuttomana edestakaisin — ja hän oli painava.

Nuuskamuikkunen liukui varovasti lähemmäksi ja lähemmäksi laitaa. Hänen takanaankin köysi kiristyi, ja Nipsu, joka oli sidottu toiseen päähän alkoi laahautua yli kivien.

— Anna olla! hän huusi. Älä kiusaa minua, minä voin pahoin!

— Hetken kuluttua voit vieläkin pahemmin, jollet saa pysähtymään! huusi Nuuskamuikkunen.

¹ minua pyörryttää

² kieltäytyä + -masta

³ annan ylen = ylenantaa

⁴ anna hänen olla

⁵ antoi vauhtia +lle

⁶ nipin napin

⁷ lähtää liikkeelle

⁸ ponnistaa -sta vastaan

⁹ mennä keskeltä poikki

у меня кружиться голова

отказываться что-либо делать

тошнить, рвать

оставь его в покое

придать ход чему/кому-либо, подвинуть, толкнуть

едва-едва, еле-еле, только-только, с трудом

прийти в движение

(вос)противиться чему/кому-либо

разорваться посредине пополам

Ja Muumipeikko ulvoi alhaalla kuilussa:

— Auttakaa! Vetäkää minut ylös!

Vasta silloin Nipsu käsitti mistä oli kysymys. Ja hän pelkäsi niin että unohti voida pahoin. Hän jarrutti kypälillään ja hännällään ja kieri sinne ja tänne hurjassa kauhussaan, ja miten ollakaan¹ hän sotki köyden kiinni kallioiden väliin ja sen liukuminen loppui.

— Ja nyt sinä vedät niin paljon kuin jaksat, kun minä sanon, Nuuskamuikkunen sanoi. Kas niin². Ei nyt. Ei nyt. Nyt!

Ja sitten he vetivät kaikin voimin³ vähän kerrallaan⁴.

Vihdoin Muumipeikko ilmaantui laidalle. Ensin korvat, sitten silmät, sitten kuono (sitten yhä enemmän kuonoa) ja lopulta koko Muumipeikko.

— Kautta häntäni, hän sanoi. Voi, kautta häntäni!

— Minä sain liukumisen pysähtymään, Nipsu sanoi.

He istuivat pitkän aikaa maassa rauhoittuakseen.

— Me olemme olleet tyhmiä, sanoi lopulta Muumipeikko.

— Te olette olleet tyhmiä, Nipsu sanoi.

— Suorastaan rikollisia, jatkoi Muumipeikko kuuntelematta⁵ häntä. Ajatella, jos me vieritimme tuon kiven suoraan pienen Niiskuneidin päähän.

— Silloin hän on nyt litteänä⁶, Nipsu sanoi. Muumipeikko ryntäsi pysyy. — Meidän täytyy lähteä edelleen. Heti paikalla!

Ja he jatkoivat matkaansa laaksoon punertavan taivaan ja himmeän aurinگون alla.

Vuoren juurella virtasi pieni joki kivien välissä. Se oli kirkas ja syvä ja täynnä kimmeltäviä kultajyviä. Hemuli heilutteli väsyneitä jalkojaan vedessä ja huokasi itseksensä. Hänellä oli vieressään paksu kirja, jonka nimi oli »Itäisen pallonpuoliskon yöperhoset, niiden tavat ja pahat⁷ tavat.»

— Kummallista, hemuli sanoi. Ei ainuttakaan, jolla olisi punainen häntä. Siinä tapauksessa sen täytyy olla Dideroformia Archimbolde, mutta se on hyvin tavallinen eikä sillä ole ollenkaan häntää. Ja sitten hän huokasi uudelleen.

Juuri silloin Muumipeikko, Nipsu ja Nuuskamuikkunen kömpivät esille erään kallionkielekkeen takaa ja sanoivat: Hei, hei!

— Huh, miten minä säikähdin, hemuli sanoi. Siinäkö te taas olette? Minä luulin, että sieltä tulee uusi vuorenyörymä⁸. Aamulla oli kauheata.

¹ ja miten ollakaan

и как мог, и что было

² kas niin

вот так

³ kaikin voimin

изо всех сил

⁴ vähän kerrallaan

понемногу

⁵ kuuntelematta

= ei kuuntele

⁶ olla litteänä

превратиться в лепёшку

⁷ paha

= huono

⁸ vuorenyörymä

= vieremä

— Kuinka niin? Nipsu sanoi.

— Vuorenvyyrymä tietenkin, hemuli sanoi. Aivan kauheaa. Talon kokoiset kivet hyppelivät joka paikassa ja iskivät rikki² minun parhaan lasipurkkini. Itse sain loikkia ympäri mitä epäarvokkaimmalla tavalla³ selvitäkseni siitä. Kauheata.

— Minä pelkään, että me satuimme tyrkkäämään ohimennen pari kiveä alas, Nuuskamuikkunen sanoi. Sellaista sattuu niin helposti, kun on kävelyllä näillä seuduilla.

— Tarkoitatko sinä, että te saitte aikaan vuorenvyyrymän? hemuli kysyi.

— Suurin piirtein⁴, Nuuskamuikkunen vastasi.

— Minusta te ette koskaan ole olleet paljon mistään kotoisin, mutta tämän jälkeen on epävarmaa haluanko enää ollenkaan tuntea teitä, hemuli sanoi.

Hän kääntyi pois päin ja loiskutti vettä väsyneille jaloilleen. Jonkin ajan kuluessa hän käänsi päänsä ja sanoi: — Ettekö vielä ole lähteneet?

— Lähdemme pian, sanoi Muumipeikko. Setä. Onko setä huomannut mitään kummallista taivaan värissä tänään?

— Taivaan värissä? hemuli kysyi hämmästyneenä.

— Niin siinä juuri, Muumipeikko sanoi.

— Tyhmyyksiä, hemuli sanoi. Minun puolestani⁵ se saa olla vaikka ruudullinen. Minä katson sitä niin harvoin. Minua huolettaa⁶ vain se, että joet alkavat kuivua. Jos tällaista jatkuu, en kauankaan saa enää loiskutella⁷ jaloillani.

— Mutta se on suuri pyrstötähti, Muumipeikko alkoi.

Silloin hemuli nousi kiivaasti, keräsi tavaransa ja kahlasi joen toiselle puolelle.

— Tulkaa, lähdetään, Nuuskamuikkunen sanoi. Jos maailma muuttuu muhennokseksi, on hemulista ehkä hauskeempaa, ettei hän tiedä sitä etukäteen.

Maasto oli täällä helppokulkuista⁸. Se oli laavan ja sammalen peitossa, ja siellä täällä kasvoi kimpuittain⁹ kukkia. Metsän reuna oli tullut lähemmäksi.

— Suunnatkaa suoraan laaksoonne, Nuuskamuikkunen sanoi. Nyt meidän on kuljettava suoraa tietä, jos aiomme ehtiä sinne ennen pyrstötähteä. Muumipeikko katsoi kompassiin.

¹ Gen.+ kokoinen

² iskeä rikki

³ epäarvokkaimmalla tavalla

⁴ suurin piirtein

⁵ minun puolestani

⁶ minua huolettaa

⁷ loiskutella

⁸ helppokulkuinen

⁹ kimpuittain

размером с кого/чего-либо

разбивать вдребезги

самым недостойнейшим образом

в общих чертах, в основном

= minusta

меня беспокоит

= loiskuttaa

лёгкий для прохождения, легко идти

пучками

— Tämä on tullut aivan hulluksi, hän sanoi. Pyörii vain ympäri. Ehkä se pelkää pyrstötähteä?

— Hyvin mahdollista, Nuuskamuikkunen sanoi. Meidän on kuljettava auringon mukaan. Tai sen vähäsen¹ mitä siitä on jäljellä.

Alempaa rinteeltä he löysivät pienen järven. Mutta vesi oli painunut syvälle jyrkkien rantojen väliin missä kuivunut järviruoko riippui kuumuudessa. Se ei ollut enää hauska uintijärvi.

— Siihen on kai tullut reikä pohjaan, Nipsu sanoi. Ja nyt kaikki vesi juoksee siitä pois.

— Hemulin joestakin vesi oli laskenut, muistutti Nuuskamuikkunen.

Nipsu katsoi mehupulloon, mutta siinä ei ollut tapahtunut laskua².

— Minä en ymmärrä mitään, hän sanoi.

— Senhän me tiedämme. Tulkaa, mennään edelleen, hoputti Muumipeikko.

Juuri silloin he kuuluivat jonkun huutavan apua³. Korkeita, läpituokevia huutoja ja vähän matkan päästä hiljaisempaa vikinää, joka kuului naiselliselta⁴.

Muumipeikko suorastaan jäykistyi. Sitten hän lähti kuin ammuttuna⁵.

— Ei niin nopeasti, Nipsu huusi. Oi! Voi! Köysi kiristi hänen vatsaansa, hän kaatui kuonolleen ja hinautui sätkytellen pitkin maata.

Mutta toiset eivät pysähtyneet ennen kuin olivat törmänneet päin erästä puuta ja lentäneet hekin nokilleen⁶.

— Irrota tuo pahuksen köysi! Muumipeikko sanoi vihaisesti.

— Sinä kiroisit! Nipsu huusi kauhistuneena.

— Mitä sitten, kivahti Muumipeikko ja taittoi veitsellään köyden. Se on hän! Se on Niiskuneiti! Ja hän lähti jälleen juoksemaan niin paljon kuin lyhyiltä jaloiltaan pääsi.

Jonkin matkan päässä Niisku tuli juosten heitä vastaan aivan sinisenä kauhusta.

— Kiiruhtakaa! hän huusi. Kauhea pensas syö minun sisareni!

Se oli todella totta.

Eräs vaarallista Angostura-sukua oleva myrkkypensas oli saanut kiinni Niiskuneidin hännästä, ja nyt se veti häntä luokseen elävillä käsillään vaikka Niiskuneiti vikisi ja taisteli vastaan kaikin voimin.

¹ sen vähäsen mitä...

² siinä ei ollut tapahtunut laskua

³ jonkun huutavan apua

⁴ joka kuului naiselliselta

⁵ kuin ammuttuna

⁶ lentää nokilleen

то небольшое, что...

там понижения уровня не наблюдалось.

= että joku huusi apua

который был похож на женский

со скоростью выстрела

пропахать носом, растянуться во весь рост

— Haa, katala pensas! Muumipeikko huusi ja heilutti kynäveistään (uutta veistään missä oli korkkiruuvi ja kynsiviila¹). Hän teki kiertoliikkeitä² ja yritti ärsyttää pensasta herjauksilla sanomalla sitä ryömijäksi, tiskiharjaksi ja rotanhäntärutoksi.

Pensas mulkoili Muumipeikkoa kaikilla vihreänkeltaisilla kukillaan. Lopulta se päästi irti³ Niiskuneidin ja ojensi luukeroiset käsivartensa sen sijaan häntä kohti.

Nuuskamuikkunen, Nipsu, Niisku ja hänen sisarensa tuijottivat hurjaa kamppailua uskaltamatta⁴ hengittääkään. Muumipeikko hyppeli sinne ja tänne iskien vihaisesti hännällään. Silloin tällöin hän teki hyökkäyksen angosturan heiluvia käsivarsia⁵ vastaan.

Katselijoilta pääsi kauhun parahdus kun eräs vihreistä käsivarsista kietoutui Muumipeikon kuonon ympärille.

Mutta se muuttui riemunkarjunnaksi⁶, kun tämä yhdellä vetäisyllä⁷ leikkasi käsivarren poikki. Nyt taistelu tuli kiihkeämmäksi. Koko pensas vapisi kiihtymyksestä, ja Muumipeikko oli vihasta ja ponnistuksesta aivan punainen kasvoiltaan. Pitkään aikaan ei näkynyt muuta kuin käsivarsien, häntien ja jalkojen hurjaa vilinää. Niiskuneiti otti vapisevin käpälän suuren kiven ja heitti sen myrkkypensaaseen. Mutta hän ei ollut erikoisen etevä tähtäämään, ja kivi osui suoraan Muumipeikon vatsaan.

— Minä olen tappanut hänet! hän huusi ja painoi käpälänsä kasvojaan vasten.

— Aivan tyttöjen tapaista⁸, Nipsu sanoi.

Mutta Muumipeikko ei ollut ollenkaan kuollut, hän huitoi pahemmin kuin koskaan ja leikkasi angosturalta käsivarren toisensa jälkeen kynäveitsellään. Kun siitä oli vain tyngät jäljellä, hän sanoi (Nipsun mielestä hyvin ylimielisesti): — Jaha. Selvä on!

— Voi, kuinka sinä olet rohkea! sanoi Niiskuneiti. — Äh, tällaista minä teen melkein joka päivä, Muumipeikko sanoi ohimennen.

— Sepä kummallista, huomautti Nipsu. Minä .en ole koskaan...

Mutta pitemmälle hän ei päässyt, sillä Nuuskamuikkunen tallasi hänen varpailleen niin että hän huusi.

¹ kynsiviila

пилочка для ногтей

² tehdä kiertoliikkeitä

делать обманные движения, обходные маневры

³ päästää irti

отпустить

⁴ uskaltamatta

= ei uskalla

⁵ käsivarsi

= käsi

⁶ riemunkarjunta

рѣв радости, торжествующий вопль

⁷ yhdellä vetäisyllä

одним махом

⁸ aivan tyttöjen tapaista

очень по-девичьи, как раз в стиле девченок

— Mitä se oli! huudahti Niiskuneiti hätkähtäen, sillä hän oli hermostunut kaamean elämyksensä jälkeen.

— Älä pelkää, sanoi Muumipeikko. Nyt minä olen täällä ja suojelen sinua kaikilta vaaroilta. Minulla on sinulle pieni lahjakin.

Ja sitten hän otti esille kultaisen nilkkarensa.

— Voi, sanoi Niiskuneiti ja punastui ihastuksesta. Minä luulin kadottaneeni¹ sen... Kauhean hauskaa! Mistä sinä löysit sen? Hän pani sen heti jalkaansa ja käänteli ja väänteli² itseään nähdäkseen miten hieno hän oli.

— Sisko on vikissyt tuon renkaan takia useita päiviä, selitti Niisku. Tuskin halusi syödäkään. Ja nyt, jollei herroilla ole mitään sitä vastaan, jatkamme hieman kauempana olevalle aukealle pitämään kokousta. Minusta tuntuu että meillä on puhuttavaa³ tärkeämmistäkin asioista kuin nilkkarensa.

Ja Niisku vaelsi toisten edellä pienelle metsäniitylle, jonka hän tunsu ennestään.

He istuutuivat nurmelle⁴ piiriin⁵ ja odottivat.

— Niin, mistä me nyt puhuisimme? Muumipeikko sanoi.

— Pyrstötähdestä tietenkin, sanoi Niisku heittäen vakavan silmäyksen punaiselle taivaalle. Minä nimitän itseni puheenjohtajaksi ja sihteeriäsi. Onko jollakulla jotakin ehdotusta vastaan?

Kellään⁶ ei ollut mitään sitä vastaan, ja Niisku naputti kolme kertaa lyijykynällään maahan.

— Oliko se rautamuurahainen? kysyi Niiskuneiti kiinnostuneena ja kumar-tui eteenpäin katsomaan.

— Hiljaa, sinä häiritset kokousta, sanoi Niisku. Se tapahtuu siis lokakuun seitsemäntenä kello 8.42 tai mahdollisesti 4 sekuntia myöhemmin.

— Rautamuurahainen? kysyi Muumipeikko, joka istui ja ihaili Niiskuneidin pehmeää otsatukkaa.

— Pyrstötähti tietenkin! sanoi Niisku kärsimättömänä. Nyt on kysymys siitä mitä pitäisi tehdä.

— Mennään kotiin, Muumipeikko sanoi. Ja sinä ja sisaresi tullette kai meidän mukaamme?

— Sitä kysymystä voimme käsitellä yksityiskohtaisemmin⁷ seuraavassa kokouksessa, sanoi Niisku.

¹ kadottaneeni

² käänteli ja väänteli

³ meillä on puhuttavaa

⁴ nurmi

⁵ piiri

⁶ kellään

⁷ yksityiskohtaisemmin

= että minä olin kadottanut

вертелась/крутилась так и этак

meidän kannattaa puhua

= nurmikko

= kehä

= kenellä, kenelläkään

более подробно, детально

— Kuulkaa nyt, puuttui Nuuskamuikkunen puheeseen¹, meidän on päätettävä nopeasti. Tänään on lokakuun neljäs — ja pian on ilta. Meillä on ainoastaan kolme päivää jäljellä ehtiäksemme² Muumilaaksoon.

— Asutko sinä siellä? kysyi Niiskuneiti.

— Asun, Muumipeikko vastasi. Hieno laakso. Juuri ennen lähtöämme rakensin keinun sinulle.

— Äh, ethän sinä silloin ollut vielä nähnytkään häntä, mutisi Nipsu. Mutta kerropa luolastani, minun luolastani, Nipsu sanoi.

— Pysykää asiassa, kehotti Niisku ja koputti lyijykynällään maahan. Onko ensiksikin oletettavaa³, että me ehdimme ennen pyrstötähteä, ja toiseksi⁴ — onko meillä siinä tapauksessa suuremmat mahdollisuudet pelastautua Muumilaaksossa kuin jossakin muualla?

— Tähän asti on mennyt hyvin, vastasi Nipsu.

— Kyllä äiti sen järjestää, Muumipeikko sanoi. Näkisittepä meidän luolamme! Minä olen kaivanut sinne helmiä...

— Helmiä, puuskahti Niiskuneiti ihastuneena. Voiko niistä tehdä nilkka-renkaita?

— Voiko, toisti Muumipeikko. Nenärenkaita ja korvarenkaita ja vatsavyöitä⁵ ja otsaripoja...

— Tämä kysymys tulee esille myöhemmin, huudahti Niisku ja paukutti raivoissaan⁶ lyijykynäänsä maahan. Hiljaa! Hiljaa! On tärkeämpiäkin asioita kuin nenärenkaat.

— Ei, jos ne ovat helmillä koristetut⁷, hänen sisarensa sanoi. Nyt olet lyönyt taas terän poikki kynästäsi⁸. Haluaako joku syödä illallista?

Kaikki halusivat syödä illallista. Niisku tuhahti. Tyttöjä ei pitäisi olla kokaan kokouksissa.

— Älä ota aina kaikkea niin vakavasti, sanoi Niiskuneiti alkaen ottaa esille lautasia pienestä korista. Kerää mieluummin hieman puita minulle. Ja kyllä kai me voimme pelastua⁹ siellä muumilaakson luolassa.

— Kuinka viisas sinä olet, huudahti Muumipeikko ja tuijotti ihailen häneen. Sehän on aivan selvää, että me pelastumme luolassa!

¹ puuttua puheeseen

² ehtiäksemme...

³ onko oletettavaa, että...

⁴ ensiksi... ja toiseksi...

⁵ vatsavyö

⁶ raivoissa

⁷ olla koristettu -lla

⁸ lyödä terän poikki kynästä

⁹ pelastua

вмешаться в беседу, вступить в разговор

= jotta me ehdimme...

можно ли предположить, что ...

во-первых... и во-вторых...

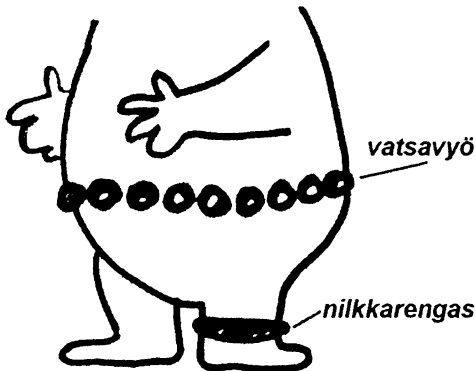
ожерелье на поясе, пояс-ожерелье

в бешенстве

быть украшенным чем-либо

сломать кончик карандаша

= pelastautua



— Minun luolassani, huusi Nipsu ylpeänä. Kieritetään kiviä aukkoon ja tilkitään kaikki halkeamat katossa ja kannetaan sinne paljon ruokaa ja pieni lyhty! Jännittävää!

— Joka tapauksessa tarvitaan kokous työnjaosta, vänkäsi Niisku.

— Aivan niin — miten niiden puiden laita olikaan? sanoi hänen sisarensa. Nipsu! Hae hieman vettä lientä varten. Nipsu ja Niisku lähtivät ja Niiskuneiti jatkoi kattamista. — Muumipeikko, hän sanoi. Me tarvitsemme muutamia kukkia pöytään.

— Mitä väriä? kysyi Muumipeikko. Niiskuneiti katsoi itseään ja huomasi olevansa jatkuvasti helakanpunainen¹.

— Siniset kukat sopivat minulle kai parhaiten, hän sanoi.

Muumipeikko ryntäsi hakemaan.

— Entäs minä, mitäs minä saan tehdä sinun hyväksesi²? Nuuskamuikkunen kysyi.

— Soita minulle jotakin! Niiskuneiti sanoi. Nuuskamuikkunen otti huuliharppunsa ja soitti tunteellisimmat laulunsa.

Kesti kauan ennen kuin Niisku palasi puineen³.

— No, vihdoin ja viimein⁴, sanoi hänen sisarensa.

— On vaikea löytää tikkuja, jotka ovat täsmälleen samanpituisia, Niisku sanoi moittien.

— Onko hän aina noin täsmällinen? kysyi Nuuskamuikkunen.

— Hän on syntynyt sellaiseksi, selitti Niiskuneiti. Missä Nipsu viipyy keittovesineen⁵?

¹ helakanpunainen

= heleänpunainen

² tehdä sinun hyväksesi

сделать для тебя

³ puineen

= puiden kanssa

⁴ vihdoin ja viimein

наконец-то, не прошло и ста лет

⁵ keittovesineen

= keittoveden kanssa

Mutta Nipsu ei ollut löytänyt ollenkaan vettä.

Lammikko oli kuivunut, sen pohjalla oli ainoastaan hiukan liejua, ja kaikki lummeraukat¹ olivat kuolleet. Hän meni syvemmälle metsään ja löysi joen uoman, mutta se oli yhtä kuiva. Kummallista. Lopulta Nipsu kääntyi korvat lurpallaan² leiriin takaisin.

— Minä luulen, että kaikki vesi koko maailmassa on loppunut, hän sanoi. Mitähän kalat siitä sanovat.

— Meidän on keskusteltava³ asiasta, Niisku sanoi.

— Eikö sinulla ollut mehupulloa? kysyi Niiskuneiti Nipsulta. Anna se minulle. Ja sitten hän kaasi mehun kasariin ja keitti mehusoppaa. Nyt se asia on selvä, hän sanoi.

— Eikä ole, penäsi Niisku. Täytyy olla olemassa jokin syy siihen että kaikki vesi katoaa. Ja minä melkein luulen, että sillä on jotakin tekemistä pyrstötähden kanssa⁴...

He katsoivat kaikki taivaalle.

Oli alkanut hämärtaa⁵ ja pimenevä taivas oli tummanpunainen. Ja juuri kuus-tenlatvojen yläpuolella loisti pieni punainen kipinä, joka muistutti kaukaista tähteä. Se ei liikkunut, mutta heistä näytti kuin se olisi liekehtinyt ja leiskunut aivan kuin se olisi ollut hyvin kuuma.

— Tuolla se on, sanoi Niisku synkästi. Niiskuneiti värisi ja ryömi lähemmäksi tulta.

— Huh sentään, hän sanoi. Se ei näytä ystävälliseltä. Ja hänen heleänpunainen värinsä muuttui vähitellen violetiksi.

Heidän istuessaan siinä⁶ katselemassa pyrstötähteä Muumipeikko törmäsi siihen kimppu sinikelloja käpälässään. — Näitä ei ollut helppo löytää, hän huohotti.

— Kiitoksia, sanoi Niiskuneiti. Mutta oikeastaan olisinkin mieluummin otanut keltaisia. Kuten näet, olen vaihtanut väriä.

— Tosiaankin, Muumipeikko sanoi surullisena. Haenko minä uusia? Ja silloin hän huomasi pyrstötähden, joka loisti metsänreunan yläpuolella.

— Pidä minua käpälästä, kuiskasi Niiskuneiti. Minä pelkään.

— Älä hätäile, Muumipeikko lohdutti. Se ei tule ennen kuin kolmen päivän kuluttua ja silloin me olemme jo aikoja sitten pelastautuneet luolaan, ja äiti sytyttää yölampun. Syödään nyt sinun hieno liemesi ja sitten mennään nukkumaan.

¹ lummeraukka

² korvat lurpallaan

³ meidän on keskusteltava

⁴ -llä on tekemistä Gen. + kanssa

⁵ hämärtyä

⁶ heidän istuessaan

бедная кувшинка

с понижшими ушами, удручённый

= meidän täytyy keskustella

это связано с ..., иметь отношение к ...

= hämrtyä

= kun he olivat istuneet

He jakoivat liemen viiteen yhtä suureen osaan, ja kun se oli lopussa, he ryömivät yhteen läjään makuumatolle, jonka Niiskuneiti oli palmikoinut kokoon¹ ruohoista.

Tuli sammui vähitellen — mutta tumman, hiljaisen metsän yläpuolella loisti pyrstötähti kuumana ja onnettomuutta ennustavana.

Kahdeksas kappale

Koko seuraavan päivän he vaelsivat metsän läpi suoraan Muumilaaksoa kohti. Nuuskamuikkunen kulki ensimmäisenä ja soitti huuliharppuaan tehdäkseen² matkan hiukan hauskemmaks.

Siinä viiden ajoissa he ylittivät pienen tien missä oli ilmoitus: »Tanssilava. Tämä tie. Kauppapuoti.»

— Voi! Tanssia! Menemmekö? huudahti Niiskuneiti ja taputti kypäliään³. Minä en ole tanssinut pitkiin, pitkiin aikoihin!

— Ei meillä ole aikaa tanssia, kun maailma on tuhoutumassa, sanoi Niisku.

— Vähän aikaa, pyysi Niiskuneiti. Sehän tapahtuu vasta kahden päivän kulluttua!

— Ehkä kaupasta saa limonaatiakin, Nipsu sanoi.

— Ja tie kulkee melkein meidän suuntaamme, huomautti Muumipeikko.

— Voimmehan vilkaista hiukan tanssilavaa, päätti Nuuskamuikkunen. Vain ohimennen.

Niisku huokasi.

Ja sitten he poikkесivat pienelle tielle.

Se oli hauska kiemurteleva tie. Se teki mutkia ja hypähdyksiä joka suuntaan, ja toisinaan se meni solmuun⁴ itsensä kanssa vain pelkästä ihastuksesta.

Sellaisella tiellä kulkemiseen ei väsy. Sellaista tietä tulee luultavasti pikemmin perille kuin suoraa ja ikävää.

— Kerro hieman omasta laaksostasi, pyysi Niiskuneiti.

— Se on paras laakso koko maailmassa, Muumipeikko sanoi. Siellä on kiva kiipeämispuu⁵, jonne olen ajatellut rakentaa talon. Veden alla oleva hiekka on koristettu pienillä, pehmeillä laineilla, ja meillä on näkinkenkiä kaikkien kukkapenkien ympärillä. Ja meillä on oma silta, jonka isä on rakentanut, ja sen yli voi ajaa kottikärryissä.

¹ palmikoida kokoon

² tehdäkseen

³ taputtaa kypäliä

⁴ mennä solmuun

⁵ kiipeämispuu

сплести

= jotta tehdä

(за)хлопать в ладоши

завязаться узлом, запутаться

дерево для лазанья

— Ihanaa, sanoi Niiskuneiti.

— Ennen sinä kaipasit pois sieltä, Nipsu huomautti Muumipeikolle. Silloin sinä puhuit vain miten hienoa on muissa paikoissa.

— Niin, se oli silloin, Muumipeikko sanoi. Nyt tie kääntyi jälleen, ja kauppa oli äkkiä heidän edessään.

Se oli todella hieno kauppa.

Sen ympärillä oli kaikkia mahdollisia kukkia sievissä riveissä, ja erään patsaan päässä oli hopeinen pallo, joka kuvasti koko metsän ja nurmikattoisen¹, valkoisen talon.

Siellä täällä riippui mainoksia ja julisteita, joissa mainostettiin Persiliä² ja Wrigleyn purukumia tai esim. Ensiluokkaista Aurinkoöljyä. Ikkunan alla kasvoi valtavia keltaisia ja vihreitä kurpitsoja.

Muumipeikko nousi portaita ja aukaisi oven, jolloin pieni kello kilisi talossa. He astuivat sisään toinen toisensa jälkeen — paitsi Niiskuneiti, joka jäi puutarhaan pelaamaan itseään hopeapallosta.

Myymäläpöydän takana istui eukko, jolla oli pienet hiiren silmät ja valkoinen tukka.

— Aha, hän sanoi. Noin monta pientä lasta. Mitä saisi olla?

— Limonaattia, vastasi Nipsu. Mieluummin punaista.

— Onko teillä vihkoja, joissa on sentin levyiset rivien välit³? Niisku kysyi, sillä hän aikoi kirjoittaa muistiin, mitä on tehtävä jos maapallo törmää yhteen pyrstötähden kanssa.

— Totta kai on, eukko sanoi. Saako olla sinisiä?

— Mieluummin jotain muuta väriä, Niisku sanoi, sillä siniset vihkot muistuttavat siitä ajasta, jolloin hän oli vielä pienempi ja kävi koulua.

— Minä tarvitsisin ehkä uudet housut, sanoi Nuuskamuikkunen. Mutta ne eivät saa näyttää liian uusilta. Minä viihdyn vain sellaisissa, joissa on minun muotoni.

— Aivan niin, sanoi eukko, kiipesi tikapuille ja otti katosta housut.

— Sopisivatkohan nämä?

— Mutta ne ovat niin kauhean puhtaat ja uudet, sanoi Nuuskamuikkunen surullisena. Eikö teillä ole vanhempia?

Eukko mietti hetkisen.

— Ne ovat minun vanhimmat housuni, hän sanoi. Ja huomenna ne ovat vielä vanhemmat. Ja varmasti myöskin likaisemmat, hän lisäsi katsahtaen Nuuskamuikkuseen silmälasiansa yli.

¹ nurmikattoinen

² Persiliä

³ vihko, jossa on sentin levyiset rivien välit

с травяной крышей
торговая марка стирального порошка
«Persil»
тетрадь в линейку, ширина между которыми один сантиметр

— Nojaa, sanoi tämä. Minä menen nurkan taakse koettamaan. Mutta onkohan niissä minun muotoni.

Niin hän katosi ulos puistoon.

— No, mitä sinä haluaisit? eukko kysyi Muumipeikolta. Tämä kiemurteli ja sanoi sitten kainosti:

— Diadeemin!

— Diadeemin! eukko sanoi ällistyneenä. Mitä sinä sillä teet?

— Hän antaa sen tietenkin Niiskuneidille, Nipsu huusi ja istuutui lattialle juomaan pillillä punaista limonaattia. Hän on tullut aivan hupsuksi tavattuaan¹ tuon tytön.

— Ei korun antaminen naiselle ole ollenkaan hupsua, eukko sanoi ankarasti. Sinä olet liian pieni ymmärtääksesi sellaista, mutta koru on oikeastaan ainoa oikea lahja naiselle.

— Voi sentään, sanoi Nipsu ja peitti kuononsa² limonaatiin.

Eukko katsoi kaikki hyllynsä ylhäältä alas, mutta siellä ei ollut diadeemia.

— Olisikohan myymäläpöydän alla, Muumipeikko ehdotti.

Eukko katsoi. — Ei, ei ainuttakaan diadeemia, hän sanoi surullisena. Mutta ehkä pari niiskuhansikkaita kelpaisi?

— En oikein tiedä, Muumipeikko sanoi surullisen näköisenä.

Samassa ovikello kilisi, ja Niiskuneiti itse tuli kauppaan.

— Hyvää päivää, hän sanoi. Kylläpä tädillä on hieno peili puutarhassa. Sen jälkeen kun kadotin taskupeilini, olen voinut peilata vain vesilätäköistä, ja kasvot tulevat niissä jollakin tavoin kummallisiksi.

Eukko iski silmää Muumipeikolle, otti sitten hyllyltä jonkin esineen ja ojensi sen hänelle myymäläpöydän takaa.

Muumipeikko katsoi; se oli pieni pyöreä hopeakehyksinen³ peili, jonka takapuolella oli punaisista rubiineista tehty ruusu. Hän oli hyvin iloinen ja iski eukolle silmää.

Niiskuneiti ei ollut huomannut mitään.

— Ei kai tädillä ole mitaleja? hän kysyi.

— Mitä? eukko kysyi.

— Mitaleja, kauniita tähtiä, joita herrat kantavat mielellään kaulassaan, se-litti Niiskuneiti.

— Ai niin, sellaisia, eukko sanoi. Mitaleja. Ja hän katsoi ylös alas pitkin hyllyjä ja myymäläpöydän alta ja joka paikasta.

— Eikö tädillä ole ainuttakaan? kysyi Niiskuneiti, ja kyynelet kohosivat hänen silmiinsä.

¹ tavattuaan

² peittää kuononsa +llat.

³ hopeakehyksinen

= kun hän on tavannut

уткнуться носом во что-либо

в серебряной оправе

Eukko näytti onnettomalta, mutta sitten hän sai aatteen ja kiipesi tikapuita myöten kaikkein ylimmälle hyllylle. Siellä oli laatikossa joulukuusen koristeita. Hän otti suuren, korean latvatähden¹.

— Kas miten hyvä², eukko sanoi ja harjasi siitä tomun. Täältä minä löysin mitalin!

— Voi miten kaunis! huohti³ Niiskuneiti. Ja sitten hän kääntyi Muumipeikon puoleen ja sanoi kainona: — Tämä on sinulle, koska sinä pelastit minut myrkkypensaasta.

Muumipeikko oli aivan mykkänä järkytyksestä.

Hän polvistui ja Niiskuneiti ripusti tähden hänen kaulaansa. Se loisti siinä aivan verrattoman kauniisti.

— Näkisitpä miten hieno sinä olet, hän sanoi. Silloin Muumipeikko otti esille peilin, jota hän oli pitänyt selkensä takana. — Tämän olen ostanut sinulle, hän sanoi. Sinä saat näyttää peiliä minulle. Heidän siinä peilaillessaan⁴ ovikello kilisi jälleen ja Nuuskamuikkunen tuli sisään.

— Minusta tuntuu, että housujen on parasta vanheta tädin luona, hän sanoi. Niissä ei ole minun muotoani.

— Sepä oli ikävä, eukko sanoi. Mutta uusi hattu olisi kyllä tarpeen⁵.

Mutta Nuuskamuikkunen veti vanhan vihreän hattunsa lujemmin korvillen pelästyneen näköisenä.

— Kiitoksia paljon, mutta tulin juuri ajatelleeksi miten vaarallista on raitistaa itseään liialla omaisuudella.

Niisku oli koko ajan istunut ja kirjoittanut vihkoonsa, mutta nyt hän kiipesi pystyyn ja sanoi: — Eräs asia pitää muistaa kun yrittää pelastautua pyrstötähdeltä: ei saa seisoa liian kauan kaupassa valitsemassa. Meidän täytyy lähteä. Juo pian limonaatiasi, Nipsu!

Nipsu kulautti koko lasillisen yhdellä kertaa⁶ ja sai sen tietenkään väärään kurkkuunsa⁷. Kuului kummallisia ääniä, ja sitten hän puhalsi kaiken matolle.

— Hyi sinua! sanoi Niiskuneiti.

— Noin hän tekee aina, selitti Muumipeikko. Lähdetäänkö?

— Paljonko olemme velkaa kaikesta? Niisku kysyi.

¹ latvatähti

звезда, которую надевают на макушку рождественской ели

² kas miten hyvä

ах, какой хороший

³ huohtaa

= huokaista

⁴ heidän peilaillessaan

= kun he peilailivat

⁵ olla tarpeen

быть нужным, требоваться

⁶ yhdellä kertaa

за один раз, одним махом/разом

⁷ saada väärään kurkkuun

попасть не в то горло

Vihko	1:75
Limonaati (pois syljetty)..	3:-
Mitali	5:-
Peili (rubiineinen)	11:-
Yhteensä	20:75
Housut	20:-
20 = 20	
paitsi 75 penniä.	

Eukko alkoi laskea, ja hänen laskiessaan¹ Muumipeikko tuli ajatelleeksi, ettei hänellä ollut yhtään rahoja mukanaan. Niin, hänellä ei ollut edes taskuja!

Hän nyki Nuuskamuikkusta hihasta ja teki epätoivoisia merkkejä kulmarakkoillaan. Nuuskamuikkunen pudisti päätään. Niiskusisarukset tuijottivat toisiinsa.

Kenelläkään heistä ei ollut penniäkään mukanaan!

— 1:75 vihkosta ja 3 markkaa limonaatista, eukko sanoi. Tähti maksaa 5 markkaa ja peili 11, koska siinä on rubiini takapuolella. Kaikki yhteensä tekee 20 markkaa 75 penniä.

Kukaan ei sanonut mitään. Niiskuneiti otti peilin ja laski sen huokaisten myyntipöydälle, Muumipeikko alkoi aukaista mitalinsa nauhaa.

Niisku mietti itsekseen mahtoiko vihko olla arvokkaampi vai vähemmän arvokas kun siihen oli kirjoitettu, ja Nipsu katsoi mattoon, mihin hän oli sylkenyt limonaatin.

Eukko katsoi heitä silmälasiansa yli ja yskähti².

— Jaha, lapsukaiseni³, hän sanoi. Sitten meillä on nuo vanhat housut, joita Nuuskamuikkunen ei halunnut. Ne ovat täsmälleen 20 markan arvoiset. Toinen korvaa toisen, niin että itse asiassa te ette ole mitään velkaa.

— Voiko se olla oikein? Muumipeikko sanoi epäillen.

¹ hänen laskiessaan

² yskähtää

³ lapsukaiseni

= kun hän laski

= yskäistä

детки мои, мои малыши

— Selvä kuin päivä, pikku Muumipeikko, eukko sanoi. Minähän pidin housut.

Niisku yritti laskea päässään, mutta ei onnistunut. Sitten hän kirjoitti laskelman ostamaansa vihkoon näin:

— Se pitää paikkansa todellakin, hän sanoi hämmästyneenä.

— Mutta 75 penniä jäi yli, Nipsu sanoi. Eikö meidän pitäisi saada ne?

— Älä ole pikkumainen, sanotaan että se on ihan tasan, sanoi Nuuskamuikkunen.

Sitten he kumarsivat kohteliaasti eukolle ja Niiskuneiti niiasi syvään¹.

Mutta ovesta hän muisti jotakin ja kysyi: — Onko täältä pitkä matka tanssilavalle?

— Ei, vähän matkaa eteenpäin, vastasi eukko. Ja tänään on kuutamon tähden pidennetty aika².

He olivat jo kulkeneet jonkin matkaa, kun Muumipeikko äkkiä pysähtyi.

— Pyrstötähti, hän sanoi. Meidän täytyy varoittaa eukkoa. Ehkä hän haluaa lähteä mukaamme ja piiloutua luolaan. Nipsu, juokse takaisin kysymään.

Nipsu lähti matkaan ja toiset istuivat tien viereen odottamaan.

— Osaatko tanssia mamboa? Niiskuneiti kysyi.

— No jotenkin, Muumipeikko vastasi. Mutta mieluummin tanssin valssia.

— Tuskin me ehdimme tuonne tanssilavalle, katsokaa taivasta, Niisku sanoi.

He katsoivat.

— Nyt se näkyy päivälläkin, eilen se oli vielä kuin muurahaisen muna. Nyt se näyttää tennispalloilta, Nuuskamuikkunen sanoi.

— Mutta kyllä kai sinä osaat tangoa? Niiskuneiti jatkoi. Pieni askel sivulle ja kaksi pitkää taaksepäin.

— Se ei kuulosta vaikealta, Muumipeikko sanoi.

— Sisko, miksi sinä aina ajattelet turhuuksia, nuhteli Niisku. Etkö koskaan voi pysyä asiassa?

— Tanssi on tärkeätä, hänen sisarensa sanoi kiihtyneenä. Mehän aloimme puhua tanssista, ja sitten sinä yhtäkkiä jatkoit pyrstötähdestä. Minä puhun jatkuvasti tanssista. Molemmat alkoivat vähitellen muuttaa väriä.

Mutta juuri silloin Nipsu saapui juosten. — Ei hän halua, hän sanoi. Hän aikoo ryömiä kellariin, jos se tulee. Mutta hän kiitti kovasti ja lähetti jokaiselle meille tikkukaramellin.

— Et kai sinä sattumalta pyytänyt niitä? Muumipeikko kysyi levottomana.

¹ niiastä syvään

² kuutamon tähden pidennetty aika

сделать глубокий реверанс (книксен)

время полнолуния

— Enhän toki!¹ Nipsu sanoi järkyttyneenä. Hänen mielestään meidän piti saada ne, koska hän oli meille velkaa seitsemänkymmentä viisi penniä. Ja siinä hän oli aivan oikeassa!

Sitten he vaelsivat edelleen pitkin pientä, iloista tietä. Ja aurinko vaelsi heidän ylitseen harmaan hunnun pimentämänä², ja lopulta se saavutti puiden latvat ja painui taivaanrannan taakse.

Kuu nousi korkeuteen kummallisen vihreänkalpeana ja himmeänä. Mutta pyrstötähti loisti voimakkaammin. Se oli nyt kasvanut täysikuun suuruiseksi ja valaisi koko metsän epätodellisella, punaisella valollaan.

He löysivät tanssilavan eräältä pieneltä niityltä.

Se oli koristettu kiiltomatoseppeleillä, ja metsänlaidassa istui jättiläiskokoinen heinäsirikka virittämässä viuluun³. — Jalat aivan jäykistyvät tästä kihnuttamisesta⁴, se sanoi.

— Kenelle sinä soitat? kysyi Niiskuneiti ja katsoi ympärilleen.

— Tavallisille pikkueläjille, tuhahti heinäsirikka. Jotka sitä paitsi väittävät, että minun lauluni ovat nykyaikaisia.

Nyt he huomasivat aukeamien⁵ olevan täynnä kansaa. Pienet vesikummitukset olivat uskaltautuneet esille⁶ kuivuneista metsälammikoista ja soista. Tanssilavalla vilisi koko metsän pikkuväki ja koivujen alla istuivat puiden henget juoruamassa. Muuan puunhenki on kaunis pieni nainen. Päivällä hän asuu puunrungossa, mutta muuttaa öisin⁷ kiikkumaan puun latvaan. Häntä ei tavallisesti näe havupuissa.

Niiskuneiti otti peilinsä esille katsoakseen oliko kukka hyvin korvan takana, ja Muumipeikko oikaisi mitaliaan. Siitä oli kauan, kun he olivat olleet näin suurissa juhlissa.

— Luuletko että minä voin soittaa heille huuliharpullani? kuiskasi Nuuskamuikkunen. Ei kai heinäsirikka loukkaannu?

— Soittakaa yhdessä, Niisku sanoi. Opetä hänelle laulu »Joka pikkuelukalla rusetti on hännässään».

— Siitä tulee hyvä, sanoi Nuuskamuikkunen kiitollisena. Ja niin hän otti heinäsirkan mukaansa erään pensaan taakse (se ei ollut myrkyllinen) opettaakseen hänelle uuden laulun. Hetken kuluttua pensaan takaa alkoi kuulua pieniä säveliä yksi kerrallaan⁸. Sitten liverrykset muuttuivat yhä rohkeammiksi.

¹ enhän toki!

² Gen. + pimentämänä

³ virittää viulua

⁴ tästä kihnuttamisesta

⁵ aukeama

⁶ uskaltautua esille

⁷ öisin

⁸ yksi kerrallaan

вот ещё!

затемнённый, заслонённый чем-либо

настраивать скрипку

от этого пиликанья

= aukea

отважиться появиться

по ночам

по одной; одна, вторая, третья...

Pikkuväki ja puunhenget ja järvikummitukset lopettivat puhelemisen ja tulivat niitylle kuuntelemaan.

— Se kuulostaa nykyaikaiselta, he sanoivat. Tuon mukaan voi varmasti tanssia.

— Äiti, sanoi eräs pikkuolento ja osoitti Muumipeikon tähteä. Tuossa seisoo kenraali!

Kaikki kerääntyivät hänen ympärilleen ihmettelemään.

— Onpa sinulla kaunis otsatukka, he sanoivat Niiskuneidille. Ja puunhenget saivat vuorotellen peilata itseään peilistä, jossa oli rubiini takapuolella¹. Ja järvikummitus piirsi määrän puumerkkinsä Niiskun vihkoon.

Mutta pensaas takaa kajahti laulu »Joka pikkuelukalla² rusetti on hännässään». Ainutkaan sävel ei unohtunut, ja Nuuskamuikkunen ja heinäsiirikka tulivat esille soittaen kaikin voimin.

Syntyi tavaton vilinä ja huiske³, kun parit etsivät toisiaan. Mutta hetken kuluttua jokainen oli löytänyt sen kenen kanssa halusi tanssia, ja niin kaikki pyörivät pian tanssilavalla. Niiskuneiti ja Muumipeikko tanssivat mamboa, ja kolmannen kierroksen jälkeen se sujui heiltä oikein hyvin. Niisku oli valinnut erään vedenneidon, jolla oli ahvenheinää hiuksissaan ja jonka oli hieman vaikea pysyä tahdissa⁴, ja Nipsu pyöri ympäri kaikkein pienimmän pikkupörriäisen kanssa, joka ihaili häntä aivan tavattomasti.

Hyttysset tanssivat omalla tahollaan⁵, ja kaikilta metsän kulumilta saapui tanssien, ryömien ja hyppien uusia vieraita.

Ainutkaan heistä ei ajatellut pyrstötähteä, joka yksin ja hehkuvana lensi läpi mustan öisen avaruuden.

Suunnilleen kahdentoista ajoissa vieritettiin suuret simatynnyrit⁶ esille, ja jokainen sai pienen tuohipikarin⁷ juodakseen. Kiiltomadot ryömivät yhdeksi palloksi keskelle kenttää ja kaikki istuivat niiden ympärillä syöden sipuli-, anjovis- ja marmelaadivoileipiä.

— Nyt pitäisi kertoa juttuja, Nipsu sanoi. Etkö osaa yhtään juttua, pikkupörriäinen?

— E-en, sanoi pörriäinen ja häntä kainostutti⁸ kauheasti. Ehkä sentään — yhden.

¹ takapuolella

² pikkuelukka

³ vilinä ja huiske

⁴ olla hieman vaikea pysyä tahdissa

⁵ omalla tahollaan

⁶ simatynnyri

⁷ tuohipikari

⁸ häntä kainostuttaa

сзади, с обратной стороны

зверёк

толчея и давка

немного трудно сохранять темп, немного сбиваться с такта

в своей стороне, особняком

бочка/бочонок с медком/медовухой

стаканчик/бокал из бересты

он стесняется

— No, kerro se! Nipsu huudahti.

— Oli eräs metsärotta, jonka nimi oli Pimi, pörriäinen mutisi ja katsoi kainosti kypäliensä välistä¹. Ja se metsärotta pelkäsi kauheasti, kauheasti ukkosta.

— No, entä sitten, rohkaisi Nipsu.

— Juttu on lopussa, pörriäinen sanoi ja ryömi hämillään sammaleen.

Kaikki nauroivat minkä jaksoivat, ja vesipeikot paukuttivat rumpua² hänillänsä.

— Soittakaa jotakin mitä voi viheltää, Muumipeikko huudahti.

— Otetaan »Juhlijain laulu», Nuuskamuikkunen sanoi.

— Mutta se on niin surullinen, väitti Niiskuneiti.

— Otetaan se joka tapauksessa, sanoi Muumipeikko. Se on hieno vihelyslaulu.

Nuuskamuikkunen soitti, ja kaikki yhtyivät loppukertoon:

Voi sua³, pientä juhlijaa, aamu jo alkaa sarastaa kello viisi on. Vaellat yössä yksinään väsymys tuntuu kypälään et löydä kotohon⁴.

Niiskuneiti nojasi päätänsä Muumipeikon olkaa vasten ja itki hiljaa. — Se on aivan kuin meistä, hän sanoi. Meilläkin on väsyneet kypälät, eikä ole sanottu⁵ löydämmekö me kotiin!

— Kyllä me löydämme, älä itke! Me pääsemme perille, ja äidillä on päivällinen valmiina ja hän sanoo: ajatella että te selvisitte, ja me sanomme että etpä tiedä, mitä me olemme kokeneet!

— Ja minä saan helmistä tehdyn nilkkarenkaan, kuiskasi Niiskuneiti lopettaen nyyhkyttämisen. Yhdestä helmestä me teemme sinulle solmio-neulan.

— Niin, Muumipeikko sanoi. Vaikka minä käytän kyllä hyvin harvoin solmiota.

Nyt Nuuskamuikkunen soitti kappaleen toisensa jälkeen, unisia hämälä-lauluja ja loppulaulun, ja toinen toisensa jälkeen pikkuväki ja järvikummitukset alkoivat vetäytyä metsään.

Puunhenget ryömivät takaisin pesiinsä, ja Niiskuneiti nukahti peili kypälissään.

Lopulta laulut lakkasivat ja niityllä oli aivan hiljaista. Kiiltomadot sammuivat, ja hitaasti, hitaasti alkoi aamu sarastaa.

¹ välistä

² paukuttaa rumpua

³ Voi sua = voi sinua...

⁴ koto (runok.)

⁵ eikä ole sanottu

= väliin, välissä, välistä (послелог)

забить в барабан

Ах ты, ...

домашний очаг, дом

= ei ole selvä

Yhdeksäs kappale

Lokakuun viidentenä päivänä ei yksikään lintu enää laulanut, ja aurinko valaisi niin heikosti että sitä tuskin näki.

Mutta metsän yläpuolella pyrstötähti loisti mahtavana kuin kärrynpyörä ja sen ympärillä oli suuri tulinen rengas. Nuuskamuikkusella ei ollut halua soittaa.

Hän kulki hiljaisena yksikseen¹ ja mietti. Näin synkkä en ole ollut pitkiin, pitkiin aikoihin. Tietenkin suuren juhlan jälkeen tuntuu aina jollakin tavoin surulliselta — mutta tämä on jotakin muuta. Tuntuu surulliselta kun metsä on äänetön ja auringonpaiste harmaa.

Toisetkaan eivät sanoneet paljon mitään. Nipsulla oli päänsärkyä ja hän kitisi itsekseen kulkiessaan. He vaelsivat suoraa tietä laaksoon niin nopeasti kuin tanssista väsyneillä jaloillaan pääsivät. Puut alkoivat harveta ja lopulta heidän edessään oli ainoastaan autioita hiekkadyynejä, pehmeitä hiekkamäkiä ja taas hiekkaa ja siellä täällä sinisenharmaita merikauratöyhtöjä².

— Minä tunnen meren tuoksua, sanoi Muumipeikko ja alkoi nuuhkia. Huh, miten on kuuma.

— Ehkä tämä on erämaa, sanoi Nipsu. Pehmeässä hiekkassa oli raskasta kävellä mäkeä

ylös ja toista alas.

— Katsokaa! Niisku huudahti. Hattivatit ovat tuolla.

Kaukana dyyneillä pienet ikuiset vaeltajat liikkuiivat katse jäykästi suunnattuna³ taivaanrantaan.

— He menevät itää kohti, huomautti Niisku. Ehkä olisi varminta⁴ seurata heitä. He tuntevat jäsenissään⁵, tiedättehän.

— Mutta meidänhän täytyy jatkaa matkaamme länteen, Muumipeikko sanoi. Laakso on siellä.

— Minä olen kauhean janoissani⁶, vikisi Nipsu. Mutta kukaan ei vastannut.

He ponnistelivat eteenpäin⁷ väsyneinä ja masentuneina.

¹ yksikseen

² merikaura

³ katse suunnattuna + Illat.

⁴ ehkä olisi varminta...

⁵ tuntea jäsenissä

⁶ olla janoissa

⁷ ponnistella eteenpäin

itseksseen

дикий овёс

устремив взгляд куда-либо

может быть было бы разумней/умнее всего...

повинуясь/следуя инстинкту

хотеть пить

стремиться вперёд

Vähitellen hiekkadyynit mataloituiivat, sitten tuli ruskolevävyöhyke, joka kimmelsi punaisessa valaistuksessa. Nyt he kulkivat pienten pyöreiden piikivien yli — ja nyt —

— Kautta häntäni, sanoi Muumipeikko. He seisoivat vierekkäin ja vain tuijottivat. Siinä missä meren olisi pitänyt levitä sinisenä ja pehmeästi aaltoilevana kiitävine purjeineen¹, siinä ammotti nyt tavaton, pohjaton kuilu. Valtavasta syvyydestä nousi kuumaa höyryä ja kummallista, tympeää tuoksua. Heidän edessään ranta painui jyrkästi alas terävälaitaisina halkeamina, joiden pohjia he eivät voineet nähdä.

— Muumipeikko, sanoi Niiskuneiti heikolla äänellä. Onko koko meri kuivunut?

— Entä kalat...? Nipsu mutisi.

Niisku otti vihkonsa esille ja alkoi kirjoittaa, mutta Nuuskamuikkunen istuutui maahan pää kypäliensä välissä ja valitti: — Kaunis meri! Poissa! Hävinnyt! Ei enää purjehduksia, ei uimisia, ei suuria haukia! Ei valtavia myrskyjä, ei hohtavia jäitä, ei öisiä kirkkaita vesiä, joihin tähdet kuvastuivat... Ja hän painoi päänsä polviaan vasten eikä tahtonut enää katsoa ylös.

— Mutta meidänhän täytyy päästä yli, sanoi Niisku. Emme me ehdi kulkea tämän aukon ympäri ylihuomiseen mennessä.

Kukaan ei sanonut mitään.

— Pidetään kokous, jatkoi Niisku. Minä olen puheenjohtaja. Mitä mahdollisuuksia meillä on?

— Lentää, sanoi Nipsu.

— Älä hupsuttele, tuhahti Niisku. Ehdotus hylätään yksimielisesti. No?

— Kävellä, vastasi Muumipeikko.

— Sinä olet tyhmä, sanoi Niisku. Mehän tipahtaisimme kaikkiin koloihin ja hukkuisimme liejuun. Ehdotus hylätään.

— Ehdota itse jotain, sanoi Muumipeikko vihaisena.

Samassa Nuuskamuikkunen kohotti päänsä ja sanoi: — Puujalat.

— Puujalat? toisti Niisku. Ehdotus...

— Se on hyvä ehdotus, Nuuskamuikkunen sanoi. Ettekö muista kertomustani tulivuoresta? Jos niillä voi mennä yli tulen, niin kai ne auttavat vedessäkin. Ja ajatelkaa millaisia harppauksia puujaloilla voi ottaa!

— Mutta eikö niillä käveleminen² ole kauhean vaikeata? ihmetteli Niiskuneiti.

— Saatte harjoitella, sanoi Nuuskamuikkunen ja alkoi näyttää jälleen iloiselta. Nyt meidän on vain löydettävä puujalat.

¹ kiitävine purjeineen

² käveleminen

kiitävän purjeen/ kiitävän purjeiden kanssa
сущ. от глар. kävellä

Tässä kohdassa oli ollut lahti siihen aikaan kun meri vielä kuljetti hylky-puita rannalle, ja kaikkialla oli läjittäin¹ hirsii, tuohen kappaleita ja meriruokoa. Ei ollut vaikeata löytää puujalkoja. Länsireimari², luudanvarsi, vähän kauempana lipputanko tai portaiden kappaleet.

— Katsokaa, Niiskuneiti huusi innoissaan, minä olen löytänyt aivan sileän tuohirullan ja kultakaulaisen pullon³, joka on tullut aina Meksikosta asti!

— Niin, niin, mutta nyt sinun on yritettävä keskittyä kulkemaan puujaloilla, sanoi hänen veljensä.

Pian osoittautui, että Niiskuneidillä oli suurimmat taipumukset siihen taitoon. Hän heilui sinne tänne hengenvaarallisesti, mutta ei koskaan kadottanut tasapainoaan. Hän vikisi koko ajan, mutta oli paljon taitavampi kuin toiset. Näytti siltä kuin hän olisi esittänyt puujaloilla mielikuvituksellista tanssia.

Nuuskamuikkunen kulki tanakasti edestakaisin ja näytti toisille miten piti menetellä.

— Pitempiä harppauksia! hän huusi. Ottakaa vain aivan rauhallisesti. Ajatelkaa tasapainoa. Ja muistakaa ettette mene liejuun, sillä silloin voitte tarttua kiinni ja lentää nenällenne... Lähdetäänkö nyt? Luuletteko selviävänne⁴?

— Ei vielä oikein, huusi Nipsu ja katsoi meren syvyyteen. Minun täytyy vielä vähän harjoitella...

— Ei meillä ole aikaa, sanoi Niisku.

Toinen toisensa jälkeen he alkoivat laskeutua syvyyteen puujalat kainalossaan. He kompastuivat⁵ ja liukuivat liukkaassa meriheinässä ja saattoivat tuskin erottaa toisiaan vesihöyryssä.

— Pysykää yhdessä! huusi Nuuskamuikkunen. Kulkekaa rauhallisesti!

Vähitellen rinne muuttui loivemmaksi ja kuollut merenpohja levisi heidän eteensä. Se näytti kurjalta. Kaikki kauniit levät, jotka olivat keinuneet ylpeinä vihreässä, läpinäkyvässä vedessä, lojuivat mustina pohjaliejulla, ja kalat pyristelivät surkeina niissä harvoissa lätäköissä, jotka vielä olivat jäljellä.

Meritähdet ja pikkukalat haukkoivat henkeään⁶ hiekalla. Niiskuneiti juoksi sinne tänne ja auttoi niitä lätäköihin. Kas niin, kas niin, hän sanoi, kyllä teille pian tulee jälleen hyvä olo...

¹ läjittäin

кучами

² länsireimari

морская вежа

³ kultakaulainen pullo

бутылка с позолоченным горлышком

⁴ luulla selviävän

быть уверенным в своих силах; считать, что справятся

⁵ kompastua

= kompastella

⁶ haukkoa henkeä

задышаться

— Kultaseni, sanoi Muumipeikko, minä olen hyvin pahoillani¹, mutta emme mitenkään ehdi pelastaa kaikkia kaloja.

— Niin mutta muutamia, Niiskuneiti sanoi huokaisten. Sitten hän kiipesi puujaloille ja meni toisten perästä.

— Tämä muistuttaa melkein sitä maata, jossa oli kuumia lähteitä, muisteli Nuuskamuikkunen tirkistellen² usvaan.

Täältä alhaalta katsottuna pyrstötähti loisti kummallisen suurentuneena³ ja näytti lepattavan ja liikkuvan vesihöyryssä.

— Täällä haisee pahalta! valitti Nipsu. Muistatte kai, että kuljemme täällä teidän vastuullanne!?

Aivan kuin pienet pitkäkoipiset hyönteiset he hoippuivat yhä syvemmälle ja syvemmälle meren syvyyteen. Siellä täällä hiekasta kohosi mahtavia mustanvihreitä vuoria. Niiden huiput olivat kerran olleet pieniä saaria ja luotoja, joiden rantaan retkeilyveneet olivat laskeneet maihin ja joiden ympärillä pikkulapset olivat uida loiskutelleet.

— Minä en uskalla koskaan enää uida syvän veden pinnalla, Nipsu sanoi väristen, kun vain ajattelenkin että kaikki tämä on vatsani alla! Ja hän tirkisti mustaan halkeamaan. Siinä oli vielä vettä, ja se vilisi salaperäistä elämää.

— Mutta tähän on melkein kaunista, Nuuskamuikkunen sanoi. Ja ajatella, että täällä ei ole kukaan koskaan ollut ennen meitä...

— Katsokaa! Nipsu huusi äkkiä. Arkku! Aarrearkku! Luuletteko että me saamme sen ylös hiekasta?!

— Emme kuitenkaan voi kuljettaa sitä mukanamme, Niisku sanoi.

— Antaa sen olla. Kyllä me löydämme varmasti paljon hienompiakin asioita ennen kuin olemme toisella rannalla.

Nyt he vaelsivat mustien, terävien kallioiden välitse ja heidän täytyi liikua hyvin varovaisesti, jotteivät puujalat tarttuisi kiinni. Vesihöyryn sisässä hämmötti jokin valtavan suuri ja muodoton esine.

— Mikä tuo on? kysyi Muumipeikko pysähtyen niin äkkiä että oli kaatua nokalleen.

— Ehkä jokin joka puree, sanoi Nipsu levottomana.

He kiersivät vaarallista esinettä hieman ja lähestyivät sitä toiselta puolelta.

— Se on laiva! Niisku huudahti. Oikea hylky! Miten kurjalta se näyttää, laiva parka!

¹ olla pahoilla

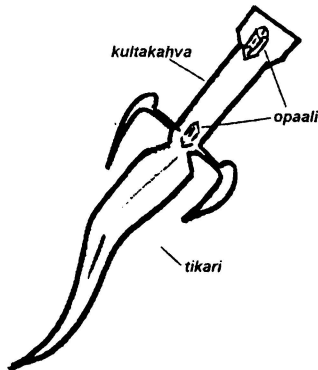
² tirkistellä

³ kummallisen suurentuneena

огорчаться, сожалеть

= tirkistää

необычайно большой, странным образом увеличившейся



Masto oli taittunut ja murtuneet laidat olivat meriheinän ja simpukoiden peitossa. Merivirrat olivat jo aikoja sitten repineet pois purjeet ja muut varusteet. Ja kultainen keulakuva oli tummunut ja halkeillut.

— Luuletteko, että laivassa on ketään? kysyi Niiskuneiti.

— He pelastautuivat varmasti pelastusveneillä, sanoi Muumipeikko. Tulkaa pois täältä! Se näyttää aivan liian surulliselta.

— Odota hieman, sanoi Nipsu ja hyppäsi alas puujaloiltaan. Minä näen jotakin kultaista, jotakin kimmeltävää...

— Muista granaatteja ja jättiläissisiliskoa! huusi Nuuskamuikkunen. Anna olla!

Mutta Nipsu kumartui ja veti hiekkapohjasta kultakahvaisen¹ tikarin. Sen kahva oli koristettu vaaleilla opaaleilla, jotka hohtivat kuin kuutamo. Nipsu nosti löytönsä korkealle pänsä yläpuolelle ja nauroi ihastuksesta.

— Voi miten kaunis, huudahti Niiskuneiti ja unohti kokonaan tasapainon. Hän heilahti eteenpäin, ja sitten hän heilahti taaksepäin, hän vinkaisi sydäntäsärkevästi ja kaatui — lensi kaaressa yli² laivanrungon ja katosi lastiruuman pimeyteen.

Muumipeikko ryntäsi perästä ja alkoi kiivetä ylös pitkin ruosteista ankkuriketjua. — Missä sinä olet? Missä sinä olet? hän huusi tuskissaan³. Hän liukui eteenpäin yli kannella olevan paksun meriruohokerroksen ja kurkisti alas laivan mustaan sisäosaan.

— Täällä! piipitti heikko ääni.

— Oletko satuttanut itsesi? Muumipeikko kysyi.

— En, mutta pelästyin, Niiskuneiti vastasi. Muumipeikko hyppäsi alas lastiruumaan. Vesi ulottui hänelle vatsaan saakka ja siellä haisi homeiselta ja pahalta.

¹ kultakahvainen

² lentää kaaressa yli ...

³ tuskissa

с золотой ручкой/рукояткой

прочертить дугу над ...

с болью, в муках

— Aina tuon Nipsun täytyy etsiä kaikkea kimmeltävää ja hohtavaa, hän sanoi.

— Mutta minä ymmärrän häntä, sanoi Niiskuneiti. Ei mikään ole niin ihmeellistä kuin jalokivet! Ja kulta... Luuletko, että täältä voi löytää enemmänkin?

— Täällä on niin pimeä, Muumipeikko sanoi rauhattomana. Minä olisin hyvin iloinen jos lähtisimme ylös heti paikalla.

— Lähdetään, mutta sinä saat nostaa minut ylös, Niiskuneiti vastasi.

Ja Muumipeikko nosti hänet lastiruuman luukun laidalle.

Niiskuneiti katsoi heti oliko peili mennyt rikki, mutta kaikeksi onneksi¹ lasi oli ehyt ja rubiini tallella².

Mutta peilatessaan märkää otsatukkaansa hän näki peilistä jotakin muuta. Muumipeikon takana lastiruoman perällä pimeydessä — liikkui joku. Joku joka lähenee hiljaa lähenemistään³...

Hän jätti peilin kannelle ja huusi: — Varo! Sinun takanasi on joku!

Muumipeikko katsoi yli olkansa ja näki. Hän näki valtavan mustekalan, syvänmeren kauheimman hirviön, joka liukui hitaasti esille lastiruoman nurkasta. Epätoivoisesti hän yritti kiivetä ylös ja tarttua Niiskuneidin pelastavaan käpälään, mutta hän liukui liukkailla lankuilla ja molskahti takaisin veteen. Nyt olivat Nuuskamuikkunen, Niisku ja Nipsu ehtineet kannelle. He ojensivat puujalkansa luukun kautta alas ja yrittivät kutittaa mustekalaa, mutta se ei välittänyt siitä vähääkään, ryömi vain järkähtämättömästi lähemmäksi yrittäen lonkeroilaaan tarttua Muumipeikkoon.

Silloin Niiskuneiti keksi aatteen.

Hän otti nopeasti peilinsä ja heitti pyrstötähden punaisen heijastuksen ruumaan. Hän oli ennen monta kertaa leikkinyt auringonläiskillä ja tiesi miten vaikeaa oli jos sattui saamaan sellaisen silmiinsä. Nyt hän antoi pyrstötähden punaisen, liekehtivän valon langeta suoraan mustekalan silmiin.

Se pysähtyi, se pelästyi. Ja sillä aikaa kun se vielä oli sekaisin ja sokaistuna Muumipeikko ehti kiivetä puujaloille ja ystävät vetivät hänet turvaan.

Kaikki hyppäsivät alas kauheasta laivasta ja painuivat puujaloilla tiehensä minkä pääsivät. He eivät pysähtyneet ennen kuin olivat monien meripeninkulmien päässä laivasta. Mutta silloin Muumipeikko sanoi: — Niiskuneiti, sinä olet pelastanut minun henkeni! Ja niin älykkäällä tavalla!

Niiskuneiti punastui ilosta ja painoi silmänsä alas.

— Minä tein sen hyvin mielelläni, hän kuiskasi. Minä toivoisin saavani pelastaa sinut useammalta mustekalalta päivässä!

¹ kaikkeksi onneksi

² olla tallella

³ läheteä lähenemistään

к счастью, слава Богу

быть в сохранности, уцелеть

= lähenee ja lähenee

— Kultaseni, sanoi Muumipeikko. Se on ehkä liian paljon toivottu.

Hiekka oli täällä hienoa ja tasaista ja helppoa kulkea. Näkinkengät eivät olleet pieniä ja tavallisia kuten rannoilla, vaan valtavia ja niissä oli mitä kummallisimman värisiä piikkejä ja kiemuroita, purppuranpunaisia, hämäränsinisiä ja merenvihreitä.

Niiskuneiti olisi tahtonut jäädä ihailemaan jokaista näkinkenkää ja kuuntelemaan merenkohinaa, joka oli piilossa¹ niiden sisässä.

— Näkinkenkiä kuin näkinkenkiä, Niisku sanoi kärsimättömänä. Ne hän ovat kaikki samanlaisia. Tällä tavalla emme mitenkään ehdi ajoissa perille!

Näkinkenkien välissä kömpi suuria rapuja, jotka keskustelivat keskenään. Ne ihmettelivät minne kaikki vesi oli kadonnut ja milloin se tulisi takaisin.

— Onneksi me emme ole meritähtiä! sanoi eräs ravuista. Ne poloiset eivät voi elää ilman vettä. Me selviämme yhtä hyvin maallakin!

— Minä säälin kaikkia, jotka eivät ole rapuja, sanoi eräs toinen. Mahdollisesti tämä kaikki on järjestetty vain sen takia, että me saisimme enemmän elintilaa!

— Ihmeellinen ajatus! Vain rapujen maailma! huudahti kolmas ja heilutti miettiväisenä² saksiaan.

— Heitä valoläikkii niiden päälle, kuiskasi Muumipeikko.

Niiskuneiti vangitsi³ pyrstötähden loistavan valon peiliinsä ja antoi sen tanssia rapujen silmillä. Syntyi kauhea vilinä. Ne ryntäsivät toistensa päälle, syöksyivät sivuittain yli hiekan ja piilottivat päänsä kivien alle.

— Nyt minä olen paremmalla tuulella. Soita vähän, Nuuskamuikkunen! Muumipeikko sanoi.

Nuuskamuikkunen otti huuliharppunsa esille, mutta hän ei saanut siitä äännähdystäkään⁴. Vesihöyry oli ajanut kaikki äänet ulos.

— Tämä näyttää vakavalta, hän sanoi huolestuneena.

— Kyllä isä laittaa sen kuntoon⁵ kun tulemme kotiin, Muumipeikko sanoi. Hän osaa laittaa mitä tahansa kun vain ryhtyy työhön⁶.

He vaelsivat koko päivän halki aution merimaiseman, joka oli ollut vesimassojen alla maailman luomisesta⁷ saakka.

¹ olla piilossa

² miettiväinen

³ vangita

⁴ ei äännähdystäkään

⁵ laittaa kuntoon

⁶ ryhtyä työhön

⁷ luominen

находиться в укрытии, спрятаться, притаиться

= miettelias

= vallata

ни звука

привести в порядок

взяться/приняться за работу

сущ. от гл. luoda

— Oikeastaan on aika juhlallista kulkea täällä alhaalla, Niisku sanoi. Nyt meidän täytyy olla lähellä kaikkein syvintä meren kohtaa.

Lasku alkoi jyrkentyä, ja äkkiä maa katosi kuiluun, joka oli täynnä varjoja ja höyryä. Ehkä siellä ei ollut pohjaa ollenkaan... Ehkä valtameren suurimmat mustekalat, pedot, joita kukaan ei vielä ollut nähnyt, hautoivat siellä liejussa.

He sivuuttivat ääneti kuilun ja lisäsivät vauhtia¹, sillä alkoi olla ilta.

Mutta Niiskuneiti kääntyi monta kertaa, sillä jyrkanteen reunalla kimmelsi maailman suurin ja kaunein näkinkenkä.

Siinä oli viehkeät, vaaleat värit, jotka kuuluvat syvimpiin syvyyksiin, minne valo ei ulotu, mutta sisästä se hehkui tummana ja houkuttelevana. Näkinkenkä lauloi hiljaa itsekseen tuhatvuotisia Atlantin² lauluja.

— Voi, sanoi Niiskuneiti huokaisten. Tuossa näkinkengässä minä tahtoisin asua! Minä tahtoisin mennä sen sisään katsomaan kuka siellä kuiskailee³.

— Meri siellä vain kuiskaa, Muumipeikko sanoi. Jokaisesta laineesta, joka kuolee rantaa vasten, syntyy pieni laulu johonkin näkinkenkään. Mutta älä mene sinne kierrekäytäviin⁴, sillä ei tiedä löydätkö sieltä takaisin ulos.

Nyt lankesi merenpohjaan hämähä ja he pysyttelivät niin lähellä toisiinsa kuin mahdollista.

Oli kummallisen hiljaista. Kaikki oli pehmeää ja märkää. Ei kuulunut mitään pikku ääniä, jotka saavat illan elämään, ei kotiin kiiruhtavien askelia, ei lehtien liikettä iltatuulella, ei lintujen viserrystä eikä kiven pyörimistä jonkun jalkojen alla.

He eivät uskaltaneet sytyttää tulta, ja he pelkäsivät nukkua kaikkien merenpohjan tuntemattomien kauheuksien keskellä.

Lopulta he yksimielisesti päättivät laittaa leirin korkealle kallionhuipulle. Varmuuden vuoksi pantiin vahdit koko yöksi. Muumipeikko otti ensimmäisen vahtivuoron — ja hän huolehti myös Niiskuneidin vuorosta.

Toisten käpristyessä lähelle toisiaan ja nukahtaessa Muumipeikko istui ja tuijotti yli aution merenpohjan. Hiekka oli pyrstötähtien valon punaama, ja sen yläpuolella kohosivat vuorten huiput mustina ja uhkaavina. Muumipeikon valtasi syvä surumielisyys hänen katsellessaan synkkää maisemaa ja ajatellessaan, miten peloissaan maanpallo mahtoi olla nähdessään hehkuvan pallon lähestyvän.

¹ lisätä vauhtia

² Atlantti

³ kuiskailla

⁴ kierrekäytävä

прибавить ходу/скорости

Атлантика

= kuiskata

запутанный коридор, лабиринт

Hän ajatteli miten tavattomasti hän rakasti kaikkea, metsää ja merta, sadetta ja tuulta, auringonpaistetta ja ruohoa ja sammalta, ja miten mahdotonta olisi elää ilman kaikkea.

Mutta, hän ajatteli, kyllä äiti tietää miten kaiken voi pelastaa.

Kymmenes kappale

— Huomenna se tulee, sanoi Nipsu heti herättyään seuraavana aamuna.

Pyrstötähti oli kasvanut pelottavan suureksi¹. He saattoivat nähdä aivan selvästi värisevän liekkikehän se ympärillä. Kaikki vesihöyry oli kadonnut kuumuudessa ja he näkivät kauas yli merenpohjan. Maasto kohosi hitaasti rantaan kohti; heillä ei ollut enää pitkä matka edessä.

Tänään ei edes Niiskuneiti pysähtynyt katselemaan näkinkenkiä eikä Nipsu kitissyt kertaakaan, että hänen jalkansa olivat väsyneet.

Heidän edessään näkyi juova, joka leveni levenemistään², metsä jossa kasvoi rehellisää, vihreitä puita!

Vähitellen he saattoivat erottaa koivut ja kuuset. Merenpohja kohosi jyrkemmin, he heittivät pois puujalat ja alkoivat juosta.

— Nyt ei Muumilaakso voi olla kaukana, sanoi Muumipeikko alkaen kiiwetä rantatörmää ylös.

Niisku alkoi viheltää. Ja Niiskuneiti keräsi kiireesti muutamia kukkia ja asetti ne korvansa taakse. Sitten he suuntasivat kulkunsa suoraan laaksoon.

Heidän siinä vaeltaessaan tuli vastaan eräs talonpeikko pyörällä³ ajaen. Hänen kasvonsa oli kuumuudesta aivan punaiset (sillä talonpeikko ei voi koskaan riisua turkkia päältään).

Paketteline oli aivan täynnä matkalaukkuja ja ohjaustangosta riippui myytyjä ja paketteja. Selässä talonpeikolla oli pussi, jossa kyyhötti hänen poikansa.

— Aiotko muuttaa? huusi Nipsu. Talonpoika laskeutui alas pyörältään ja sanoi kiireesti: — Kaikki Muumilaakson asukkaat ovat lähdössä⁴. En luule, että siellä on ainuttakaan, joka aikoiisi jäädä odottamaan pyrstötähteä.

— Mistä he tietävät, että se aikoo iskeä maahan juuri siellä? Niisku kysyi?

— Piisamirotta on sanonut, sanoi talonpeikko.

— Isä ja äiti eivät ainakaan muuta, sanoi Muumipeikko. Minulla on muuten sinulle terveisiä äidiltä.

¹ pelottavan suuri

² levetä levenemistään

³ pyörä

⁴ olla lähdössä

= hirveän suuri

= levenee ja levenee

= polkupyörä

= lähteä, olla lähtemässä

— Kiitos kiitos, sano takaisin terveisiä äitiraukallesi. Tämä on ehkä viimeinen kerta, jolloin minulla on tilaisuus lähettää terveisiä hänelle. Mutta jollet sinä nyt satu ehtimään perille...

— Mitä sinä tarkoitat? Muumipeikko kysyi.

— Minä tarkoitan vain, että teillä on aika pitkä matka jäljellä, sanoi talonpeikko kohauttaen harteitaan. Olisi ehkä varminta sähköttää nuo viimeiset terveiset. Minä voin tehdä sen teidän puolestanne, jos ajan jonkin postikonttorin ohi.

— Mutta sen pitää olla korusähke, Muumipeikko sanoi.

— Jos vain ehdin, sanoi talonpeikko kiiveten jälleen pyörälleen. Kaikkien pikkueläinten suojelija varjelkoon teitä¹!

Ja niin talonpeikko jatkoi pakoaan niin kiireesti kuin pääsi. He seisoivat hetken ja katsoivat sukulaisensa jälkeen.

— Matkalaukkuja! Ja myttyjä! Ja tuollainen kiire tässä kuumuudessa. Olento parka! sanoi Nuuskamuikkunen.

He tapasivat joukoittain pakolaisia tiellä. Useimmat tulivat jalkaisin, mutta eräät olivat hankkineet itselleen karrut tai vaunut ja jotkut olivat ottaneet koko talonkin mukaan.

Kaikki katsoivat peloissaan taivaalle, ja tuskin kellään oli aikaa pysähtyä puhelemaan.

— Eikö ole kummallista, sanoi Muumipeikko, että me, jotka menemme suoraan vaarallisimpaan paikkaan, olemme vähemmän peloissamme kuin ne, jotka tulevat sieltä.

— Se johtuu tietenkin siitä, että² olemme niin kauhean rohkeita, ehdotti Nipsu.

— Niinkö luulet, tuumi Muumipeikko. Ehkä se johtuu siitä, että me tunemme paremmin pyrstötähden.

— Me tiesimme ensimmäisinä että se oli tulossa. Me olemme nähneet sen kasvavan pienestä pilkusta alkaen... Kyllä sen täytyy olla kauhean yksinäinen! Ajatella miten yksinäinen sellainen on, jota kaikki pelkäävät!

Niiskuneiti pani kypälänsä Muumipeikon kypälään ja sanoi:

— Niin kauan kuin sinä et pelkää, en minäkään pelkää.

Aamiaisaikaan he tapasivat erään hemulin, joka istui tienlaidassa postimerkkialbumi sylissä.

— Melua ja juoksemista, hemuli mutisi itsekseen. Joka paikassa joukoittain meluavaa väkeä, eikä ainoakaan voi sanoa mitä oikein on tekeillä³.

¹ varjelkoon teitä!

² se johtuu siitä, että

³ mitä oikein on tekeillä?

пусть хранит/оберегает вас!

это следует из того, что..., это происходит из-за того, что...

что на самом деле происходит?

— Hyvää huomenta, Muumipeikko sanoi. Onko setä sattumalta sukua Yksinäisten Vuorten hemulille? Hänelle, jolla on perhosaavi?

— Hän on serkkuni isän puolelta¹, hemuli vastasi vihaisesti. Suuri aasi. Me emme ole enää sukua. Minä olen sanonut tuttavuuden irti².

— Mitä varten? Nipsu kysyi.

— Hän ei voi kiinnostua mistään muusta kuin vanhoista perhosistaan, hemuli vastasi. Maa voisi revetä hänen allaan eikä hän huomaisi mitään.

— Mutta niinhän se juuri tekee, huomautti Niisku. Tarkemmin sanottuna³ huomenna kello kahdeksan neljäkymmentäkaksi.

— Mitä? hemuli sanoi. Niin, kuten sanoin, täällä on ollut kauhea melu. Minä olen kokonaisen viikon järjestänyt postimerkkejäni ja käynyt läpi kaikki virhepainokseni ja vesileimani — ja mitä tapahtuu? Pöytä jolla työskentelen viedään pois. Tuoli kiskaistaan altani. Suljetaan koko talo. Ja tässä minä nyt istun ja postimerkkini ovat yhtenä sekasotkuna, eikä kenelläkään ole järkeä⁴ sanoa mitä on tekeillä.

— Kuule hemuli, Nuuskamuikkunen sanoi hitaasti ja selvästi. Tulossa on pyrstötähti, ja huomenna se törmää yhteen maan kanssa.

— Törmää yhteen? hemuli toisti. Onko sillä mitään tekemistä postimerkkikokoelman kanssa?

— Ei, ei ole, Nuuskamuikkunen sanoi. Tänne on tulossa pyrstötähti, hurja tähti, jolla on häntä. Ja jos se iskee tähän, ei postimerkeistäsi jää paljon jäljelle.

— Varjelkoon⁵, hemuli sanoi ja kokosi hameensa. (Hemuli pitää näet aina hametta, miksi — sitä ei kukaan tiedä. Ehkä hän ei ole koskaan tullut ajatelleeksi⁶ millaista olisi pitää housuja.)

— Mitä minun pitää tehdä? hemuli jatkoi.

— Tule meidän mukaamme, ehdotti Niiskuneiti. Me tiedämme hyvän luolan, minne voit piilottaa sekä itsesi että postimerkkisi.

Niin hemuli sitten seurasi heitä länteen, Muumilaaksoa kohti. Kerran he saivat kääntyä ja kulkea monta kilometriä takaisin etsimään erästä kallisarvoista virhepainosta, joka oli hävinnyt hemulin albumista, ja kerran hän joutui riitaan Niiskun kanssa⁷ (tämä väitti, että se oli vain ajatusten vaihtoa, mutta

¹ isän puolelta

² sanoa irti

³ tarkemmin sanottuna

⁴ kenelläkään ei ole järkeä

⁵ Varjelkoon!

⁶ tulla ajatelleeksi

⁷ joutua riitaan Gen. + kanssa

со стороны отца, по отцу

прервать, прекратить

точнее говоря

ни у кого не хватает ума

Боже упаси! Не дай бог! (в данном случае)

приходит в голову мысль

поссориться/поскандалить с кем-либо

aivan selvästi kuului, että se oli riitaa) asioista, joista kukaan ei oikein ollut selvillä¹. Mutta suurin piirtein he viihtyivät hemulin seurassa.

He olivat jo aikoja sitten lähteneet maantieltä ja saapuneet suuriin kotimetsiin, kun Nipsu pysähtyi ja nuuhki ilmaa.

— Kuulkaa! hän sanoi.

Kaukaa, kaukaa kuului heikkoa suhinaa, eräänlaista viuhuvaa laulua. Se lähestyi, pauhasi kovemmin, jyrisi kuin kokonainen orkesteri.

Niiskuneiti piteli Muumipeikkoa lujasti kypälästä.

— Katsokaa! huusi Nipsu.

Punaisen taivaan pimensi äkkiä musta pilvi, joka lensi, joka laskeutui, joka sukelsi suoraan metsään.

— Ne ovat heinäsiirkkoja! huusi Niisku. Näytti aivan siltä kuin puut olisivat muuttuneet eläviksi². Niissä liikkui ja ryömi, vilisi ja mönki kiipeäviä ja hypyviä heinäsiirkkoja.

— Ovatko ne tulleet hulluiksi? kuiskasi Niiskuneiti.

— Me syömme! vastasi lähinnä oleva heinäsiirkka.

— Me syömme! laului eräs toinen. Me syömme, kitisivät sadattuhannet miljoonat heinäsiirkat pureskellen lehtiä, ruohoa ja kukkia uskomattoman nopeasti.

— Toinen touhu on toista pahempi, sanoi hemuli. Toivottavasti he eivät syö postimerkkikansiotani³.

— Eivät he koskaan aikaisemmin ole käyttäytyneet tällä tavalla, sanoi Niiskuneiti.

— Ne ovat vieraita heinäsiirkkoja, selitti Niisku. Villejä heinäsiirkkoja Egyptistä.

Oli ilkeätä seistä⁴ ja katsella miten ne söivät koko metsän. Hetken kuluttua puuraukat ojentelivat alastomia oksiaan taivasta kohti ja maa oli paljas ja musta. Jäljellä ei ollut muuta kuin Niiskuneidin korvan takana oleva kukka.

— Pyrstötähti aiheuttaa melkein aina katastrofeja, sanoi Niisku juhlallisesti.

— Mikä katastrofi on? kysyi Nipsu.

— Voi, se on kaikkea mahdollista kauheaa, sanoi Niisku. Heinäsiirkkopardia, maanjäristyksiä, hyökyaaltoja, pyörremyrskyjä ja sen semmoista⁵.

¹ olla selvillä

быть осведомленным, иметь представление

² muuttua eläväksi

оживать, становиться живым

³ postimerkkikansio

= postimerkkialbumi

⁴ seistä

= seisoa

⁵ sen semmoista

и тому подобное

— Touhua toisin sanoen¹, hemuli sanoi. Koskaan ei saa olla rauhassa².

— Miltä Egyptissä näyttää? huusi Nipsu lähimmälle heinäsiirkalle.

— Laihalta! heinäsiirka huusi takaisin. Suuria tuulia! Varokaa suuria tuulia, jotka tulevat meidän jälkeemme!

— Me olemme syöneet! lauloivat kaikki heinäsiirkat. Ne kohosivat siristen ilmaan, pilvi nousi jälleen ja lensi pois yli tyhjän, paljaan metsän, joka oli vielä autiampi kuin talvinen metsä.

He jatkoivat hiljaisina ja masentuneina matkaansa Muumilaaksoa kohti.

Ensimmäisen kerran Muumipeikko alkoi olla epävarma ehtisivätkö he ajoissa perille.

— Nuuskamuikkunen, hän sanoi. Soita jotakin surullista. Ota »Juhlijain laulu», sillä sellaiseksi minä nyt tunnen itseni.

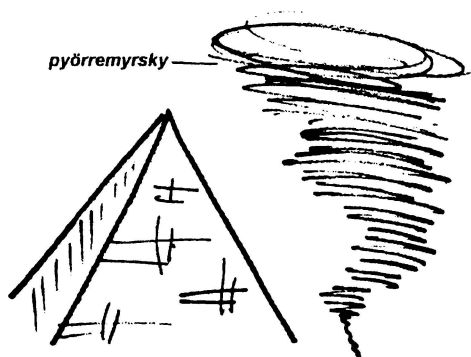
Huuliharppu on risana³, väitti Nuuskamuikkunen. Ainoastaan muutamat äänet ovat tulleet takaisin.

— Soita ainakin niitä, pyysi Muumipeikko. Silloin Nuuskamuikkunen soitti.

Voi — — juh — — aamu — — sar — — — — — viisi — —

Vaellat — — väsymys — — — — — kotohon!

— Tuo kuuluu hirveältä, sanoi hemuli. Ja väsynein jaloin⁴ he vaelsivat edelleen.



Mutta kaukana kuumassa Egyptissä lensi hurja, mustasiipinen pyörremyrsky erämaan yli.

Se kohisi tullessaan uhkaavasti, se pyöritti hiekkaa ilmaan pilariksi, se kasvoi ja muuttui voimakkaammaksi ja voimakkaammaksi. Kohta se taittoi

¹ toisin sanoen

² olla rauhassa

³ olla risana

⁴ väsynein jaloin

честно говоря, по правде говоря

быть в спокойствии, быть спокойным

поизноситься, истрепаться, обтрепаться

усталыми ногами, падая с ног от усталости

puita ja heitti talojen kattoja ilmaan. Se ryntäsi toisesta rannasta toiseen, lensi kauemmaksi ja kauemmaksi pohjoista kohti, ja vähitellen se tuli niille seuduille missä Muumilaakso oli.

Nipsu, jolla oli pitkät korvat, kuuli sen ensimmäisenä.

— Lisää heinäsirkoja, mutta ne tulevat vasta päivälliseksi, hän sanoi. He kohottivat kuononsa ja kuuntelivat.

— Ei, tällä kertaa se on myrsky, sanoi Niiskuneiti.

Pyörremyrskyn ensimmäiset aivut saapuivat pyyhältäen ja humisten läpi autioksi hävitetyin metsän.

Ne riuhtaisivat mitalitähden Muumipeikolta ja puhalsivat sen suoraan erään kuusen latvaan. Ne pyörittivät Nipsua ympäri ja yrittivät napata hatun Nuuskamuikkusen päästä.

Hemuli piteli postimerkkikansiotaan kaikin voimin hameen pullistuessa palloksi hänen ympärilleen.

Tuulen vieminä¹ he kompastelivat ja liukuivat eteenpäin läpi metsän.

— Joka tapauksessa me lennämme oikeaan suuntaan! Muumipeikko sanoi iloisesti.

— Mutta tämä on huonosti järjestetty, mietti Niisku. On myötätuuli eikä mitään millä purjehtia!

— Meillä pitäisi olla liitokone, Muumipeikko sanoi.

— Tai ilmapallo, sanoi Niiskuneiti. Minulla oli kerran pienenä ollessani keltainen ilmapallo.

Samassa pieni, ilkeä pyörremyrskynpoikanen² lensi paikalle, tarttui postimerkkikansioon ja lennätti sen pyörimään korkealle ilmaan.

Hemuliparka huusi kauhusta ja kiukusta ja ryntäsi aarteensa perään.

Tuuli puhalsi ylös hänen avaran hameensa, se lepatti ja paukkui, ja hemuli liehui nummella eteenpäin kuin suuri paperileija.

— Nyt minä tiedän! Niisku huusi. Purjehditaan hemulilla! Hänen peränsään!

Joidenkin kilometrien päästä he löysivät hänet sotkeutuneena erääseen pensaaseen.

— Rakas hemuli, sanoi Niisku. Tämähän oli ikävää. Mutta lainaa nyt meille hetkeksi hamettasi. Me teemme siitä ilmapallon.

— Minun postimerkkikansioni, ulvoi hemuli.

Minun elämäntyöni, minun kokoelmani! Kallisarvoinen, ainutlaatuinen, korvaamaton! Maailman kallein!

¹ tuulen vieminä

² pyörremyrskynpoikanen

уносимые/влекомые ветром
= pyörremyrskyn «poika»

— Kuule, riisu mekkosi hetkeksi, sano Niisku.

— Mitä, sano hemuli. Mekkonni?

— Juuri niin! kaikki huusivat. Me teemme siitä ilmapallon ja pelastaudumme sillä!

Hemulin kasvot tulivat tummanpunaisiksi vihasta.

— Tässä minä istun ja suren, hän sanoi. Täällä on tapahtunut kauhea onnettomuus vain teidän hosumisenne takia. Ja sitten te vielä tahdotte kiskoa vaatteetkin päältäni!

— Me tarvitsemme purjeen, Niiskuneiti selitti. Meidän täytyy ehtiä kotiin ennen kuin pyrstötähti tulee! Jos vain olet kiltti, niin me etsimme sinun postimerkkikansiosi — sitten myöhemmin...

— Minä viis veisaan teistä ja teidän pyrstötähdestänne! hemuli huusi. Te ette tiedä mitään postimerkeistä!

Mutta silloin kaikki heittäytyivät hemulin kimppuun ja vetivät mekon hänen pänsä yli¹.

Se oli valtavan suuri leninki, jossa oli laskoksia. Hän oli perinyt sen täditään.

Kun sen hihat sidottiin yhteen, siitä tuli aivan hyvä ilmapallo.

Kaikki tapahtui aivan viime hetkessä. Sillä nyt suuri pyörretuuli lähestyi taivaanrannasta. Se näytti spiraalin muotoiselta² pyörivältä pilveltä ja lähestyi ulvoen ja pyörien yli metsän taittaen puita yhtä helposti kuin jos ne olisivat tulitikkuja.

— Pidelkää kiinni kaikin voimin! huusi Muumipeikko. Kaikki tarttuivat lujasti hemulin leningin laskoksiin ja sitoivat varmuuden vuoksi häntänsä yhteen.

Nyt pyörremyrsky saapui.

Yhdessä silmänräpäyksessä he tempautuivat jymisevään, pyörivään pimeyteen. Hemulin leninki lensi yhä korkeammalle. Kauhean nopeasti se lensi yli maan länttä kohti. Hetkisen kuluttua ei kukaan enää olisi voinut sitä nähdä.

Illan juuri hämärtyessä pyörremyrsky veti viimeisen henkäyksensä ja kuoli. Ilmapallo laskeutui hiljaa maata kohti ja jäi riippumaan erääseen puuhun. Kuusi pientä olentoa kiipesi siitä hitaasti oksien väliin ja istui siellä pitkän aikaa yrittäen toipua.

— Oletteko todella vielä jäljellä³? sanoi Muumipeikko lopulta.

— Minä olen jäljellä, hemuli sanoi, ja nyt minä kerta kaikkiaan⁴ sanon, että ero pelistä⁵. Jos te välttämättä tahdotte reuhtoa, voitte tehdä sen ilman minua.

¹ pään yli

² spiraalin muotoinen

³ olla jäljellä

⁴ kerta kaikkiaan

⁵ ero pelistä

через голову

спиралеобразный

быть целым, уцелеть

раз и навсегда

выйти из игры

— Minun peilini on jäljellä, sanoi Niiskuneiti itsekseen.

— Ja minun hattuni ja huuliharppuni, sanoi Nuuskamuikkunen.

— Mutta vihkon vei tuuli, sanoi Niisku synkästi. Vihkon, missä oli kirjoitettu miten pitää menetellä selvitäkseen pyrstötähdestä¹. Miten me nyt selviämme?

— Missä Nipsu on? kysyi Muumipeikko levottomana.

— Täällä! pieni ääni piipitti pimeydestä. Mikäli tämä nyt olen minä eikä jokin muu roska, jonka tuuli on ottanut mukaansa...

— Kyllä se olet sinä, hemuli sanoi vihaisesti. Ei sinusta niin helpolla pääse².

Ja kysyisin, onko minulla mitään mahdollisuuksia saada takaisin vaatteeni.

— Olkaa hyvä ja kiitos lainasta, sanoi Niisku. Hemuli veti mutisten lenkinsä pään yli. — Minä inhoan ryppyisiä laskoksia, hän sanoi.

Nähtävästi he nukahtivat kohta tämän jälkeen. Ja he heräsivät vasta kello kaksitoista seuraavana päivänä.

Yhdestoista kappale

Lokakuun seitsemäs päivä oli aivan tyyni ja hyvin kuuma. Muumipeikko haukotteli valtavasti; sitten hän sulki suunsa niin että pamahti, ja hänen silmänsä muuttuivat aivan pyöreiksi ja kiiltäviksi.

— Tänään se tulee, hän sanoi.

— Pyrstötähti, Nipsu kuiskasi.

Se näytti täyttävän³ koko taivaan ja loisti niin, että he eivät uskaltaneet katsoa siihen. Koko metsä odotti henkeään pidättäen ja liekehtivän hohteen valaisemana.

Muurahaiset olivat ryömineet kekoihinsa, linnut piiloutuivat pesiinsä, jokainen pieninkin mönkijä⁴ oli etsinyt itselleen kolon johon yritti pelastautua.

— Mitä kello on? kysyi Muumipeikko.

— Kymmentä yli kahdentoista, Niisku sanoi. Kukaan ei puhunut sen enempää. He kiipesivät alas puusta ja lähtivät kulkemaan suoraan länttä kohti.

Hemuli manasi koko ajan itsekseen vuoroin postimerkkikansiotaan, vuoroin⁵ pilaantunutta leninkiään.

— Ole hiljaa, sanoi Niisku. Tänään meidän täytyy ajatella tärkeitä asioita.

¹ selvitä –sta

справиться с чем/кем-либо

² päästä helpolla –sta

легко отделаться от кого/чего-либо

³ Se näytti täyttävän...

= Se näytti, että se täyttää...

⁴ mönkijä

= mönkiäinen

⁵ vuoroin... vuoroin...

то...то...

— Luuletko, että se ehtii ennen meitä? kuiskasi Niiskuneiti.

— Ei, ei, rauhoitti Muumipeikko. Älä ole levoton. Mutta hän ei uskaltanut katsoa Niiskuneitiin.

Metsä oli täällä vihreä ja kukoistava. Heinäsirkat olivat lentäneet johonkin toiseen suuntaan. Maa laskeutui loivasti ja se oli villien, sinisten kukkien peittämä.

— Etkö tahdo kukkaa korvasi taakse? Muumipeikko kysyi.

— Voi en, Niiskuneiti vastasi. Olen aivan liian hermostunut voidakseni¹ ajatella itseni koristamista.

Nipsu oli juossut heidän edellään, ja äkkiä he kuulivat hänen huutavan aivan mielettömästi.

— Taas kai uutta tohinaa, sanoi hemuli.

— Halloo! Hei! huusi Nipsu. Kiiruh takaa! Juoskaa! Tulkaa tänne! Ja sitten hän pani kypälät suuhunsa ja vihelsi. Muumipeikko lähti liikkeelle kuin ammuttuna.

Hän nuuski ilmaa juostessaan.

Hän tunsi nenässään suloista, juuri paistettujen pullien tuoksua. Metsä harveni ja — Muumipeikko pysähtyi äkkiä. Tuolla levisi Muumilaakso. Ja keskellä laaksoa seiso sininen muumitalo yhtä sinisenä, yhtä rauhallisena ja hauskana kuin heidän kotoa lähtiessään. Ja siellä sisässä hänen äitinsä oli parhaillaan paistamassa pullia ja piparkakkuja kaikessa rauhassa.

— Tiesinhän minä, että kaikki kävisi hyvin, Muumipeikko sanoi.

— Tuolla on uusi silta! huudahti Niiskuneiti. Ja tuolla on kiipeämispuu, josta sinä puhuit. Kyllä sinulla on hieno talo!

— Eikö olekin, sanoi Muumipeikko ylpeänä. Ja niin he menivät laaksoon nälkäisinä ja täynnä odotusta.

Muumipeikon äiti seiso keittiössä ja koristi kaakua vaaleankeltaisella kermavaahdolla ja paratiisipäärynöillä². Niiden ympärillä luki suklaakirjaimin: »Rakkaalle Muumipeikolleni!» ja ylimpänä loisti kehrätystä sokerista tehty tähti³.

Äiti vihelteli hiljaa itsekseen, ja silloin tällöin hän katsahti ulos ikkunasta.

Muumipappa vaelsi huoneesta toiseen huolissaan ja oli joka paikassa tiellä⁴.

— Heidän olisi pitänyt olla täällä jo aikoja sitten, hän sanoi. Kello tulee puoli kaksi.

¹ voidakseni

² paratiisipäärynä

³ kehrätystä sokerista tehty tähti

⁴ olla tiellä

= jotta minä voisin/voin

райская груша

леденец в форме звезды, карамельная звезда (звезда, сделанная из карамелизированного сахара)

стоять на дороге/пути, загоразивать дорогу (мешать)

— Kyllä he tulevat, sanoi Muumipeikon äiti lohduttavasti. Pidä kiinni tästä, kun minä siirrän kaakun. Nipsu saa nuolla vadin, hän pitää siitä.

— Jos hän tulee, sanoi Muumipappa ja huokasi.

Samassa Piisamirotta tuli sisään ja istuutui halkolaatikolle¹.

— No, miten pyrstötähden laita on? kysyi Muumimamma.

— Se lähestyy, Piisamirotta sanoi. Maailman lapset voivat valittaa ja pelätä, mutta filosofi ei koskaan!

— Saanko tarjota piparikakkuja? Muumimamma kysyi.

— No jaa. Ehkä otan yhden, sanoi Piisamirotta. Syötyään kahdeksan² hän sanoi: — Näyttää siltä kuin Muumipeikko tulisi rinteessä hyvin sekalaisessa seurassa.

— Muumipeikko? huusi äiti. Miksi et sanonut sitä heti?

Ja hän ryntäsi kuistille ja edelleen puutarhaan.

Tuolla he tulivat juosten yli sillan! Ensimmäisenä hänen rakas poikansa, sitten Nipsu ja sen jälkeen koko joukko henkilöitä, joita hän ei ollut nähnyt koskaan aikaisemmin.

Muumipeikko heittäytyi äitinsä syliin.

— Oma muumilapseni, äiti sanoi. Miten olenkaan odottanut sinua!

— Minä olen ollut taistelussa! Muumipeikko huusi onnellisena. Tappelin myrkkypensaalla kanssa ja voitin! Nips, naps³, ja sen käsivarret lensivät poikki ja lopulta oli vain tynkä jäljellä!

— Kuinka sinä uskalsit? äiti sanoi. Mutta sano minulle kuka tuo pieni tyttö on?

— Se on Niiskun sisar, Muumipeikko sanoi. (Niiskuneiti, niaa isälle ja äidille). Hänet minä juuri pelastin myrkkypensaasta! Ja tässä on paras ystäväni Nuuskamuikkunen. Tämä on hemuli. Hän kerää postimerkkejä.

— Todellako, Muumipappa sanoi kohteliaasti. Niin, niin, minäkin keräsin nuorena postimerkkejä. Hyvin mielenkiintoinen harrastus.

— Ei se ole harrastus, se on minun ammattini, sähähti hemuli, sillä hän oli nukkunut huonosti.

— Siinä tapauksessa minun täytyy näyttää teille kokonainen kansio, joka lensi tänne eilen, Pappa sanoi.

— Postimerkkikansio? puuskahti hemuli. Joka lensi tänne?

— Niin, sanoi Muumimamma. Minä olin pannut taikinan ulos nousemaan, ja aamulla se oli täynnä pieniä liimalappuja.

— Liimalappuja! hemuli huusi. Ovatko ne jäljellä? Missä ne ovat? Ette kai kaikkien epähemulimaisten hemulien nimessä⁴ ole heittänyt niitä pois!?

¹ halkolaatikko

² syötyään kahdeksan

³ Nips, naps

⁴ kaikkien epähemulimaisten
hemulien nimessä

ящик для дров

= kun hän oli syönyt kahdeksan

чик-чик

ради всего святого; во имя всех нехемульных хемулей (сказочн.)

Muumimamma osoitti kuistin kaidetta. Siellä oli koko postimerkkikan-
sio hyvin huolellisesti kuivamassa¹.

Hemuli huudahti ääneen riemusta ja ryntäsi ylös portaita.

— Nyt hän sai vauhtia itseensä, Niisku sanoi. Ei hän hyppäisi tuon pa-
remmin vaikka pyrstötähti olisi hänen perässään.

— Voi niin, pyrstötähti, Muumimamma sanoi huolestuneena. Piisami-
rotta on laskenut, että se putoaa tänä iltana keittiöpuutarhaan². Minä en ole
ollenkaan viitsinyt kitkeä siellä.

— Minä ehdottaisin, että pitäisimme asian johdosta kokouksen, Niisku
sanoi. Ehkä talon sisässä, jos se sopii perheelle.

— Totta kai, sehän on selvä, sanoi Muumipappa. Käykää sisään, olkaa
hyvät! Mikä on meidän, se on teidänkin!

— Toivottavasti te pidätte piparkakuista, Mamma sanoi tuodessaan³
pöytään uusia kahvikuppeja, joissa oli ruusuja ja liljoja. — Voi rakkaat lap-
set, miten hauskaa että olette tulleet kotiin.

— Saitteko sähkeen, jonka talonpeikko lähetti? Nipsu kysyi.

— Saimme, Muumipappa vastasi. Mutta kirjaimet olivat aivan sikin-
sokin, enimmäkseen siinä oli huutomerkkejä. Talonpeikko oli aivan liian
hermostunut kyetäkseen lähettämään sähkeen.

— Kahville! Muumipeikon äiti huusi ikkunasta. Mutta hemuli vastasi
kärtyisästi, ettei hänellä ollut aikaa. Hän järjesti parhaillaan postimerkke-
jään.

— Nyt, sanoi Niisku. Nyt asiaan. Ikävä vain, että olen kadottanut vih-
koni, johon oli kirjoitettu miten selviämme pyrstötähdestä. Mutta jos asiaa
ajattelee rauhallisesti, on aivan selvää, että ensimmäisenä pykälänä on hy-
vän piilopaikan löytäminen.

— Sinä olet niin perusteellinen, sanoi Niiskun sisar. Eikö meidän pitänyt
piiloutua Muumipeikon luolaan?

— Ja ottaa kaikki kalleutemme mukaan! huusi Nipsu pidellen lujasti
kultaista tikariaan. Ja luola on muuten minun.

— Mitä te sanotte, Mamma puuskahti. Onko teillä luola!?

Silloin Muumipeikko ja Nipsu alkoivat yhtäaikaa kertoa miten he
löysivät luolan, miten hieno se oli ja miten erinomaisesti se sopi pelas-
tuspaijaksi. He huusivat kilpaa⁴, ja silloin Nipsu kaasi kahvikuppinsa
pöytäliinalle.

¹ kuivaa

² keittiöpuutarha

³ tuodessaan

⁴ huutaa kilpaa

= kuivua

огород

= kun hän toi

кричать наперебой



— Voi, voi, sanoi Mamma. Mutta eihän se paljon merkitse, jos maailma joka tapauksessa tuhoutuu. Istuudu matolle nuolemaan kakkuvatia¹, ystäväiseini. Se on tiskipöydällä².

— Toinen pykälä, sanoi Niisku, koskee työnjakoa. Meidän täytyy kantaa kalleutemme luolaan niin pian kuin mahdollista, sillä kello on jo kolme. Me sisareni kanssa otamme osallemme³ vuodevaatteet.

— Hyvä, Muumimamma sanoi, minä otan hillopurkit. Muumipeikko saa tyhjentää lipaston laatikot.

Sitten alkoi tavaton pakkaaminen ja juokseminen ja kantaminen.

Muumipeikon isä latoi kaiken työntökärryihin, ja Mamma ryntäili sinne tänne etsien nuoraa ja sanomalehtipaperia.

Tämä oli pahempaa kuin maanpako, sillä heillä oli perin vähän aikaa. Kerran toisensa jälkeen⁴ Pappa raahasi työntökärryt metsän läpi rantaan ja purki kuorman hiekalle. Ja Muumipeikko ja Nipsu hinasivat köydellä tavarat luolaan.

Sillä aikaa toiset irrottivat muumitalossa kaiken minkä yleensä irti sai⁵, vieläpä pellinnarutkin⁶.

— Minä en aio jättää mitään tuolle ilkeälle pyrstötähdelle, mutisi Muumimamma vetäessään ulos kylpyammetta. Juoksepa, Niisku hyvä, keittiöpuutarhaan ja vedä ylös retiisit. Pienimmätkin. Ja Nipsu, sinä voit kantaa kaakun luolaan. Mutta kannä sitä varovasti!

Muumipeikon isä tuli sellaista vauhtia yli sillan että työntökärryt pomppi-

¹ kakkuvati

² tiskipöytä

³ ottaa osalle

⁴ kerran toisensa jälkeen

⁵ kaiken minkä irti sai

⁶ pellinnarut

блюдо для торта

стол рядом с раковиной

взять на себя

раз за разом

всё, что только можно было оторвать

верёвочки от вьюшки (вьюшка – заслонка в дымоходе для регулировки тяги)

vat. — Pitäkää kiirettä, hän sanoi. Pian täällä on hämärää ja luolan katto täytyy peittää!

— Pian, heti paikalla! Muumimamma sanoi. Minä otan vain mukaani kukkapenkien ympärillä olevat näkinkengät ja parhaat ruukkuruusumme¹...

— Ne meidän ikävä kyllä täytyy jättää, Pappa sanoi. Istuudu kylpyammeeseen, rakkaani, niin minä työnnän sinut luolaan. Missä hemuli on?

— Hän laskee postimerkkejään, kertoi Niiskuneiti.

— Hemuli! huusi Niisku. Hyppää tänne, sillä pian paukkuu! Ja silloin sinun postimerkkisi lentävät kaiken maailman tuuliin²!

— Varjelkoon, sanoi hemuli ja hyppäsi kylpyammeeseen kansio sylissään. Ja niin Muumipeikon isä työnsi koko konkkaronkan³ luolaan.

Rannalla oli hyvin synkkää. Merenpohja levisi heidän edessään kuolleena ja paljaana. Taivas oli tummanpunainen. Ja puut huohottivat kuumuudesta. Nyt pyrstötähti oli aivan lähellä. Se syöksyi valkohehkuisena ja jättiläissuurena Muumilaaksoa kohti.

— Mutta missä Piisamirotta on? Mamma kysyi kauhistuneena.

— Hän ei tahtonut tulla mukaan, Muumipappa sanoi. Hän väitti, että filosofin arvolle ei sovi juoksennella sinne tänne, joten minun täytyi jättää hänet. Mutta minä annoin hänelle riippumaton.

— Niin, niin, Muumimamma sanoi, filosofit ovat kummallisia. Siirtykää syrjään, lapset, isä hinaa kylpyammeen ylös.

Muumipappa sitoi nuoran ammeen ympärille ja sitten se hinattiin ylös.

— Oohei, oohei!⁴ huusivat Muumipeikko, Nuuskamuikkunen ja Nipsu ylhäällä luolassa, ja Muumipappa ja niiskuisarukset huusivat alhaalla: — Antaa mennä, oohei! Mutta Muumimamma istui hiekassa ja pyyhki otsaansa.

— Millainen muutto, hän huokasi.

Hemuli oli kömpinyt luolaan ja istui eräässä nurkassa järjestämässä virhepainoksia.

— Ei koskaan muuta kuin touhua ja juoksemista, hän huokasi itsekseen. Jospa voisin käsittää mikä heihin kaikkiin on mennyt⁵.

Ilma muuttui rannalla yhä kuumemmaksi ja pimeämmäksi, ja kello läheni seitsemää.

Kylpyamme osoittautui liian suureksi, he eivät saaneet sitä luolaan. Niisku tahtoi pitää asian johdosta kokouksen, mutta koska heillä ei ollut siihen aikaa, hinattiin amme yksinkertaisesti luolan katolle. Ja mikä onni; se peitti aukon

¹ ruukkuruusu

комнатная/горшочная роза

² kaiken maailman tuuliin

на все четыре стороны

³ koko konkkaronkan

всей оравой

⁴ Oohei!

Э-ге-гей!

⁵ mikä heihin kaikkiin on mennyt

какой бес в них всех вселился

neljän senttimetrin tarkkuudella¹! Muumipeikon äiti teki kaikille tilat² pehmeään hiekkaan ja sytytti öljylampun. Sitten hän ripusti huovan oven eteen. — Luuletko sen kestävän? kysyi Muumipeikko.

— Odotahan, sanoi Nuuskamuikkunen ja otti taskustaan pienen pullon. Tässähän meillä on tilkkanen maanalaista aurinkoöljyä, josta puhuin. Sivelkää huopa tällä ulkopuolelta, niin se kestää mitä kuumuutta tahansa.

— Ei kai tuosta öljystä tule tahroja huopaan? kysyi Muumimamma levottomana. Samassa he kuulivat rapinaa ja nuuskimista³ luolan ulkopuolelta. Huovan alta tuli esille kuono, kaksi kiiltävää silmää ja sitten koko Piisamirotta.

— Vai tuli setä sittenkin, Nipsu sanoi.

— Tulin, riippumatossa oli niin kuuma. Arvelin täällä luolassa olevan hie-
man viileämpää, sanoi Piisamirotta.

Ja niin hän tallusteli arvokkaasti erääseen nurkkaan ja istuutui sinne.

— Nyt olemme aivan valmiit, Muumipappa sanoi. Mitä kello on?

— Viittä⁴ vailla puoli kahdeksan, ilmoitti Niisku. — Siinä tapauksessa ehdimme maistaa kaakkua, sanoi Muumipeikon äiti. Nipsu, minne sinä panit sen?

— Tuonne jonnekin, Nipsu sanoi ja osoitti Piisamirotan nurkkaa.

— Minne jonnekin? kysyi Muumimamma. En minä näe sitä. Onko profeetta⁵ nähnyt kaakkua?

— Minä en välitä kaakuista, sanoi Piisamirotta ja veti juhlallisesti viiksiään⁶. Minä en näe niitä, en maista niitä, enkä koske niihin.

— Mutta minne se on voinut joutua, huudahti Mamma hämmästyneenä. Nipsu kiltti, ethän sinä voinut syödä sitä matkan varrella?

— Se oli liian suuri, Nipsu sanoi viattomasti.

— Sinä siis kuitenkin söit sitä! Muumipeikko huusi. — Ainoastaan huippu-
tähtien⁷, ja se oli aika kova, sanoi Nipsu ja sitten hän ryömi patjan alle.

— Hohoo⁸, jaajaa, Muumipeikon äiti sanoi ja istuutui tuolille, sillä hän oli hyvin väsynyt. Kurjuuksien kurjuus.

Niiskuneiti katsoi terävästi⁹ Piisamirottaa.

— Tahtoisiko setä nousta hetkeksi, hän sanoi.

— Minä istun siinä missä istun, Piisamirotta vastasi.

¹ Gen. + tarkkuudella

² tehdä tilat

³ nuuskiminen

⁴ viittä

⁵ profeetta

⁶ vetää viiksiä

⁷ huipputähti

⁸ Hohoo!

⁹ terävästi

с точностью до ...

постелить

шумное дыхание

= Part. от viisi

профессор (шутливое обращение)

потянуть за усы, выпрямить / распрямить их

звезда на верхушке торта

Ogo!

пристально

— Te istutte meidän kaakkumme päällä, Niiskuneiti sanoi.

Silloin Piisamirotta nousi kiireesti, ja voi miltä hänen takapuolensa näytti! Ja voi miltä kaakku näytti!

— Tuo oli ainakin tarpeetonta! huusi Nipsu ja ryömi esille patjan alta. Meidän kaakkumme!

— Minun kunniakseni tehty¹, sanoi Muumipeikko synkkänä.

— Ja nyt minä saan olla tahmainen koko loppuelämäni, ja se on teidän syynne, Piisamirotta sanoi.

— Rauhoittukaa kaikki, huudahti Muumipeikon äiti. Ettekö käsitä, että pyrstötähti tekee meidät hermostuneiksi. Sehän on aivan sama kaakku, sen muoto on vain hieman muuttunut. Tulkaa nyt tänne lautasinnee², niin jaetaan se oikeudenmukaisesti³. Muumimamma leikkasi yhdeksän täsmälleen yhtä suurta palaa muotonsa muuttaneesta kaakusta ja jakoi ne.

Sitten hän täytti erään vadin vedellä, ja Piisamirotta sai istuutua siihen.

— Te olette häirinneet minun rauhaani⁴, hän sanoi. Tällaista ei kerta kaikkiaan⁵ saa tapahtua ajattelijan elämässä.

— Ei kai se ole niin tärkeätä, Muumimamma yritti lohduttaa.

— Ei tärkeätä! Minä luulisin että se on tärkeätä! Piisamirotta sanoi ja söi suuren palan kaakku.

Luola kävi yhä kuumemmaksi ja kuumemmaksi. He istuivat kukin omassa nurkassaan ja odottivat, huokasivat toisinaan tai sanoivat jotakin, jonka kaikki jo tiesivät ennestään, ja sitten he jälleen odottivat.

Äkkiä Muumipeikko ryntäsi pystyyn.

— Me olemme unohtaneet silkkiapinan! hän huudahti.

Mamma löi kypälänsä yhteen⁶ kauhistuksesta⁷.

— Hänet täytyy pelastaa! Muumipeikko puuskahti. Tietääkö kukaan missä hän asuu?

— Ei hän asu missään, Pappa sanoi. Ja minä pelkään, ettemme me ehdi etsiä häntä.

— Älä nyt mene ulos, rakas Muumipeikko, pyysi Niiskuneiti.

— Minun täytyy, Muumipeikko sanoi. Hei sitten!

— Ota minun kelloni, että voit tarkata aikaa⁸, ehdotti Niisku. Ja pidä kiirettä! Se on jo neljänestä yli kahdeksan.

¹ tehdä Gen.+ kunniaksi

² lautasinnee

³ oikeudenmukaisesti

⁴ häiritä Gen.+ rauhaa

⁵ kerta kaikkiaan

⁶ lyödä kypälänsä yhteen

⁷ kauhistus

⁸ tarkata + Part.

делать в честь кого-либо

teidän lautasienne kanssa

по справедливости

нарушить чей-либо покой

просто-напросто

заломить лапы

= kauhu

следить за чем/кем-либо

— Minulla on siis kaksikymmentäseitsemän minuuttia aikaa, sanoi Muumipeikko. Hän syleili huolestunutta äitiään, nielaisi viimeisen kaakkupalan ja pujahti ulos huovan alitse.

Ilma oli kuuma kuin tuli ja puut seisoivat liikkumattomina ja lehdet vapisten pelosta.

Pyrstötähti loisti häikäisevänä ja peitti koko taivaan.

Muumipeikko juoksi yli hiekan metsään ja koko ajan hän huusi kaikin voimin: — Silkkiapina! Ohoi!! Missä sinä olet? Silkkiapina! Tule esille!

Punainen kajastus antoi puiden alla kaikelle kaamottavan leiman. Maassa ei liikkunut ainuttakaan elollista olentoa. Kaikki pikku mönkijät olivat piiloutuneet maahan ja makasivat siellä hiljaa, peläten ja odottaen.

Muumipeikosta tuntui, että hän oli yksin maailmassa, hän ei ollut koskaan elämässään tuntenut itseään näin yksinäiseksi. Hän juoksi runkojen välissä, huusi, kuunteli ja juoksi jälleen. Lopulta hän pysähtyi ja katsoi kelloa.

Ainoastaan kaksitoista minuuttia oli jäljellä. Hänen täytyi kääntyä takaisin.

Vielä kerran hän huusi ja kuunteli vastausta. Silloin kuului kaukaa heikkoa vikinää. Muumipeikko nosti käpälät suulleen ja huusi uudelleen.

Nyt vastaus kuului hieman lähempää.

Ja sitten silkkiapina tuli hyppien läpi lehdistön.

— Sinäkö siinä, hän huusi ihastuneena. Hei, hei! Minä istuin juuri miettimässä...

— Meillä ei ole aikaa puhella, Muumipeikko sanoi kiireesti. Tule mukaan, saat appelsiinin. Mutta pian ennen kuin toiset syövät sen.

Täsmälleen viisi minuuttia oli jäljellä...

Muumipeikko ei ollut koskaan juossut näin kovasti. Kuuma ilma poltti hänen silmiään ja suu oli aivan kuiva.

Silkkiapina puhui ja nauroi hypellessään puusta puuhun. — Appelsiineja, hän sanoi. Niitä en ole nähnyt pitkiin aikoihin. Oletko varma, että ne ovat oikeita? Jos jatkuvasti on näin lämmintä ja hauskaa, niin saatpa nähdä, että täällä alkaa pian joka paikassa kasvaa appelsiineja. Minä kuorin ne aina omalla tavallani...

Neljä minuuttia jäljellä!

Nyt he näkivät rannan hämmöttävän puiden välistä. ...

Kolme minuuttia! Hiekassa oli raskasta juosta... Muumipeikko tarttui silkkiapinaa käpälään ja syöksyi vuorta kohti.

Hänen äitinsä seiso i luolan ulkopuoella odottamassa. Hän huitoi käsi-
varsillaan ja huusi: — Juoskaa! Juoskaa!

¹ Ohoi!

Эй!

He kompuroivat ylös vuorta, Mamma tarttui heihin, paiskasi heidät luolaan ja kömpi itse perästä.

— Sinä ehdit takaisin! Niiskuneiti huusi punastuen jälleen hitaasti.

— Appelsiini, silkkiapina alkoi, mutta vaikenä hämmästyneenä.

Ulkoa kuului... sähisevä, valtava jyrinä!

Kaikki paitsi hemuli (joka laskee postimerkkejä) ja Piisamirotta (joka oli tarttunut pesuvatiiniin) heittäytyivät hiekkalattialle ja pitelivät lujasti kiinni toisistaan. Öljylamppu sammui, ja tuli aivan pimeätä.

Nyt pyrstötähti syöksyi alas maahan! Kello oli täsmälleen neljäkymmentäkaksi minuuttia ja neljä sekuntia yli kahdeksan.

Kuului sellainen rätinä kuin miljoonia raketteja olisi ammuttu yhdellä kertaa, kuin olisi heitetty miljardeja koiranpommeja¹, ja koko vuori tärisi ja vapisi. Hemuli mätkähti vatsalleen postimerkkiläjänsä. Nipsu huusi hirveästi ja Nuuskamuikkunen painoi hatun nenäänsä saakka tunteakseen itsensä varmemmaksi². Hehkuvat kivet ropisivat kuin sade katolla olevaa ammetta vasten.

Jyristen ja jyskyen pyrstötähti veti liekehtivän häntänsä läpi koko laakson, metsän ja yli vuoren ja syöksyi ulvoen edelleen avaruuteen.

Jos se olisi tullut vain vähän, vähän lähemmäksi maata, olisi kaikki mennyt nuuskaksi³ melkoisen varmasti⁴. Nyt se sipaisi vain hännällään maata ja katosi muihin aurinkokuntiin, jotka ovat niin kaukana, ettei se koskaan löytänyt takaisin maahan.

Mutta luolassa olijat⁵ eivät tienneet, että pyrstötähti oli jatkanut matkaansa avaruuteen.

He uskoivat, että tämän kauhean ryskeen jälkeen kaikki oli palanut ja poissa⁶. Ehkä heidän luolansa oli ainoa, mitä oli jäljellä koko maailmassa. He kuuntelivat ja kuuntelivat, mutta ulkopuolella oli hiljaista.

— Mamma, sanoi Muumipeikko. Onko se nyt ohi?

— Ohi on, pieni muumilapseni, hänen äitinsä sanoi. Nyt on kaikki hyvin ja nyt voit nukkua. Älä itke, Nipsu, enää ei ole mitään vaaraa.

— Se oli kauheata, sanoi Niiskuneiti vapisten.

— Minä en saanut appelsiinia, sanoi silkkiapina.

¹ koiranpommi

(игрушечная) бомба-горошина (для отпугивания собак)

² tunteakseen itsensä varmemmaksi

чтобы чувствовать себя в большей безопасности/более уверенно

³ mennä nuuskaksi

сгореть дотла, стать пеплом

⁴ melkoisen varmasti

почти наверняка

⁵ luolassa olija

находящийся в пещере

⁶ kaikki oli poissa

всё пропало

— Toisen kerran, Mamma vastasi. Minä laulan nyt kehtolaulun, että te nukkuisitte.

Ja sitten hän laului:
Nukkukaa lapset, musta on yö
komeetat kulkee kun hetki lyö.
Unta te nähkää ja unohtakaa.
Yö maan jo peittää, ei valoa näy,
pienet karitsaiset¹ vain laiumella käy.

Ja vähitellen he nukahtivat toinen toisensa jälkeen ja luolaan laskeutui hiljaisuus.

Kahdestoista kappale

Muumipeikko heräsi ensimmäiseksi².

Pitkään aikaan hän ei tiennyt ollenkaan missä oli. Sitten hän muisti kaiken ja hiipi varovasti luolan suulle. Hän kohotti hiljaa huovan laitaa ja kurkisti ulos.

Oli mitä ihanin päivä... Taivas ei ollut enää ilkeän punainen, sillä oli entinen hauska sininen värinsä, ja aamuaurinko säteili sen keskellä juuri kiillotettuna³ ja hienona.

Muumipeikko istuutui maahan ja käänsi kasvonsa auringonpaistetta kohti, sulki silmänsä ja huokasi onnesta. Hetken kuluttua Niiskuneitkin ryömi ulos luolasta ja istuutui hänen viereensä.

— Taivas, aurinko ja vuori ovat sittenkin jäljellä, hän sanoi juhlallisesti.

— Ja meri, Muumipeikko kuiskasi. Kaukana taivaanrannassa meri loisti ja kimmelsi kuin sininen silkki vyöryessään rantojaan kohti.

Laineet liukuivat pehmeästi entisiin uomiinsa ja muuttuivat tummanvihreiksi laskeutuessaan lepoon meren pohjaan. Kaikki uivat, kiemurtelevat ja ryömivät eläimet, jotka olivat pelastautuneet alimpaan liejuun, puikahtivat⁴ iloisina läpinäkyvään veteen, levät ja ahvenruohot⁵ kohosivat huojuen ja alkoivat hitaasti kasvaa aurinkoa kohti. Ja taivaanrannasta tuli parvi kirkuvia kalalokkeja, jotka alkoivat kaarrella rannikon yläpuolella.

Vähitellen kaikki luolassa olijat heräsivät ja tulivat silmiään räpytellen ulos auringonpaisteeseen.

Hemuli oli ainoa joka ei ihmetellyt, että maailma oli vielä olemassa.

¹ karitsainen

² ensimmäiseksi

³ kiillotettu

⁴ puikahtaa

⁵ ahvenruohot

ягнёнок, овечка

первым, раньше всех

вычищенный, глянцевый, отполированный, отлакированный

= pujahtaa

= ahvenheinä

Hän kantoi postimerkkikansionsa alas hiekalle ja sanoi:

— Nyt minä järjestän sen seitsemännen kerran. Ja jos joku vielä panee toimeen¹ hulinoita, en tiedä mitä teen!

Alhaalla vedenrajassa Nipsu tanssi häntä rusetilla, ja sitten hän lähti silkkiapinan kanssa katsomaan olivatko ravut paikoillaan onnettomuuden jälkeen.

— Nuuskamuikkunen, sanoi Niisku. Nyt sinun pitää soittaa aamulaulu!

Ja Nuuskamuikkunen otti huuliharppunsa ja soitti kaikin voimin, sillä sekä pienet että suuret äänet olivat tulleet takaisin.

— No, sanoi Muumipappa, mitä profeetta sanoo pienestä lasillisesta palmuviiniä kaiken tämän jälkeen?

— Ehkä maistuisi², mutta vain hyvin pieni, Piisamirotta sanoi.

Muumipeikko meni luolaan ja kaivoi helmensä esille. Sitten hän laski ne Niiskuneidin kypäliin.

— Tästä saat, hän sanoi. Nyt voit koristaa näillä itsesi joka puolelta ja tulla maailman hienoimmaksi niiskuneidiksi.

Mutta suurimman helmen hän antoi äidilleen.

— Pieni muumilapseni, äiti sanoi. Luuletko, että metsä on jäljellä ja talo ja keittiöpuutarha?

— Minä luulen, että kaikki on jäljellä, Muumipeikko sanoi. Tule, mennään katsomaan!

¹ panna toimeen

² ehkä maistuisi

осуществлять, приводить в исполнение;
устраивать, организовывать
пожалуй, можно попробовать, не откажусь

А

aalto	волна	alaspäin	вниз, книзу
aaltoileva	волнующийся, колышущийся	alaston	голый, нагой, обнажённый
aamiais aika	время завтрака	alempaa	ниже, снизу
aamu	утро	alhaalla	внизу
aarre (aarteen)	клад, сокровище	alin (alimman,	(самый) нижний
aasi	осёл	alimpaa)	
aate	идея, мысль	alitse	под
aava	открытый	(Gen.+alitse)	
aavistaa	представить, догадаться, предвидеть	alituinen	постоянный
aavistus	предчувствие; представление, понятие	alkaa	начинать
ahdas (ahtaan)	тесный, узкий	alla (Gen.+alla)	под (где)
ahvenheinä	водоросль «водяная капуста»	alle (Gen.+alle)	под (куда)
aiheuttaa	вызывать, причинять, приводить	alta (Gen.+alte)	из-под
aika	время; довольно; изрядный, порядочный	ammatti	профессия
aikaisemmin	раньше, ранее, прежде	amme	ванна, чан, кадка
aikoa	намереваться, собираться	ammottaa	быть раскрытым, зиять
aina	всегда	ampaista	пускаться, припустить; вскакивать
ainakin	по крайней мере	ampua	стрелять, выстрелить
ainoa	единственный	anjovis	анчоус, хамса
ainoastaan	только, лишь; единственно	ankara	строгий, суровый
ainut	= ainoa	ankkuriketju	якорная цепь
ainutlaatuisen	единственный в своём роде, исключительный	antaa	давать
ainuttakaan (ei ainuttakaan)	ни одного	apina	обезьяна
airo	весло	apu	помощь
airut (airueen)	глашатай, предвестник	arkipäiväinen	будничный
aistia	ощущать, (по)чувствовать	arkku	сундук, ящик
aivan	совершенно	arvella	думать, полагать, предполагать
aivastaa	чихать, чихнуть	arvo	достоинство, авторитет
ajaa	гнать, преследовать; ехать	arvoinen	ценностью, стоимостью
ajan (koko ajan)	всё время	arvokas	ценный, дорогой
ajatella	думать, размышлять	arvoton	недостойный; малоценный
ajattelija	мыслитель, философ	asema	место, положение
ajatus	мысль, идея	asennella	монтировать, налаживать
ajautua	прибить, вынести	asentaa	устанавливать, установить
alapuolella	снизу, под	asento	положение, поза
alas	вниз	asetella	устанавливать, расставлять
		asettaa	ставить, устанавливать
		asia	дело
		askel	шаг
		asti (Illat. + asti)	до
		astua	шагнуть, ступить
		asua	жить, проживать

asukas	житель	elämä	жизнь
asustella	жить, обитать	elässään (ei eläs- sään)	в жизни не...
aukaista	открывать, вскрывать; раскрывать	elää	жить, быть живым
aukea	открытое место, поляна	enemmän (ei enempää)	больше, более
aukko	отверстие, щель; углубление, яма; провал	enimmäkseen	большой частью, по большей части
auringonkeltainen	солнечно-желтый,	ennen	прежде, до
auringonlasku	солнечно-золотой	ennestään	прежде, до
auringonläiskä	заход солнца, закат	ennustaa	давно, издавна, с давних пор
auringonpaiste	солнечный зайчик	ensiluokkainen	предсказывать, предвещать
auringonsäde	солнечный свет	ensimmäinen	первоклассный, перво- сортный
aurinko	луч солнца	ensin	первый
aurinkokunta	солнце	ensin	сначала
aurinkokunta	солнечная система	entinen	прежний, бывший, предыдущий
autio	пустынный	entä	ну а
auttaa	помогать	enää (ei enää)	больше не, уже не
avara	широкий, просторный, обширный, большой	epäillä	предполагать, сомне- ваться, испытывать со- мнения
avaruus	космос, вселенная	erikoinen	особенный
avautua	открываться	eräroidä	колебаться, испытывать нерешительность
avoin	открытый	erätodellinen	нереальный, фантасти- ческий
avuton	беспомощный	erätoivoinen	безнадёжный, отчаяв- шийся
<hr/> D <hr/>			
dyyni	дюна	erävarma	неуверенный, нерешительный, колеблющийся
<hr/> E <hr/>			
edelleen	дальше, дале	eräystävällinen	недружелюбный, не- приветливый
edellinen	предыдущий, предшествующий	erakko	отшельник, затворник, пустынник
edellä	впереди; перед	erehtyä	ошибаться, заблуж- даться, обманываться
edes	даже	eri	разный
edessä	перед	erikoinen	особенный, особый, не- обычный, странный
edestakaisin	туда-обратно	erilainen	разный, различный, неодинаковый; разноо- бразный; другой
ehdottaa	предлагать	erinomainen	отличный, превосхо- дный, замечательный
ehdotus	предложение	eriskummallinen	странный, необычный, необыкновенный
ehkä	может быть, вероятно, наверно		
ehsiä	успевать, поспевать, до- стигать		
ehyt	цельный, невредимый		
eliintila	жизненное простран- ство		
elollinen	живой		
eläin	животное		
eläjä	житель, обитатель		
elämys	переживание, событие		

erityisesti	особенно	hakata	высечь, выбить; коло- тить, бить
erottaa	отличать, различать	hakea	сходить и принести
erä	партия, тур	halkeama	трещина, расщелина
erämaa	пустыня, необитаемая местность	halkeilla	потрескаться, растре- скаться
eräs	один из, некоторый	halki (+ Gen.)	сквозь, через
eräänlainen	некий, своего рода, что- то вроде	halu	желание
esiin	вперед, наружу, на по- верхность	haluta	хотеть
esiintyä	показываться, появ- ляться	hame	юбка
esiliina	передник, фартук	hammas (ham- paat)	зуб
esille	вперед, наружу, на по- верхность	hankkia	добывать, раздобыть; достать, приобрести
esimerkiksi	например	hansikas	перчатка
esine	предмет, вещь	harha	заблуждение, ошибка
esittää	исполнять, изображать, представлять	harja	вершина, гребень
estää	препятствовать	harjata	расчёсывать щёткой
eteen (Gen. + eteen)	перед	harjoitella	поупражняться, потре- нироваться
eteenpäin	вперёд	harmaa	серый
etelä	юг	harmittaa (mi- nua (Part.) har- mittaa)	досадно (мне досадно)
etevä	способный, талант- ливый, выдающийся	harppaus	широкий шаг, скачёр, прыжок
etsiä	искать	harras (hartaan)	самозабвенный, усерд- ный, преданный
etukäteen	заранее	harrastus	увлечение, интерес, хобби
eukko	старуха, хозяйка	harteet	плечи
eväs	провизия, съестные припасы	harva	редкий, немногий
<hr/> F <hr/>		harveta	редеть, становиться реже
filosofi	философ	harvinainen	редкий
<hr/> G <hr/>		hattu	шапка, шляпа
gonggongi	гонг	hauki	щука
granaatti	гранат, гранатовый ка- мень	haukotella	зевать, позёвывать
<hr/> H <hr/>		hauska	весёлый, забавный, ин- тересный, приятный
haavi	сачок	hautoa	высиживать, притаиться
haista	пахнуть, вонять	havaita	замечать, заметить; ве- сти наблюдение
hajaantua	расходиться, рассеи- ваться	havupuu	хвойное дерево
hajamielinen	рассеянный, невнима- тельный	hedelmä	фрукт
haju	запах; вонь	hehkua	пылать, гореть
		hehkuva	раскаленный, пылаю- щий, яркий

heijastus	отблеск, отсвет, отражение	hieno	нежный, мелкий, тонкий, мягкий, легкий; изящный, элегантный
heiketä	слабеть, ослабевать	hienosti	чуточку, немного, слегка
heikko	слабый	hieroa	натирать, втирать, тереть
heilautaa	качнуться, покачнуться, пошатнуться	hiha	рукав
heilua	качаться, покачиваться, колыхаться	hihkaista	крикнуть, вскрикнуть, выкрикнуть
heilutella	махать, помахивать, болтать; качать, раскачивать	hiipiä	красться, подкрадываться
heiluttaa	махать, размахивать	hiiri	мышь
heinäsirkka	кузнечик; саранча	hiljaa	тихо, смиренно, спокойно
heittelehtiä	метаться, перекатываться (из стороны в сторону)	hiljainen	тихий, смиренный, спокойный
heittäytyä	бросаться, кидаться	hiljaisuus	тишина, безмолвие, молчание
heittää	бросать, кидать, швырять	hiljentyä	затихать, ослабевать, успокаиваться
heleänpunainen	ярко-красный; пунцовый	hillo	варенье
helmenkalastaja	ловец (искатель) жемчуга	himmetä	тускнеть, меркнуть
helmi	жемчужина	himmeä	тусклый, мутный, матовый
hengenvaarallinen	опасный для жизни	hinata	тащить, вытягивать, поднимать
hengittää	дышать, вздохнуть	hinautua	медленно идти, медленно тащить, тащиться
henki	душа; жизнь	hirsi	бревно
henkilö	личность, особа, человек	hirveä	ужасный
henkäys	вздых; дуновение, дыхание	huolimaton	небрежный, неаккуратный, неряшливый, нерадивый
herjaus	оскорбление, надругательство, поношение	hirviö	чудовище
herkku	деликатес, лакомство	hiukan	немного
hermostua	нервничать, расстраивать, раздражаться	hius (hiukset)	волос (волосы)
herättää	будить	hohde (hohteen)	блеск, сияние; сверкание
herätä	просыпаться, проснуться	hohtaa	сверкать, блестеть, искриться
heti	сию минуту, немедленно	hoippua	шататься, пошатываться, колебаться; уходить
hetkeksi	на минутку, ненадолго	holvi	свод
hetki = hetkinen	минута, мгновение, момент	homeinen	заплесневелый, покрытый плесенью
hiekkä	песок	hopea	серебро
hiekkamäki	песчаный холм	hopeinen	серебряный
hiekkaranta	песчаный берег, пляж	hoputtaa	торопить, погонять
hiekkasärkkä	песчаная отмель	hosuminen	суета, спешка
hieman	немного, чуть-чуть, слегка	houkutteleva	манящий

housut	брюки	hupsutella	чудить, чудачиться, дурить
huimaus	головокружение	hurja	отчаянный; страшный, ужасный
huippu	вершина, верхушка	huudahtaa	воскликнуть, вскрикнуть
huitoa	махать, размахивать	huuliharppu	губная гармошка/гармоника
hukkaan	напрасно, безо всякой пользы, зря	huutaa	кричать
hukkua	тонуть, утопать	huuto	крик
hulina	шум, гам, гвалт; дебош, скандал; беспорядок	huutomerkki	восклицательный знак
hullu	глупый, сумасшедший	huvittaa	забавлять, веселить, развлекать
humista	(про)шуметь, пронестись с шумом	hyeena	гиена
huntu	вуаль, завеса	hylky	затонувший корабль, негодная вещь
huoata (huoaka)	вздохнуть	hylkypuut	обломки разбитого корабля, бракованная древесина
huohottaa	пыхтеть, тяжело дышать	hyllä	полка
huojua	качаться, колыхаться, колебаться	hylätty	покинутый, брошенный
huokailla	вздыхать	hylätä	неодобрять, отвергать, отклонять
huokaista	вдохнуть, перевести дух	hymyillä	улыбаться, улынуться
huolehtia	позаботиться, ухаживать	hypellä	прыгать, скакать
huolellinen	заботливый, тщательный, аккуратный, внимательный	hyppiä	прыгать, подпрыгивать, скакать, плясать
huolestua	тревожиться, волноваться, беспокоиться	hypähdys	прыжок
huolestuttava	внушающий тревогу, тревожный, серьёзный, опасный	hypätä	прыгать
huolestuttavasti	тревожно, испугано, опасно	hyrsky	брызги, прибой, волна
huoleton (huoletoman)	беспечный, беззаботный	hyttynen	комар
huolimattomasti	небрежно, неаккуратно, неряшливо	hyvin	очень
huolissa (olla huolissa+,-ni,-si,-an..)	беспокоиться	hyväksyä	одобрять, принимать
huomata	заметить, обратить внимание	hyytävä	морозный, покрытый льдом, леденящий
huomauttaa	обращать внимание, замечать, доводить до сведения	hyökkäys	нападение, наступление, атака
huomio	наблюдение, внимание	hyökyaalto	вал, штормовая волна
huonekalut	мебель, предмет обстановки	hyönteinen	насекомое
huopa (huovan)	войлок, фетр (войлочное покрывало)	hyöty	польза
hupsu	дурацкий, глупый	häikäistä	ослеплять, ослепить
		häilyvä	непостоянный, переменчивый; развевающийся, качающийся
		häiritä	мешать, беспокоить
		hämillään	смущённо, озадаченно
		hämmästyä	удивляться, изумляться, поражаться
		hämärä	сумрак, полумрак

hämärtyä	смеркаться, темнеть	ilma	воздух
hännällinen	хвостатый, с хвостом	ilmaantua	появляться, показываться; обнаруживаться
hännänpää	кончик хвоста	ilman	без
hännätön	бесхвостый	ilmansuunta	сторона света
häntä (hännän)	хвост	ilmapallo	воздушный шар
hätkähtää	вздрагивать, вздрогнуть; испугаться	ilmoittaa	сообщать, заявлять
hätäillä	беспокоиться, волноваться, тревожиться	ilmoitus	объявление, указатель
häätä	беда, бедствие; опасность	ilo	радость
hävetä (hepeän)	стыдиться, стесняться, устыдиться	iloinen	веселый, радостный, забавный; смешной
hävittää	уничтожать, разрушать, истреблять	ilta	вечер
höllä	ослабленный, слабо натянутый	iltaisin	по вечерам
hävitä	пропадать, исчезать	iltapimeä	сумерки
hävitä	теряться, пропадать, исчезать; переставать существовать	iltapäivä	вторая половина дня, вечер
häämöttää	виднеться, брезжить	inhota	чувствовать отвращение/омерзение, гнущаться
höyry	пар	irrota	отвязаться, сорваться и унести
I			
ihailia	восхищаться, любоваться, поклоняться	irtottaa	отрывать, отделять
ihana	прелестный, прекрасный, милый	iskeä	ударить, удариться; столкнуться
ihanus	прелесть, красота	istua	сидеть
ihastua	приходить в восторг, обрадоваться	istuutua	садиться, сесть; занять место
ihastus	восхищение, восторг; увлечение, симпатия	isä	отец, папа
ihmeellinen	удивительный, чудесный, чудный, странный	itkeä	плакать
ihmetellä	удивляться, изумляться, поражаться	itse	сам
ihminen	человек	itseksseen	сам по себе, один, самостоятельно
iho	кожа	itsestään	само собой; самопроизвольно; самоотёком; стихийно; с себя
ikivanha	вековой, древний, исконный	itä	восток
ikkuna	окно	itäinen	восточный
ikkunaluukku	ставень	J	
ikuinen	вечный	jakaa	делить, разделять
ikävä	скудный, грустный	jaksaa	мочь, быть в состоянии, быть в силах
ilkeä	злой, дурной, неприятный, отвратительный	jalka	нога
illallinen	ужин	jalkaisin	пешком
		jalkarengas	браслет на ногу
		jalokivi	драгоценный камень
		jalopeura	лев
		jarruttaa	тормозить, притормаживать

jasmiini	жасмин	jyristä	гремять, грохотать
jatkaa	продолжать	jyrkentyä	становиться круче, идти под уклон
jatkua	продолжаться, продолжаться	jyrkkä	крутой
jatkuva	непрерывный, беспрерывный; постоянный	jyrkäne	обрыв, круча
jo	уже	jyrähdys	удар, грохот
johdosta (Gen. johdosta)	+по поводу, по случаю, ввиду	jyskyä	стучать, грохотать
johtaa	вести, приводить	jäljessä (Gen. + jäljessä)	вслед
joka	который; каждый, всякий	jälkeen (Gen. + jälkeen)	после, спустя
jokainen	каждый	jälleen	опять, снова
joki	река	jännittyä	напрягаться, быть напряженным
jokin	кто-то, что-то; какой-то	jännittävä	захватывающий, увлекательный, интересный
joku	кто-то, какой-то	jännitys	напряжение
jollei (jos ei)	если он не	järjestys	порядок
jolloin	когда	järjestää	организовывать, устраивать
jonkinlainen	в некотором роде, своего рода	järkyttyä	испытать потрясение, быть потрясенным
jos	если	järkytys	потрясение, расстройство, волнение
jotenkin	как-нибудь, как-то	järkähtämätön	неразумный, неблагоприятный
joukko	толпа, группа	järvi	озеро
joukoittain	во множестве	järviruoko	тростник
joulukuusi	ель	jättiläis-	гигантский, колоссальный
joutua	приходиться, случаться; оказаться	jättiläismäinen	гигантский, исполинский, громадный
juhla	праздник, торжество	jättäytyä	оставаться
juhlallinen	праздничный, торжественный	jättää	оставлять, бросать, бросить
juhlia	праздновать, чествовать	jäykistyä	оцепенеть, одеревенеть, онеметь
juliste	объявление, афиша, плакат	jäykkä	негибкий, негнувшийся, негибаемый; оцепенелый
juna	поезд	jää	лёд
juoda	пить, выпивать	jäädä	оставаться
juoksennella	бегать, рыскать	jäähyväiset	прощание
juoruta	сплетничать, судачить	jäätelö	мороженое
juosta	(juoksee)		
juova	полоса, полоска		
juttu	история, рассказ; дело		
juuri	1. как раз, только, именно; 2. корень, корешок; 3. основание		
jymisevä	гудящий, гремящий, грохочущий		
jymy	гул, шум, грохот		
jyrinä	гром, грохот, грохотание		
jrisevä	гулкий		

K

kaakeliuuni	изразцовая печь
kaakku	торт

kaamea	страшный, ужасный	kalleus	драгоценность, сокровище
kaarpi	шкаф, шкафчик	kallio	скала
kaari	дуга, изгиб; арка	kallionpengermä	каменный уступ
kaarrella	кружить, виться	kallionseinämä	каменная стена
kaataa	наливать, налить; валить, опрокинуть	kallisarvoinen	драгоценный, дорогой
kaatosade	проливной, ливневый дождь; ливень	kalpea	бледный
kaatua	падать, упасть, свалиться, опрокидываться, перевёртываться	kalveta	(kalpenen)
kadota	исчезать, пропадать, уходить, скрываться	kaltainen (Gen. + kaltainen)	подобный, схожий
kadottaa	терять, лишаться	kamppailu	борьба
kahlata	пробираться, шлёпать, шагать	kangas	ткань
kahlauspaikka	брод	kannattaa	стоит
kahva	ручка, рукоятка	kansa	народ
kai	наврное, пожалуй	kansi (kannen)	палуба; крышка
kaide	перила	kanssa (Gen. + kanssa)	с, вместе
kaihoisa	тоскливый	kantaa	носить, нести
kaihoisasti	жалобно, тоскливо	kapea	узкий
kaikenlainen	всякий, всевозможный; всякого рода, всяческий	kappale	часть, глава
kaikki	все; всё	karhu	медведь, медведица
kaikkialla	повсюду	karjua	рычать, реветь
kaiku	эхо, отзвук	karva	волос, волосок
kainalo	подмышка	karvainen	косматый, волосатый, шерстистый, ворсистый
kaino	застенчивый, стеснительный	karvaisuus	волосатость, шерстистость, ворсистость
kainostella	стесняться, смущаться	kasari	кастрюля
kaipaus	тоска	kaste	роса
kaistale	полоска	kasvaa	расти
kaiun	эхо, отзвук, отголосок	kasvi	растение
kaivaa	рыть, капать, зарывать	kasvio	справочник растений; гербарий
kaivata (kaipaan)	тосковать, желать, стремиться	kasvot	лицо
kaivertaa	вырезать	kasvoton	безликий, безлицый
kajahtaa	раздаваться, звучать	katala	подлый, гнусный; жалкий, несчастный
kajastus	заревое, отсвет	katkera	горький
kala	рыба	katsahtaa	взглянуть, посмотреть
kalalokki	сизая чайка	katse	взгляд
kalastaa	ловить рыбу, рыбачить; вылавливать; охотиться	katsella	глядеть, смотреть, рассматривать, разглядывать
kalista	стучать; звенеть, лязгать, брякать	katsoa	смотреть
kaljaasi	парусник, парусное судно	kattaa	крыть, покрывать, накрывать (стол)
		katto	крыша, потолок
		kauan	долго, длительное время
		kauempana	дальше, подальше

kauhea	ужасный	keskellä	в центре, посередине,
kauheus	ужас	keskenään	посреди, в середине
kauhistua	ужасаться, приходить в ужас	keskeyttää	между собой
kauhu	ужас, страх	keskittyä	прерывать, перебивать
kaukaa	издали, издалека	keskiyö	сосредоточиться, скон-
kaukainen	далёкий, дальний	keskustella	центрироваться
kaukaisuus	даль	keskustelu	полночь
kaukana (kauas-	далеко	kestää	разговаривать, болтать,
kaukana-kau-		kesä	беседовать
kaa)		ketju	разговор, беседа
kaula	шея	keula	длиться, продолжаться;
kaunis	красивый	kevyt	выдерживать
kaupparuoti	лавка	kiehua	лето
kautta	через, сквозь	kieleke	цепь, цепочка
kaveta	сужаться	kiemura	нос судна
kehottaa	призывать, предлагать	kiemurella	лёгкий
kehtolaulu	колыбельная песня	kieppua	кипеть, булькать
kehä	круг, окружность, диск	kierittää	выступ
keikahtaa	покачнуться	kieriä	завитушка, завиток,
keinu	качели	kierellä	петля
keinua	качаться, покачиваться	kierros	виться, извиваться
keinuva	колышущийся	kiertää	вертеться, кружиться,
keittiö	кухня	kiertää	крутиться
keittää	готовить, варить	kierrellä	вертеть, катить, катать
keko	муравейник	kiertää	катиться, кататься, ва-
kekseliäs	изобретательный	kiertos	ляться
keksintö	изобретение, открытие;	kiertää	вертеть, подкручивать;
keksiä	выдумка	kietoa	завинчивать
kellari	придумать, выдумать,	kietoa	круг, тур
kelvata (kel-	изобрести	kietoa	обходить, обойти, сде-
paan)	погреб, подвал	kietoutua	лать круг
kenraali	годиться, быть пригод-	kiihdyttävä	обвивать, обматывать,
kenttä	ным	kiihkeä	заворачивать; окуты-
kermavaahto	генерал	kiihtymys	вать, укутывать
kerralla	поле, площадка	kiihtyä	обвиваться, запутаться
kerran	взбитые сливки	kiikkua	возбуждающий, стиму-
kerros	за один раз, разом	kiiltävä	лирующий
kerta	однажды	kiiltää	страстный, пылкий, го-
kertoa	этаж, слой	kiinni	рячий
kertomus	раз		возбуждение, волнение,
kertyä	рассказывать		возбуждённое состояние
keräilijä	рассказ, история		возбуждаться, взволно-
kerätä	накопиться, скопиться,		ваться; ускорять, усили-
kerääntyä	набраться		вать, возрастать
	коллекционер, собира-		качаться, висеть
	тель		светлячок
	собирать		блестящий, лоснящийся
	собираться, столпиться		бестеть, сверкать
			закрытый

kiinnitysköysi	причальный канат	koettaa	пробовать, примерять, испытывать
kiinnostua	интересоваться	kohauttaa	приподнимать, пожимать
kiintoisa	интересный	kohina	шум
kiintyä	привязываться, увлекаться, увлечься	kohista	шуметь, бушевать, бурлить
kiipeillä	лазить, карабкаться	kohota	подниматься, повышаться; вскочить
kiiruhtaa	спешить, торопить; тарапливаться	kohottaa	поднимать, приподнимать
kiiruhtava	спешащий, торопящийся	kohta	1. сейчас, сразу, тотчас; 2. точка, место, пункт
kiitollinen	благодарный, признательный	kohtelias	вежливый
kiittää	благодарить	kohti (Part. + kohti)	в сторону, по направлению
kiittää	мчаться, нестись, лететь	koittaa	наступать, выдаваться
kiivas	быстрый, горячий, порывистый	koivu	берёза
kiivetä (kiipeää)	лазить, лезть; ползти	koje	аппарат, прибор
kiivetä	лазить, лезть, залезать	kokea	испытать, пережить
kiljaista	вскрикнуть, взвизгнуть	kokki	повар
kiltti	послушный, смиренный, хороший	koko	весь, целый
kimalainen	шмель	kokoelma	собрание, коллекция
kimmeltävä	сверкающий, блестящий	kokonaan	совсем, совершенно, целиком
kimmeltää	сверкать, блестеть	kokonainen	целый, целостный
kimppu	букет	kokous	собрание, совещание
kipinä	искра, искорка	kolista	стучать, греметь, грохотать
kiristyä	затягиваться, натянуться	kolmiääninen	трехтональный
kiristää	затягивать, стягивать, натягивать	kolo	ямка, углубление, дупло, нора
kirjailija	писатель	kompassi	компас
kirjain	буква	kompastella	спотыкаться, оступаться
kirjoittaa	писать	kompuroida	ковылять, спотыкаться, идти спотыкаясь
kirkas	(kirikkaan)	kondorikotka	кондор
kirkasvetinen	прозрачный	kone	машина, механизм
kirkuva	крикливый, кричащий	koota	собирать, набирать; подбирать
kirota	ругаться, браниться	kopla	шайка, банда
kiskaista	дёрнуть, выдернуть	koputtaa	стучать
kisko	рельс	korea	нарядный, красивый
kiskoa	тащить, тянуть	kori	корзина, корзинка
kita	пасть	koristaa	украшать
kitistä	скрипеть	koriste	украшение
kitkeä	полоть, пропалывать	korkea	высокий
kiukku	злость, злоба, гнев	korkeus	высота
kiusata	мучить, досаждать, приставлять	korkki	пробка
kivahtaa	прикрикнуть, вспылить		
kivi	камень		
kivinen	каменистый		

korkkiruuvi	штопор	kulku	движение, течение, ход
korppikotka	гриф	kulkuri	бродяга
korsi (kortta)	стебелёк, былинка, тра- винка	kulma	угол
korttitemppu	карточный фокус	kulmakarvat	брови
koru	украшение	kulta	золото
korusähke	телеграмма на худо- жественном бланке	kultainen	золотой
korva	ухо	kultajyvä	золотая песчинка
korvaamaton	незаменимый, невоспол- нимый, невозвратимый	kultarengas	золотой браслет
korvarengas	серьга, серёжка	kuluttua (Gen. +	через
korvatulehdus	воспаление уха, отит	kuluttaa)	
koska	так как	kumartaa	кланяться, расклани- ваться
koskaan (ei kos- kaan)	никогда	kumartua	нагибаться, наклоняться
koskea	касаться, дотрагиваться	kumipallo	резиновый мяч
koskettaa	трогать, касаться, дотра- гиваться	kumma	чудо, диковина; стран- ный, удивительный
kostea	влажный, сырой	kummallinen	удивительный, причуд- ливый, странный
kotka	орёл	kummitus	привидение, призрак
kottikärryt	тачка	kun	когда
kova	твёрдый, сильный	kunnes	пока не ...
kovaa	громко	kunnioitava	почтительный, исполнен- ный уважения
kovakuoriainen	жук	kunnioittavasti	с уважением, с совер- шенным почтением;
kovin	очень		вежливо
kuilu	пропасть, бездна	kunnolla	как следует, хорошо
kuin	чем; как	kunnollinen	порядочный, прилич- ный, хороший, настоя- щий
kuinka	как, каким образом		
kuiskata	шептать	kunpa	если бы, когда бы
kuisti	крыльцо, веранда	kuohu	пена
kuitenkin	все же, все-таки, все равно, однако	kuohua	пениться, кипеть, бур- лить; клокотать
kuiva	сухой	kuohuva	пенящийся
kuivua	сохнуть, высыхать, за- сыхать; просыхать, под- сыхать	kuolla	умирать, умереть
kukaan (ei ku- kaan)	никто	kuono	морда, мордочка; нос
kukin	каждый	kuonokarvat	усы (у животных)
kukkapenkki	цветочная клумба	kuoppa	яма, ямка, углубление
kukkiva	цветущий	kuoria	очищать, снимать ко- журу
kukoistava	цветущий, процветаю- щий	kuorma	груз, ноша
kulauttaa	глотнуть, хлебнуть	kupera	выпуклый
kuljeskella	ходить, бродить, ски- таться	kupla	пузырь, пузырик
kuljettaa	носить, нести	kurja	жалкий, убогий; бед- ный, несчастный
kulkea	идти, двигаться	kurjuus	бедствие, жалкое суще- ствование
		kurkistaa	заглядывать, заглянуть

kurkottaa	протягивать, вытягивать	käsi	рука
kurpitsa	тыква, кабачок, патиссон	käsilaukku	дамская сумочка; риди-кюль
kuten	как	käsitellä	обсудить, обсуждать
kutiittaa	шекотать	käsittää	понимать
kutoa	ткать, вязать, плести	käsivarsi	рука (от кисти до плеча)
kuu	луна, месяц	kävellä	гулять, прогуливаться
kuulla	слышать, услышать	kävelyretki	пешая прогулка
kuulostaa + lta	звучать чем-то	käydä	посещать
kuulua	послышаться, быть слышным; входить, относиться	käyttäytyä	вести себя, держаться
kuuma	горячий	käytännöllinen	практичный
kuumuus	жара	käyttää	использовать, пользоваться
kuunnella	слушать, слышать; прислушаться	käänte	поворот, изгиб
kuusi	ель	käännellä	вращать, вертеть
kuutamo	лунный свет, луна	kääntelehtä	ворочаться
kuvastaa	отражать, отображать	kääntyä	повернуться
kuvastua	отражаться	kääntää	поворачивать
kuvitella	воображать, представлять, фантазировать	kömpiä	ползать, идти на четвереньках; сползти
kuvittaja	иллюстратор	käärö	свёрток, рулон, узелок
kyetä + III inf.	мочь, быть в состоянии,	köysi	верёвка, канат
illat. (-maan)	быть способным что-л. сделать	köysiportaat	верёвочная лестница
kyllin	достаточно		
kyllä	да, конечно		
kylmä	холодный		
kylyamme	ванна		
kynnys	порог		
kynttilä	свечка, свеча		
kynä	ручка; перо		
kynäveitsi	перочинный ножик		
kysymys	вопрос		
kysyä	спрашивать		
kuyhöttää	забиться, спрятаться		
kuynel	слеза		
käpristyä	покорёжиться; сжаться в комок; прижаться		
käpy	шишка		
käpälä	лапа		
kärpänen	муха		
kärgynpyörä	колесо телеги		
kärryt	повозка, телега, тележка		
kärsimätön	нетерпеливый		
kärtyisiä	раздражительный, брюзгливый, ворчливый, сварливый		
			L
		laahautua	проволочиться, протаскаться
		laakso	долина
		laatikko	ящик
		laava	лава
		lahja	подарок
		lahti	залив, бухта
		laidun (laitumen)	выгон, пастбище
		laiha	тощий, худой; скудный, бедный
		laina	заём, суживание, одалживание
		lainata	одалживать, занимать
		laine	волна
		laineikas	волнистый
		laiska	ленивый
		laita	край; положение
		laittaa	сделать, готовить, изготовлять, мастерить; приспособлять
		laituri	пристань, мостки; причал
		laiva	судно, корабль

laiivanrunko	остов корабля	leveä	широкий
laji	вид, сорт	levittää	бросать; расстилать; на- крывать, покрывать
lajitella	(рас)сортировать	levitä	разливаться, раскинуть- ся; расширяться
lakata	прекращать, переста- вать; утихать, затихать	levoton	беспокойный, тревож- ный, встревоженный
lamaantua	парализоваться, оне- меть; пасть духом	levä	водоросль
lammikko	пруд, лужа	levätä	отдыхать, переводить дух
langeta	падать, упасть	liehua	метаться, суетиться
lankku	(толстая) доска	lieju	ил, тина; грязь
lapsellinen	детский, ребяческий	liekehtiä	мерцать, сиять
lapsi (lapsen)	ребёнок	liekki	пламя, языки пламени
lasi	стакан; стекло	liemi (Part.	бульон, отвар; рассол
lasillinen	стакан, стаканчик	lientä)	
laskea	считать, подсчитывать; опускать, опускаться	liikaa	слишком, чересчур
laskelma	расчёт	liikahtaa	шевелинуться, шелох- нуться, двинуться
laskeutua	спускаться	liike	движение
laskos	складка, сборка	liikkua	двигаться, шевелиться
lastiruuma	грузовой трюм	liikkumaton	неподвижный
latoa	укладывать, складывать	liimalappu	наклейка, липкая бу- мажка
lattia	пол	liitokone	планёр, безмоторный самолёт
latva	вершина, верхушка, ма- кушка; крона	liitos	соединение, стык, шов
laulu	песня	likainen	грязный, запачканный
lauma	толпа, стая, гурьба	lilja	лилия
lautanen	тарелка	lintu	птица
lautta	плот	lipasto	комод
lehdistö	листва, зелень	lippu	флаг
lehti	лист, листочек	lipputanko	древко знамени, флаг- шток
lehti	листок, лист	lisäksi	помимо; кроме того
lehtipuu	лиственное дерево	lisätä	добавить, прибавить
leijaillla	парить, кружить, витать	lisää	ещё; больше
leikata	отрезать	liukas	скользкий
leikkiä	играть (напр. в игры, в игрушки)	liukua	скользить, катиться
leima	печать, отпечаток	liverrys	трель, звук
leiri	лагерь, место стоянки	lohdu-ton	безнадёжный, безутеш- ный, безотрадный
leiskua	пылать, сверкать	lohduttaa	утешать, ободрять
leninki	сарафан	lohkare	обломок, осколок; глыба
lennellä	летать, порхать	loikata	скакнуть, прыгнуть, сде- лать прыжок
lennättää	бросать, швырять; за- пускать	loikkia	скакать, прыгать
lentää	лететь, летать	loiskahtaa	бухнуться, бултыхнуть- ся, упасть с плеском, плеснуться
lepattaa	дрожать, мигать, мер- цать, трепетать		
lepo	отдых, покой		
levetä	расширяться, становить- ся шире, увеличиваться		

mahdollinen	возможный, вероятный	meriruoho	водоросль, растение морского дна
mahdollisuus	возможность	meriruoko	тростник
mahdoton	невозможный, невероятный	merituuli	ветер с моря, бриз
mahtaa	мочь, быть вероятным	meritähti	морская звезда
mahtava	мощный, важный, огромный	merivirta	морское течение
mahtua	помещаться, вместиться	merkitys	значение, смысл
mainiosti	прекрасно, великолепно, отлично	merkitä	значить, иметь значение
mainos	реклама	merkki	метка, знак
mainostaa	рекламировать	meteli	шум
maisema	ландшафт, пейзаж	metsä	лес
maistaa	пробовать	metsänlaita	опушка леса
maistuva	вкусный	mielenkiintoinen	интересный
majesteettillinen	величественный	mielestä (Gen. + mielestä)	по мнению, с точки зрения
makuupaikka	место для сна, спальное место; ложе, лежбище	mielestön	неразумный, безрассудный, безумный
makuusäkki	спальный мешок	mielikuvituksellinen	фантастический, воображаемый
malja	чаша; бокал; тост	mielummin	лучше, охотнее, скорее
manata	ругаться, чертыхаться; проклинать	mietiskellä	думать, размышлять
masentua	падать духом, унывать	mieto	лёгкий, слабый
masto	мачта	mietteliäs	задумчивый
mataloitua	становиться ниже; стать менее глубоким, мелеть	mieltiä	думать, размышлять
matka	путь, дорога	mikäli	насколько, постольку
matkalaukku	чемодан	minusta	по-моему, по моему мнению; мне-то
matkamies	путешественник, путник	mitali	медаль
matto	ковёр	miten	как
mekko	платье, платьице	mitätön	ничтожный
melkoinen	довольно большой, порядочный, значительный	moittia	осуждать, упрекать, ругать
melu	шум	molemmat	оба
meluta	шуметь, галдеть	molskahtaa	бултыхнуться
menetellä	поступать, действовать	moni (monta)	многие, несколько
mennessä	до каких-то пор /	muhennos	тушеное блюдо, рагу
(Gen.+ mennessä)	какого-то времени	muistaa	помнить
mennä	идти, ехать	muistella	вспоминать, припоминать
menossa (olla menossa)	идти, направляться	muistelma	воспоминание; мемуары
meri	море	muisti	память
meriheinä	морская трава	muistikirja	записная книжка
merilintu	морская птица, синьга, чёрный турпан	muistuttaa	напомянуть
meripeninkulma	морская миля	muistuttava	напоминающий
		mukaan	вместе
		mukana (olla mukana)	быть вместе, присутствовать

mulkoilla	посматривать	märkä	мокрый, сырой, влажный
muna	яйцо		
muodostaa	делать, составлять	mätkähtää	шлёпнуться, плюхнуться;
muodoton	бесформенный		продираться
muoto	форма	mätäs	кочка
murahtiaa	пробурчать, проворчать, буркнуть, пробормотать	määrä	количество
		mönkiä	расползаться, разбредаться
			<hr/> N <hr/>
murista	ворчать, бурчать	naama	лицо, морда, мордочка, физиономия
murtautua	вламываться, вторгаться	naamiaiset	маскарад
murtua	ломаться, разламываться, надламываться	naarmu	царапина, ссадина
mustasiipinen	чёрнокрылый	naisellinen	женственный
mustasukkainen	ревнивый	napata	хватать, схватить; цапать
mustekala	каракатица	naputtaa	стучать, постучать
mutista	пробормотать, проворчать	pauha	лента, тесьма
		nauraa	смеяться
mutka	изгиб, извилина, поворот	nauru = nauraminen	смех
mutkitteleva	извивающийся, изгибающийся	nelistää	скакать галопом
muu	другой, иной	nenä	нос
muualla	в другом месте	nielaista	проглотить
muuan	некий, один, некто	niellä	глотать, проглатывать
muurahainen	муравей	niiata	приседать, делать реверанс/книксен
muutama	несколько		сморгаться, высморкаться; утереть нос
muuten	вропрочем, кстати; иначе; обычно, вообще	niistä	луг, лужок, лужайка
muuttaa	переезжать; переселяться	niitty	лужайка, шиколотка
muutto	переезд; изменение, перемена	nilkka	именно
muuttua	изменяться, превращаться; становиться	nimittäin	назначать, называть
		nimittää	опираться, опереться
mykkä	немой	pojata	запаханный сажей, закоптелый
myrkky	яд	nokinen	клюв
myrkyllinen	ядовитый	nokka	skonфуженный, пристыженный, неловкий
myrsky	буря, шторм, ураган, циклон	polo	быстрый
mytty	узел, узелок	porea	скорость
myyntipöytä	прилавок	postaa	поднимать
myöhemmin	позднее, позже	notkea	гибкий; ловкий
myöhäinen	поздний	nousta	вставать, подниматься
myöhään	поздно	nuhdella	сделать внушение, пожурить, отчитывать; упрекать
myöten (Part. + myöten)	по, вдоль		заснуть, вздремнуть
myötätuuli	попутный ветер		
myötävirta	попутное течение	nukahtaa	
mäki	горка, холм		

nukkua	спать	ohjaustanko	руль
nummi (Gen. nummen)	ровный песчаный участок земли, на котором произрастает вереск и ягель	ohukaiset	блинчики, оладушки
nuoli	стрела	oikaista	выпрямляться, распрямляться
nuolla	лизать, облизывать, вылизывать	oikea	настоящий, подлинный; правый, правильный
nuoga	верёвка	oikeastaan	на самом деле, в сущности
nuoruus	молодость	oikein	правильно, верно; на самом деле
nurin	наизнанку, навыворот	oinas	овен (знак зодиака)
nurkka	угол	ojennella	расправлять, протягивать, вытягивать
nurmikko	луг, лужайка, лужок; трава	ojentää	вытянуть, выпрямить, протянуть
nuuhkia	понюхать, принюхиваться	oksa	сук, ветвь, ветка
nuuskia	нюхать, обнюхивать	olemus	существо; облик, склад; сущность, суть
nykiä	дёргать, теревить, подёргивать	olento	существо
nykyaikainen	современный, новейший	oleva	находящийся
nykäistä	дёрнуть, рвануть	olka	плечо
nykäys	рывок, порывистое движение	ollenkaan (ei ol-lenkaan)	вовсе нет, совсем нет
nytkähtää	дёрнуться, вздрогнуть	oma	свой, собственный
nyyhkyttää	всхлипывать, хныкать	omaisuus	собственность, имущество
nyökästä	кивать, кивнуть	omena	яблоко
nähdä (näkee)	видеть	omistaa	владеть
nähtävästi	явно; по-видимому, очевидно, видимо	onnellinen	счастливый
näkinkenkä	раковина, ракушка	onneton	несчастный
näkinkuori	раковин(к)а (створчатая)	onnettomuus	несчастье, катастрофа
näkyvä	видимый, зримый; заметный	onni	счастье
näkyä	виднеться, быть видным	onnistua	удаваться, получаться
näköala	вид, пейзаж панорама	ontto	полюй, пустой; глухой
näköinen (Gen. + näköinen)	выглядеть как, похожий на	oraali	опал (полудрагоценный камень)
nälkäinen	голодный	oras	гид, проводник; следопыт
näyttää	выглядеть	osa	часть, доля; судьба, удел

О

odottaa	ждать, дожидаться	osata	уметь, мочь
odotus	ожидание	osoittaa	указать, указывать, показывать
ohetä	становиться тоньше, разрезаться (появление просветов)	osoittautua	оказываться, обнаруживаться, выясняться
ohimennen	мимоходом	ostaa	купить
ohitse = ohi	мимо	osua	попасть, угодить
ohjata	управлять, направлять	otsa	лоб
		otsaripa	диадема
		otsatukka	чёлка

ottaa	брать	parahdus	вскрик
otus	тип, существо, чудо- вище	paras (parhaan)	самый лучший
outo	незнакомый, чужой; странный, необычный	paremmin	лучше; скорее
ovi	дверь	parempi	лучше
ovikello	дверной звонок	parhaillaan	как раз, сейчас
		parhaiten	лучше / больше всего
		parissa (Gen. + parissa)	на пару с ..., вместе с ...
		parka	бедняжка, бедняга; бед- ный, несчастный
paeta (pakenee)	убегать, сбегать, удирать	parras (partaan)	край, берег
paha	плохой	parvi	стая, косяк, рой, ватага
paheksuva	неодобрительный	patja	матрас, тюфяк
pahoin	нехорошо, плохо, худо	patsas	столб, памятник
pahus	чёрт, дьявол	pauhata	бушевать, шуметь, гро- хотать, греметь
paikata	чинить, заделывать	rauhu	шум, грохот, рокот
paikka	место	raukauttaa	хлопнуть, ударить, ба- бахнуть
painaa	прижать	raukkaa	хлопать, трещать
painautua	прижаться, вжаться	raukuttaa	стучать, постукивать, хлопать
painava	тяжёлый	rehmeä	мягкий
painua	опускаться, погружать- ся, уходить	reikko	тролль, призрак
paiskata	швырнуть, бросить, ки- нуть	peilaila	смотреться в зеркало
paistaa	светить; жарить; печь, выпекать	peilata	смотреть (в зеркало)
paitsi	кроме, помимо	peili	зеркало
(Part. +paitsi)		peite	одеяло, покрывало, по- кров
pakata	(pakkaa) багажник	peittää	покрывать, накрывать
pakettiteline	багажник	pelastaa	спасать, выручать
pako	бегство, побег	pelastautua	спасаться
pakolainen	беженец, беглец	pelastettu	спасённый
paksu	толстый	pelastus	спасение
palaa	гореть	pelastusvene	спасательная лодка/ шлюпка
palata	возвращаться	pelata	играть (в спортивные игры)
palava	горящий	pelkkä	чистый, голый, без при- меси; один лишь
palella	мёрзнуть, зябнуть	pelko	страх, боязнь
paljas	голый, обнажённый, на- гой	pelkuri	трус
paljon	много	pelokas	боязливый, пугливый
pallo	шар, мяч	pelästynyt	испуганный
pallonpuolisko	полушарие	pelästyä	испугаться, бояться
palmuviini	пальмовое вино	pelätä	(pelkää)
pamahtaa	хлопнуть, треснуть, за- хлопнуться	pengermä	уступ, насыпь, вал
panna	класть, ставить	penkoa	рыться, копаться
pannu	сковорода	pensas	куст
pannakakku	дрочена, толстые ола- дья, запеканка		
paperileija	бумажный змей		

pensasaita	живая изгородь	piirtää	рисовать, чертить
penätä	твердить, настаивать, возражать	piiskata	хлестать, бить
perhonen	бабочка	pikemmin	скорее, точнее
perhoshaavi	сачок для ловли бабочек	pikku	малыш, малютка
perin	очень, крайне, совсем, совершенно	pikkueläin	маленькое животное, зверёк
periä	унаследовать	pikkumainen	мелочный, чрезмерно педантичный, придири- чивый
perusteellinen	основательный, фунда- ментальный, солидный	pikkuveli	младший брат
perusteellisesti	основательно	pikkuväki	детвора, мелкота
perä	корма	pila	шутка, насмешка
perällä (Gen.+ perällä)	в глубине	pilaantunut	испорченный, испортив- шийся
peräsin	руль, кормило	pilari	колонна, столб
perässä	сзади, позади, вслед, следом	pilkku	пятно, пятнышко
perästä	вслед, за	pilkullinen	крапчатый, в точку
perästäpäin	после, впоследствии	pilli	дудка, свистулька, сви- рель
peräytyä	податься назад, отсту- пить	pilvenhattara	облачко
perään	следом, вслед	pilvenlonka	тёмная/грозовая туча
peseytyä	умыться	pilvi	облако
pettyä	разочаровываться, обма- нываться	pilvinen	облачный, пасмурный
pesuvati	таз для умывания	pimentää	затемнять, затемнить, заслонять, заслонить
pesä	гнездо	pimetä (pime- nen)	темнеть, смеркаться
peto	зверь, хищник	pimeys	темнота, тьма; мрак, по- тёмки
pettynyt	разочарованный	pimeä	темный, мрачный; тем- нота, мрак, сумерки
petäjä	сосна	pinta	поверхность, гладь
petäjänrunko	ствол сосны	riparikakku	пряник, коврижка
pian	скоро, быстро, немедля	piste	точка
pidellä	держат, вцепиться	pistää	высовываться, высу- нуться; засунуть; мель- кнуть
pieksää	бить, хлестать	pitkin (+Part.)	по
piestä	избивать; бить, хлестать	pitkä	длинный, долгий
piha	двор	pitkäkoipinen	длинноногий
pihlaja	рябина	pitkävetäinen	медленный, нудный, протяжный, тягучий
pihvi	бифштекс	pitää	должен; нравиться; дер- жать
piikivi	кремень, мелкая галька	pohja	дно; основа
piikki	остриё, зубец, шип, пика	pohjaton	бездонный
piikkinen	колючий, иглистый; кол- кий	pohjattomuus	бездна
piilopaikka	убежище, укрытие; по- тайное место; тайник	poiketa	отклониться, свернуть
piilottaa	прятать, припрятать; укрыть	poikki	пополам, надвое
piiloutua	спрятаться, укрыться		
piipittää	пищать		
piippu	курительная трубка		

poikkipäin	поперёк	punata	окраситься в красный цвет
poimia	собрать, срывать	punavalkoinen	красно-белый
pois	прочь	punertava	алеющий, рдеющий, красноватый
poloinen	бедный, несчастный; бедняжка, бедняга	punoutua	скручиваться, сплетаться
polskahtaa	бултыхать, плескаться	puolesta (Gen. + за кого-то, что-то puolesta)	
polttaa	жечь, сжигать, обжигать	puoli	половина, сторона
polvi	колени	puoliympyrä	полукруг, полукружие
polvistua	встать на колени, преклонить колена	puolustautua	защищаться, оправдываться
pompahdus	прыжок	puomi	засов, шлагбаум
pompata	прыгать, подпрыгивать	pureskella	жевать, пережёвывать, разжёвывать
pomppia	прыгать, подпрыгивать, скакать	puristaa	сжимать, сдавливать
pomputtaa	стучать, подпрыгивать	purje	парус
ponnistus	усилие, напряжение	purjehdus	плавание на парусах, хождение под парусами
porista	пениться, пузыриться, бурчать, бормотать, булькать	purjehtia	ходить под парусом, кататься на парусной лодке
porras (portaan)	ступенька	purkaa	разбирать, разгружать
portaat	лестница	purkki	банка, посуда, корыто
postikontori	почтовое отделение, почта	purppura	пурпур
postimerkki	почтовая марка	purra	кусать, кусаться
potkulauta	самокат	purukumi	жевательная резинка
rovata	гадать, ворожить	pussi	мешок, сумка
prинssi	принц	putoilla	падать
pudistaa	встряхивать, отряхивать, стряхивать; мотать, покачать	puu	дерево
pudistella	отряхивать, стряхивать	puuhastella	возиться, заниматься
pudota	падать, упасть; сваливаться, валиться	puujalat	ходули
puhaltaa	дуть, подуть	puumerkki	крест, крестик (вместо подписи)
puhdas (puhtaан)	чистый	puunhenki	древесный/лесной дух
puheenjohtaja	председатель	puuro	каша
puhella	говорить, разговаривать, беседовать	puuskahtaa	выпалить, сказать не сдержавшись
puhua	говорить	puutarha	сад
puhuva	говорящий	puuttua	отсутствовать; не доставать, не хватать
puhveli	буйвол	pykälä	пункт, параграф; метка; зазубрина
pujahtaa	пробраться, проскользнуть, прошмыгнуть	pyristellä	метаться, биться; стряхивать, отряхивать
pulla	булочка	pyrstö	хвост (птиц, рыб, неодушевленных предметов)
pullistua	надуваться, раздуться	pyrstötähti	комета
pullo	бутылка		
pulveri	порошок		
punastua	покраснеть		

pystyssä	стоймя, торчком		
pystyttää	ставить, устанавливать, приставить	raahata	таскать, волочить
pystyyn	стоймя, в вертикальное положение	raapia	царапать, поцарапать, расцарапать
pysytellä	держаться, придержи-ваться	raja	граница, рубеж, грань
pysyä	остаться, пребывать, удерживаться	rakas	любимый
pysähtyä	останавливаться	rakastaa	любить
puudystää	ловить	rakennelma	сооружение, построение
puuhkiä	вытирать, вытереть	rakentaa	строить
puuhältää	мчаться, нестись	rako	щель, щёлочка
puutää	просить	rannerengas	браслет
pyöreä	круглый	rannikko	побережье
pyörittää	катить, катать	ranta	берег
pyöriä	вертеться, крутиться, катиться	rantatörmä	береговой откос
pyörre (pyörteen)	водоворот; вихрь, смерч	rapina	шорох, шуршание, шёпот, свист
pyörtemyrsky	ураган, буря; циклон; шторм	rapista	шуршать, шелестеть; скрипеть; осыпаться
pyörretuuli	вихрь	rapu (ravun)	краб, рак
päin (omin päin)	по-своему; сам, самостоятельно	rasittaa	обременять, утомлять
päinvastoin	наоборот	raskas	тяжёлый
päivällinen	обед	rata	путь, орбита
pärskeet	брызги	ratkaisu	решение, развязка
päteä	действовать, иметь силу	rauhallinen	спокойный, мирный
pää	голова	rauhaton	тревожный, беспокойный
päällä (Gen. + päällä)	на чем-то	ravistaa	трясти, встряхивать
päältä (Gen. + päältä)	с кого/чего-то	rauhattomuus	беспокойство, тревога, волнение
päämäärä	цель	rauhoittaa	успокаивать, усмирять
päänsärky	головная боль	rauhoittua	успокаиваться
päärynä	груша	raukka	бедняга, бедняжка
päärynäpuu	груша, грушевое дерево	rautamuurahainen	муравей-древоточец
päässä (Gen. + päässä + -ni, -si, -än...)	на расстоянии; на протяжении, на поверхности	rehellinen	честный, настоящий
päästä	попадать, проникать; мочь, быть в состоянии; становиться, стать	reikä	дыра, дырка
päätyä	заканчиваться	rengas (renkaan)	кольцо, браслет
päättää	решать	repeämä	разрыв, прореха
pörräinen	жужжащее насекомое	repäiä	рвать, разрывать
pöty	чепуха, чушь, вздор	retiisi	редис, редиска
pöytäliina	скатерть	retkeilyvene	прогулочная/экскурсионная лодка
		retki	путешествие, поездка
		reuhtoa	метаться, буяннить
		reuna	край
		revetä	рваться, разрываться; проваливаться
		riemu	радость, веселье
		riippua	висеть, зависеть

riippumatto	гамак	гүөпүтэ	кружиться, проноситься
riisua	снимать, раздевать		вихрем, пениться
riittää	хватать, быть достаточным	räiskähtää	издать треск; брызнуть; вспылить
rikollinen	преступник	rämistä	дребезжать
rinne (rinteen)	склон, откос, косяк	rämähdyс	грохот, дребезг
ripustaa	вешать, повесить	räpytellä	моргать, мигать; хлопать
risahdus	треск, хруст, скрип	rätinä	треск, трескотня; хруст
riuhtaista	рвануть, дёрнуть, сорвать		
rivi	ряд		
rohkaista	ободрить, придать смелости, поощрять	saada	мочь, разрешить; получать
rohkea	смелый, храбрый, отважный, мужественный	saakka (llat.+saakka)	до, к
ropista	барабанить	saapua	прибывать, приезжать
roska	мусор, сор	saartaa	осаждать, окружать, блокировать
rotanhäntäruutto	крысиная чума	saattaa	мочь, быть в состоянии; провожать
rotko	овраг, балка		
rotta	крыса	saavuttaa	догонять, достигать
ruma	некрасивый	sade	дождь
rumpu	барабан	sadepilvi	туча
runa	стихотворение, руна	sadepisara	капля дождя
runko	ствол	saksi (saksijalka)	клевня
ruohikko	трава, газон	salainen	тайный, таинственный; секретный
ruoho	трава, травинка	salaisuus	тайна, секрет
ruokakomero	кладовка	salaperäinen	таинственный
ruosteinen	ржавый, покрытый ржавчиной	salata	скрывать, держать в тайне
rusetti	бант, бантик	salonki	салон, гостиная
ruskolevä	бурая водоросль	sama	тот же самый
ruudullinen	в клеточку	samalla	в то же время, одновременно
ruuma	трюм; погреб		
ruumis	тело	samanlainen	похожий, одинаковый, такой же
ruusunpunainen	розовый	samanpitäinen	одной длины
ruuvi	винт, шуруп	sametti	бархат
ruveta	начинать, приниматься; становиться	sammal	мох
gynnätä (gyn-tään)	бросаться, броситься, устремляться	sammua	гаснуть, угасать
gynätäili	метаться, носиться	sanella	диктовать, говорить
gypistää	сморщить, наморщить	sanoa	сказать
guppyinen	морщинистый; в складках; измятый, смятый, помятый	sanomalehtipaperi	газетная бумага
gyske	треск, грохот	sarastaa	светать, рассветать
gүөmijä	ползучий гад	sarjakuva	комикс
gүөmiä	ползать, ползти, выползть; подползти	sataa	идет дождь
		sateensuoja	зонт, зонтик

S

sattua	попадать, попасть, уго- дить; оказаться	siipi (siiven) siirtyä	крыло перемещаться, передви- гаться
sattumalta	по случаю	siirtää	передвинуть, переста- вить; переносить
satuttaa	ушибать, ударять	sijaan (Gen.+sijaan)	вместо чего/кого-либо
savupiipussa	дымовая труба	sikinsokin	в беспорядке, впере- мешку, как попало; вверх дном
savupilvi	дымовое облако, обла- ко дыма	siksi	поэтому, потому
savuta	дымиться, коптеть	sileä	гладкий, ровный
seikkailija	искатель приключений, авантюрист	silkki	шёлк
seikkailu	приключение	silmä	глаз
seinä	стена	silmälasit	очки
seisoa	стоять	silmänräpäyk- sessä	мигом, в одно мгнове- ние
sekaisin	вперемешку, в беспо- рядке; потерять голову, сбиться с толку	silmäys	взгляд
sekalainen	смешанный, неоднород- ный; разный, пёстрый; разношёрстный	silta	мост
sekapäinen	растерявшийся, сбитый с толку, потерявший го- лову	simpukka	раковина
sekasotku	путаница, неразбериха; сумбур, кавардак	sinikello	колокольчик (цветок)
sekä	а также	sipaista	слегка задеть, слегка до- тронуться, прикоснуться
selittää	объяснять	sipuli	лук
selkä	спина	siristä	стрекотать
selkäreppu	рюкзак	sisarukset	брат и сестра
sellainen	такой, тот	sisilisko	ящерица, ящер
selvitä	прояснять, проясняться; справляться	sisäosa	внутренняя часть
selvä	ясный, отчётливый; по- нятный	sisäpuolella	внутри, внутренняя часть
sentään	все же, все-таки	sisään	внутри
seppele	венчик	sitaa	вязать, связывать
serkku	двоюродный брат/ку- зен; двоюродная сестра/ кузина	sitten	потом, затем
setä	дядя	sivellä	мазать, смазывать, нама- зать, покрыть
seura	общество	sivu	бок, сторона
seuraava	следующий	sivuittain	боком
seurallinen	общительный, компа- нейский	sivutie	боковые дорожки (тро- пинки)
seurata	следовать, преследовать; сопровождать	sivuuttaa	миновать, обойти
seutu	местность	skorpioni	скorpion (знак зодиака)
sievä	миловидный, хорошень- кий, смазливый	soitella	играть на музыкальном инструменте
sievästi	красиво	soittaa	играть (на музыкальном инструменте)
		sokaistu	ослеплённый
		solmio	галстук
		solmioneula	булавка для галстука
		sopia	подходить, годиться

sopimaton	неуместный, неподходящий	surullinen	грустный, печальный
sopiva	подходящий, удобный; приемлемый, уместный	surumielinen	печальный, грустный, тоскливый, унылый
soppa	суп	surumielisyys	печаль, грусть, уныние, тоска
sopni	палец (руки)	suu	рот; устье
sotkea	путать, запутать, перепутать	suunnata	направлять, устремлять
sotkeutua	путаться, запутываться	suunnaton	огромный, безграничный, безмерный, бесконечный
suhina	шум, шипение, жужжание	suunnilleen	приблизительно, примерно, около
suhista	шуметь; шипеть; жужжать; шептать, шушукаться	suunta	направление, сторона
suistua	свалиться, падать	suurennuslasi	увеличительное стекло
sujua	удаваться, идти на лад, спориться	suureta	увеличиваться, расширяться
sukeltaa	погружаться; нырнуть, вынырнуть	suuri	большой, огромный
suklaa	шоколад	suurtapaus	важное (крупное, значительное) событие
suku	род, вид	suuruinen (Gen. + suruinen)	величиной с ...
sukulainen	родственник, родственник	sydän	сердце
sukupuoli	пол (муж. или жен.)	sydäntäsärkevä	душераздирающий
sulka	перо	syleillä	обнимать, обнять
sulkea	закрывать	syli	охапка, объятья
sulkeutua	смыкаться, закрываться, запирается	syлкеä	плевать, плюнуть
sulloa	запихивать, впихивать; набивать	synkkä	мрачный, темный, пасмурный, сумрачный; хмурый, урюмый
suloinen	прелестный, милый	syntyä	рождаться, возникать
sumu	туман, мгла	syntjä	сторона, край, бок
suo	болото	syntyä	зажигаться, загораться, вспыхивать, блеснуть
suojelija	защитник, покровитель	sytyttää	зажигать, затапливать; закуривать, включать
suojella	защищать, оберегать	syvyys	глубина, бездна
suolainen	солёный	syvä	глубокий; низкий, полный
suomuinen	чешуйчатый, покрытый чешуёй	syvänmeri	морские глубины
suora	прямой	syу	причина, основание, мотив
suoraan	прямо	syyttää	винить, обвинять
suorastaan	прямо, просто, прямо-таки	syödä	есть, съесть
suosikki	любимец, фаворит	syöksyä	броситься, устремиться
suositu	известный, знаменитый; популярный	säde	луч
surista	жужжать, гудеть	sähinä	шипение
surkea		sähistä	шипеть
surra	горевать, печалиться, скорбеть; сожалеть	sähke	телеграмма
		sähkö	электричество, ток; свет

sänköttää	телеграфировать, по- слать/отправить теле- грамму	tajuta	воспринимать, пони- мать; ощущать, чувство- вать
sähähtävä	шипящий	takaa (Gen., Part. + takaa)	за
säikähtää	испугаться, напугаться	takaa-ajaja	преследователь
säilyttää	хранить, сохранять	takaisin	обратно, назад
säkene	искра	takana (Gen. + takana)	за, позади
särkyä	ломаться, разбиваться. расщепляться	takaperin	задом, назад, в обратном направлении
säteillä	сиять, светить; излучать, лучиться	takia (Gen. + takia)	из-за, по, за, ради
sätkytellä	дрыгать, дёргать, сучить	takinhiha	рукав пиджака
sävel	звук, мелодия, мотив	tallata	наступать, наступить, утапывать
sävyisä	спокойный, смирный, кроткий; покладистый, миролюбивый	tallustella	тащиться, плестись, во- лочить ноги
sääliä	жалеть, сожалеть	tanakka	крепкий, уверенный

T

taakse (Gen. + taakse)	за	tanssilava	танцплощадка, веранда для танцев
taaksepäin	назад	tapa	способ, обычай
taas	опять, вновь	tapahtua	происходить, случаться
tahansa	удовно	tapahtuma	событие
tahmainen	липкий, клейкий; сли- зистый	tapaus	случай
tahra	пятно	tapella	драться, сражаться
tahtoa	хотеть, желать	tappaa	убивать, убить
taidemaalari	художник	tappisilmäinen	пучеглазый, с выпучен- ными глазами
taidetauko	театральная пауза	tarina	сказание, легенда; рас- сказ
taikina	тесто	tarjota	предлагать
taipua	гнутья, сгибаться	tarkastaa	рассматривать; прове- рять
taipumus	склонность, предраспо- ложенность	tarkoittaa	иметь в виду
taistella	бороться, биться, сра- жаться	tarkoitus	намерение, замысел, цель
taistelu	борьба, сражение, схват- ка	tarpeeksi	быть достаточным
taitava	умеющий, умелый, ис- кусный	tarpeeton (tar- peettoman)	ненужный
taito	искусство, умение, ма- стерство	tarrautua	хвататься, цепляться
taittaa	оборвать, ломать, пере- резать, отрезать	tarttua	застревать
taittua	переламываться, надла- мываться	tarvita	нуждаться, быть необхо- димым
taivaanranta	горизонт	tasainen	ровный; одинаковый
taivaansininen	небесно-голубой	tasan	ровно, поровну
taivas	небо	tasapaino	равновесие, баланс
		tasapainotaitteilla	держаться равновесие, хо- дить как канатоходец

tasku	карман	todellakin	действительно, на самом деле
tassu	лапа, лапка	tohina	шум, суета
tassutella	мягко, неслышно ступать; идти лёгкой поступью	toinen	иной, другой; второй
tauko	перерыв, пауза	toipua	поправляться, выздоравливать
tauti	заболевание, болезнь	toisinaan	иногда
tavallinen	обычный, обыкновенный; простой	toistaa	повторять
tavata	встречать, встретиться	toivoa	надеяться, желать
tavaton (tavattoman)	необыкновенный, необычный; огромный, колоссальный	toivottavasti	надеюсь
tavoittaa	поймать, догнать	tomu	пыль
tehtävä	задача, обязанность, назначение	torni	башня
telta	палатка	tosiaankin	действительно, правда, на самом деле
tempautua	ворваться; дать увлечь себя	tosin	правда, конечно
teos	произведение	tottua +lllat.	привыкать
terävä	острый	touhu	хлопоты, суета, суматоха
terävälaitainen	с острыми краями	tuhahtaa	фыркнуть
tie	дорога, путь	tuhoutua	погибать, погибнуть
tiedustella	справляться, осведомляться	tuijottaa	(пристально) смотреть, уставиться
tieteellinen	научный	tuikkia	мерцать, мигать
tietenkin	конечно	tukka	волосы, причёска
tietää	знать, иметь знания	tukki	бревно
tiheikkö	чаща, заросль	tulevaisuus	будущее
tiheä		tuli	огонь
tikapuut	лестница, стремянка	tulinen	огненный
tikari	кинжал, кортик	tulitikku	спичка
tikku	палка, палочка	tulivuori	вулкан
tikkukaramelli	леденец на палочке	tulla	приходить
tilaisuus	случай, возможность	tulos	результат; доход
tilkitä	конопатить, заделывать дырки	tulossa (olla tulossa)	приходить, надвигаться, собираться
tilkanen	капля, капелька	tumma	темный
timantti	алмаз, бриллиант	tunkea	(по)темнеть
tipahtaa	падать, проваливаться	tunneli	втиснуть(ся), пропихнуть(ся), пробиться
tippua	капать; падать, сыпаться; затекать	tunneli	туннель
tirkistää	смотреть, заглядывать	tunnistaa	опознать, опознавать
tirskua	прыснуть, хихикнуть	tuntea	знать, быть знакомым;
tiskiharja	щётка для мытья посуды	tunteellinen	чувствовать, ощущать
tiukasti	плотно	tuntematon	чувствительный, сентиментальный
tiukka	плотный, тугой; строгий, резкий	tuntua	неизвестный
todella	на самом деле, взаправду	tuohi	чувствоваться, ощущаться, казаться
			береста

usea (mon. use- at)	многие, несколько	valittava	жалобный, стонущий
usein	часто	valkea	белый
uskaltaa	осмеливаться	valkoharjainen	гребень из белой пены
uskoa	верить	valkohehkuinen	раскаленный до бела
uskomaton	невероятный, неправдо- подобный	vallata (valtaan)	охватывать, захватывать; завладеть; захватить, поймать
usva	мгла, туман	valmis	готовый
uudelleen	вновь, заново, опять	valmistaa	готовить, готовить
uuni	печь	valmistua	приготавливаться, быть готовым
<hr/> V <hr/>			
vaalea	светлый	valo	свет
vaara	опасность	valoisa	светлый, радостный
vaarallinen	опасный	valojuova	полоса света, просвет
vaate	одежда	valokeila	пучок света, луч
vaeltaa	бродить, блуждать, странствовать, путеше- ствовать	valoläikkä	световое пятно, солнеч- ный зайчик
vaeltajia	странник, бродяга	valtameri	океан
vahinko	беда, ошибка, несчастье	valtava	мощный, сильный
vahtivuoro	очередь, смена, вахта	valua	течь, литься; стекать
vahvistaa	утверждать, подтверж- дать	vanavesi	кильватер, кильватерная волна, вода в килевой части судна
vaieta	молчать, замолчать, за- тихать	vanheta	стареть, устаревать, вы- ходить из моды
vaihtaa	менять, изменять	vannoa	клясться
vaihto	обмен	vapisevä	дрожащий, трясущийся
vaikea	трудный, сложный	vapista	дрожать, трястись
vaikertaa	стонать, хныкать, жало- ваться	varalta	на случай
vaikka	хотя	varhain	рани, ни свет ни заря
vaikutus	впечатление; влияние, воздействие	varjo	тень
vailla + Part.	без чего/кого-либо	varjoinen	тенистый
vaimo	жена	varovasti	осторожно
vain	только, лишь; всё	varma	уверенный, верный, на- дёжный, твердый
vaippa	накидка, покрывало, по- кров, мантия	varmaan	вероятно, наверное
vakava	прочный, солидный, се- рьезный	vamasti	определённо, наверняка, верно, точно; уверенно, твёрдо
vakavuus	серьёзность, солидность	varoa	остерегаться, беречься
vakuuttava	убедительный	varoittaa	предостерегать, преду- предждать
vala	клятва	varoitus	предостережение
valaista	освещать	varovainen	осторожный
valaistus	освещение, свет	varovasti	осторожно
valita	выбирать	varrella (Gen. + varrella)	в течение, во время
valittaa	стонать, жаловаться, со- жалеть	varten (Part. + varten)	для

varusteet	снаряжение, оборудование, оснастка	vieras	гость, чужой, посторонний
varvas (varpaan)	палец (ноги)	vierekkäin	рядом, рядышком, друг подле друга
vasen (vaseman)	левый	vieremä	обвал, оползень
vasta	только	vieressä (viereen-vieressä-vierestä)	рядом
vastaan (Part. + vastaan)	навстречу; против; в ответ	vierittää	катить, сваливать
vastata	отвечать	vierittää	проводить; справлять, праздновать
vasten (Part.+vasten)	на фоне чего-либо; против; о, об; к; на; в	viha	злора, злость, ненависть
vastuu	ответственность	vihainen	сердитый, злой, гневный
vati (vadin)	блюдо, чаша, миска; таз, салатница	vihastua	рассердиться, разозлиться, разгневаться
vatsa	живот	vihdoin	наконец
vattu	малина	vihellellä (viheltelen)	насыстывать, посвящать
vauhti	ход, темп, разбег, разгон	vihellys	свист
vaunut	коляска, экипаж, тележка	viheltää	свистеть, свистнуть
vedenneito	русалка, наяда, nereida	vihko	тетрадь
vedenraja	кромка воды	vihollinen	враг, противник
veitsi (veitsen, Part. veistä)	нож	viihtyä	чувствовать себя хорошо, быть довольным, уживаться
veli (veljen)	брат	viikset	усы
velka	долг, задолженность	viileä	прохладный, свежий; холодный
vene	лодка	viime	прошлый; последний
verho	завеса, покров, покрывало	viimeinen	последний, прошлый
verhoilla	покрывать, занавешивать	viimeksi	напоследок, наконец, в завершении
verraton	несравненный, бесподобный, превосходный	viipyä	пробыть, задержаться, засидеться
verstas	мастерская	viisas	умный, мудрый
vesihöyry	водяной пар	viisaus	мудрость
vesikouru	водосточный жёлоб	viitsiä	(в отриц.предл.)
vesikummitus	водяной	viiva	линия, черта
vesileima	водяной знак	vikinä	писк, попискивание; визг, повизгивание
vesilätäkkö	лужа	vikistä	пицать, попискивать; визжать, повизгивать
vesiputous	водопад	vilinä	сутолока, толпа; куча-мала
vetelehtiä	бездельничать, шататься, слоняться	vilitä	кишеть
vetäytyä	уходить, отступать	vilkaista	взглянуть, посмотреть, окинуть взором
vetää	тянуть, тащить; протягивать	vilkastua	оживляться, оживиться
viattomasti	невинно, безобидно	vilkuttaa	махать
viedä	отводить, относить, проводить		
viehkeä	очаровательный, привлекательный, прелестный		

словарь

yksinäisyys	в одиночестве, наедине	yönuttu	пижама, ночная кофточка
yksinään	один; только, лишь		
yleensä	обычно		
ylhäällä	наверху		
yli	над, через	äiti	мама, мать
ylijäänyt	оставшиеся, излишние	äkkiä	вдруг, неожиданно
ylimielinen	высокомерный, надменный	ällistyä	удивляться, поражаться
		älykäs (älykään)	умный, сообразительный, смысленный
ylin (ylimmän)	самый верхний, высший	änkyttää	заикаться, запинаться
ylitse	через	äreä	ворчливый, сварливый, злой
ylittää	пересекать, переходить	ärsyttää	раздражать, дразнить
yllätys	неожиданное происшествие/событие, сюрприз	äsken	только что, недавно, давеча
		ääneti	молча, безмолвно; тихо
ylpeä	гордый	äänetön	беззвучный, бесшумный; безмолвный, молчаливый, немой
yltyä	усиливаться, крепчать		
yläpuolella	сверху, над	ääni	голос, звук
ympäriellä	вокруг (где)	ääreen	к, у
ylös	вверх	(Gen.+ääreen)	
ymmärtää	понять, понимать	ääretön	бесконечный, бескрайний, беспредельный
ympäri	вокруг		
yrittää	пытаться		
yritys	попытка		
yrttijuoma	травяная настойка		
yskäistä	кашлянуть		
ystävä	друг	öinen	ночной
ystävällinen	дружелюбный	öljy	масло
yö	ночь	öljylamppu	керосиновая лампа

Ä

Ö

ИЗДАТЕЛЬСТВО ПРЕДЛАГАЕТ: СЛОВАРИ

- ❖ Русско-английский и англо-русский, более 40 000 слов
- ❖ Немецко-русский и русско-немецкий, более 40 000 слов
- ❖ Русско-испанский и испанско-русский, более 35 000 слов
- ❖ Русско-французский и французско-русский, более 40 000 слов
- ❖ Русско-итальянский и итальянско-русский, более 35 000 слов
- ❖ Финско-русский и русско-финский, более 40 000 слов

РАЗГОВОРНИКИ

- | | | | |
|----------------|--------------|--------------|--------------|
| ◆ английскому | ◆ финскому | ◆ китайскому | ◆ эстонскому |
| ◆ немецкому | ◆ польскому | ◆ ивриту | ◆ литовский |
| ◆ французскому | ◆ испанскому | ◆ греческому | ◆ латышский |
| ◆ чешскому | ◆ шведскому | ◆ турецкому | |
| ◆ итальянскому | ◆ японскому | ◆ арабскому | |

По вопросам приобретения просьба обращаться:

Заказы по **Санкт-Петербургу и России:**

(812) 516-58-11, 516-58-05

E-mail: victory@mailbox.alkor.ru

www.victory.sp.ru

В Москве: Филиал

(495) 488-30-05

Издательство приглашает к сотрудничеству региональных представителей

Тел (812) 516-58-11, (495) 488-30-05

E-mail: victory@mailbox.alkor.ru

авторов книг по следующим тематикам:

иностранные языки, учебная литература для школьников, абитуриентов, студентов вузов, юриспруденция, педагогика, прикладная медицина, бухгалтерия, домашнее хозяйство, прикладная психология.

Тел (812) 516-58-11, E-mail: victory@mailbox.alkor.ru

В. В. Чернявская

УЧЕБНИК ФИНСКОГО ЯЗЫКА

Учебник предназначен для институтов и факультетов иностранных языков. Может быть использован на курсах, а также для самостоятельного изучения финского языка.

От обучающегося не требуется начального знания финского языка. Данный курс поможет овладеть навыками устной речи и письма, позволит работать с письменными источниками и станет надежной базой для дальнейшего изучения.

В учебнике использованы наиболее эффективные на сегодняшний день методы изложения материала.

Пособие знакомит обучающихся с наиболее часто употребляемой лексикой и основными языковыми реалиями. Учебник содержит представление о литературном языке (kirjakieli) и о современной разговорной речи (puhekieli).

Настоящий учебник дает обучающемуся достаточные знания основных грамматических и речевых конструкций.

Учебник станет хорошим подспорьем как для студентов и преподавателей, так и для тех, кто самостоятельно изучает финский язык.



